

Қазақстан республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Б.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

**ШЕТЕЛ ЖӘНЕ ОРЫС ТІЛДЕРІН ОҚЫТУДА ТӘЖІРИБЕГЕ
БАҒЫТТАЛҒАН ТӘСІЛДЕР МЕН ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

Астана, 2024

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының ғылыми-әдістемелік кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды (2024 жылғы 8 қарашадағы № 7 хаттама)

Шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2024. – 166 б.

Әдістемелік ұсынымдар шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдануға арналған. Берілген тапсырмалар үлгілік оқу бағдарламасының оқу мақсаттарына сәйкес дайындалған.

Шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдар мұғалімдерге білім беру процесінің тиімділігін арттыру үшін тәжірибелерге бағытталған құралдар мен тәсілдерді ұсынады. Олар мұғалімдерге материалды ұсынудың формалары мен әдістерін әртараптандыруға, білім алушыларды ынталандыруға, нақты немесе модельденген жағдайларда білімді практикалық тұрғыда қолдану арқылы олардың тілдік дағдыларын дамытуға көмектеседі. Бұл ұсыныстар сонымен қатар өмірге дайындалуға ықпал ететін сыни ойлауды, коммуникативтік құзыреттілікті және командада жұмыс істеу дағдыларын дамытуға бағытталған. Материалдар негізгі орта білім беру ұйымдарының басшылары, шетел және орыс тілдері пәндерінің мұғалімдері, білім беру басқармалары мен бөлімдерінің әдіскерлері, оқу-әдістемелік орталықтар үшін пайдалы болады.

© Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2024

КІРІСПЕ

Қазіргі заманғы білім беру процестері мұғалімнен жаңа, тиімді оқыту тәсілдері мен әдістерін енгізуді талап етеді, олар оқушылардың жоғары деңгейдегі белсенділігін қамтамасыз етіп, қоғамдағы өзгерістерге сәтті бейімделуіне мүмкіндік береді. Жаһандану және мәдениеттер арасындағы белсенді қарым-қатынас жағдайында тілдік нормаларды ғана емес, тілді түрлі практикалық контекстерде тиімді қолдану қабілетін қамтитын коммуникативтік құзыреттерді қалыптастыруға ерекше назар аударылады. Бұл әсіресе шетел тілдері мен орыс тілін оқытуда маңызды.

Тәжірибелік-бағдарлы тәсілдер – тәжірибелік тапсырмаларды орындау, нақты жағдайларды модельдеу және теорияны практикада белсенді қолдану арқылы білім мен дағды игерілетін оқу процесін ұйымдастыруға бағытталған педагогикалық әдістердің жиынтығы [27; 28; 34]. Бұл тәсіл оқушылардың тілдік құралдарды меңгеруіне ғана емес, сонымен қатар оларды нақты әлеуметтік және кәсіби жағдайларда қолдану қабілетін дамытуға мүмкіндік береді, бұл сыни ойлауды, шығармашылықты дамытуға және мәселелерді дербес шешуге мүмкіндік береді.

Бұл әдістемелік ұсынымдардың мақсаты тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдану бойынша педагогикалық тәжірибені жүйелеу және тарату. Ұсынымдамада шетел тілдерін және орыс тілін оқыту үдерісіне тәжірибеге бағытталған тәсілдерді кіріктіруге арналған құралдар мен тапсырмалар берілген. Ұсынылған тапсырмалар мен әдістер оқушылардың ынтасын арттыруға, олардың сөйлеу дағдылары мен коммуникативтік құзыреттерін, 21 ғасыр дағдыларын дамытуға бағытталған, сондай-ақ тілді күнделікті қарым-қатынастан бастап кәсіби жағдайларға дейін түрлі контекстерде белсенді пайдалануға жағдай жасайды.

Әдістемелік ұсынымдар педагогика және тілдерді оқыту әдістемесі саласындағы заманауи зерттеулерге, сондай-ақ білім беру мекемелерінде тәжірибеге бағытталған әдістерді қолдану тәжірибесіне негізделген. Ұсынылған материалдар үлгілік оқу бағдарламаларында белгіленген оқу мақсаттарына сәйкес әзірленген және оқушылардың дайындық деңгейіне және оқу ортасының ерекшеліктеріне қарай бейімделуі мүмкін.

Осы ұсынымдардың негізгі міндеттері мыналарды қамтиды:

1. Шетел және орыс тілдері оқытушыларына әдістемелік қолдау көрсету.
2. Шетел және орыс тілі оқытушыларының кәсіби дамуын ынталандыру.
3. Мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкес келетін практикалық тапсырмаларды ұсыну.
4. Бейімделген білім, білік, дағдыны нақты жағдайда қолдану мақсатында әдістерді оқушылардың жас және танымдық ерекшеліктеріне бейімдеу.

Бұл ұсынымдар мұғалімнің педагогикалық әдіс-тәсілдер арсеналын байытып қана қоймай, қазіргі білім беру стандарттарына сәйкес келетін өзекті әрі тиімді әдістерді қолдану арқылы оқытудың сапасын арттыруға ықпал етеді. Практикаға бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдану мұғалімге оқыту үдерісін

оқушылардың дайындық деңгейлеріне бейімдеуге, үдерісті олардың қажеттіліктері мен мақсаттарына қарай даралауға мүмкіндік береді. Мұндай әдістер тілдік тәжірибенің қарқындылығын арттырып, оқытуға деген ынтаны күшейтіп, оқушылардың өз білімдері мен дағдыларын шынайы немесе үлгіленген қарым-қатынас жағдайларында сенімді қолдануына мүмкіндік жасайды.

1. ШЕТЕЛ ЖӘНЕ ОРЫС ТІЛДЕРІН ОҚЫТУДА ТӘЖІРИБЕГЕ БАҒЫТТАЛҒАН ТӘСІЛДЕР МЕН ӘДІСТЕРДІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.

Тәжірибеге бағытталған тәсілдің тұжырымдамалық негіздері

Жаһандану және цифрландыру жағдайында заманауи білім беру еңбек нарығында сұранысқа ие дағдылар мен құзыреттерді, әсіресе, мәдениетаралық және кәсіби коммуникация саласында дамытуға бағытталған елеулі трансформацияларды бастан кешіруде. Бұл өзгерістер теориялық білімді практикалық дағдылармен біріктіре алатын, әсіресе тілдерді оқыту саласында дәстүрлі әдістер қажетті дайындық деңгейін қамтамасыз етпейтін неғұрлым икемді оқыту тәсілдерін талап етеді.

Қазіргі мектептегі тілдік білім беруді жетілдірудің негізгі бағыттарының бірі — жоғары сапалы білім беру және кәсіби мамандарды дайындауды қамтамасыз ететін қарқынды, икемді оқыту жүйелерін құру. Бұл жүйелер тек білімді меңгеруге ғана ықпал етіп қоймай, сонымен қатар әрбір оқушының әлеуетті мүмкіндіктері мен қабілеттерін жүзеге асыруға жағдай жасап, оқыту процесін жан-жақты дамыған тұлғаны қалыптастыруға бағыттайды.

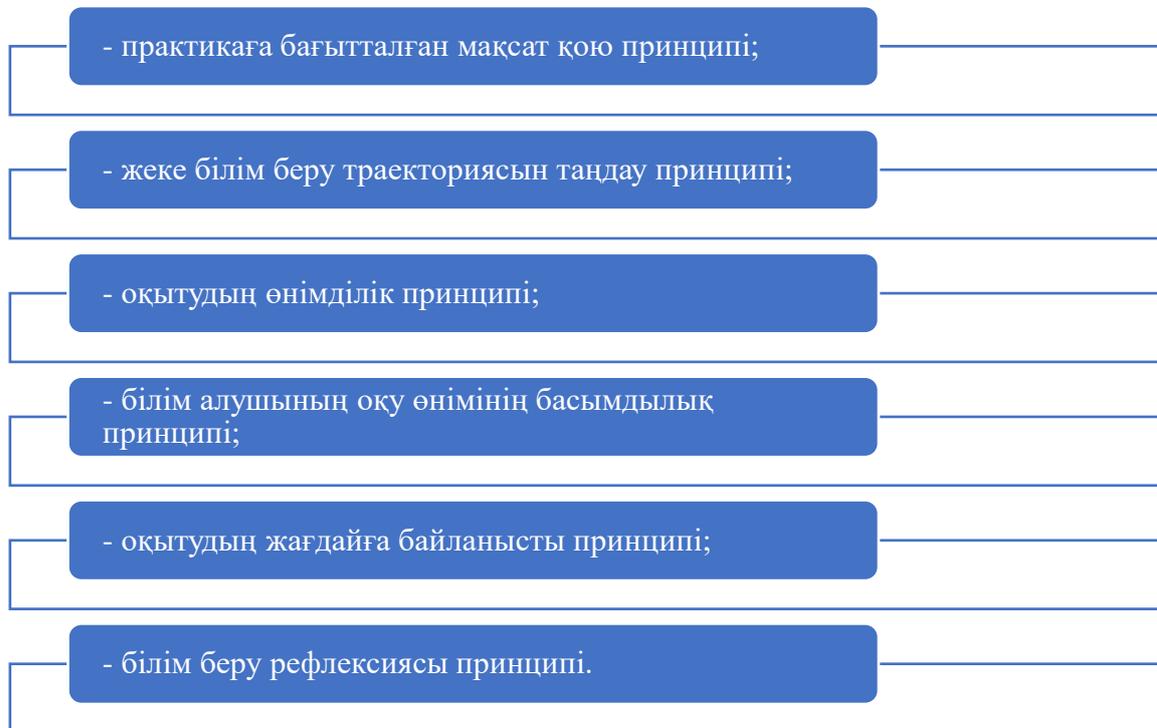
Мектепте орыс және шетел тілдерін оқытудың мазмұны қазіргі еңбек нарығының талаптарына және қоғамның әлеуметтік-мәдени сұранысына сәйкес келуі, сондай-ақ тұлғалық бағытта дайындалуы тиіс. Бұл оқушылардың тек лингвистикалық білімдерін ғана емес, сондай-ақ сыни ойлау, креативтілік және зияткерлік икемділік дағдыларын қалыптастыруды көздейді, бұл оларды шығармашыл, зиялы тұлға ретінде, орыс және шетел тілін шынайы өмірде қолдана алатындай меңгерген, мәдениетаралық коммуникацияға белсенді қатысуға қабілетті студі қамтамасыз етеді.

Лингвистикалық және мәдениетаралық аспектілерді қамтитын көпдеңгейлі өлшемдегі тілдік құзыреттілікті қалыптастыру үшін орыс және шетел тілдерін оқытудағы тәжірибеге бағытталған тәсіл өзекті болып табылады. Г. Селевко «Білім беру технологиялары энциклопедиясында» бұл тәсілге мынадай анықтама береді: «Тәжірибеге бағытталған тәсіл технологияның негізгі мақсаттарының бірі ретінде практикалық нәтижені көздейді» [29]. Осылайша, бұл тәсілдің басты мақсаты — оқушыларды көптілді және цифрлық орта жағдайында қолдануға болатын нақты құралдар мен дағдылармен қамтамасыз ете отырып, оқу мен кәсіби қарым-қатынасқа дейінгі әртүрлі коммуникативтік жағдайларда бейімделу қабілеттерін дамыту.

Шетелдік білім беру жүйесіндегі тәжірибеге бағытталған тәсілді зерттеудің тарихы ұзақ. Қолданыстағы үрдістерді талдау бұл тәсілдің кезең-кезеңімен эволюциядан өткенін көрсетеді: 1980 жылдары белсенді оқытудан (Active Learning), 1990 жылдары ынтымақтастықта оқытуға (Cooperative Learning) дейін және қазіргі, тәжірибеге бағытталған оқыту кезеңіне (Practice-based education) дейін [31]. Тәжірибеге бағытталған тәсіл теориялық білімді нақты практикалық міндеттермен біріктіруге мүмкіндік береді, бұл оқушылардың оқуға ынталандырып, болашақ кәсіби қызметке даярлығын

күшейтеді [16; 23; 26; 28]. Жаңа сөздерді қайталауға, саналы түрде қолдануға және тілді меңгеруге болатын жағдайларды жасауға бағытталған когнитивтік стратегияларды қолдану тілдің неғұрлым тиімді меңгерілуіне ықпал етеді [17].

Тәжірибеге бағытталған оқытуды жүзеге асыру кезінде келесі қағидаттарды ескеру қажет [30]:

Аталған тәжірибеге бағытталған тәсілдің принциптерін оқу процесіне енгізуді жүзеге асыру мақсатында келесі негізгі алғышарттарды қамтамасыз ету қажет:

- оқу процесін ынталандыру;
- оқытудың тәжірибемен байланыстыру;
- оқушылардың саналы және белсенді қатысуы [30].

Тәжірибеге бағытталған тәсіл әлеуметтік сұранысты қанағаттандыруға бағытталған. Зерттеулерде білім беру практикаларының әлеуметтік маңыздылығын айқындайтын келесі аспектілер бөлініп көрсетіледі [31]:

Педагогикалық аспект: бұл тәсіл өскелең ұрпақты әлеуметтік, еңбек (кәсіби) практикасына мақсатты түрде даярлау (білім беру арқылы) процесін сипаттауға бағытталған.

Мақсаттық аспект: бұл тәсіл оқушылардың еңбекпен қамтылуы үшін маңызды әлеуметтік, техникалық және кәсіби қабілеттерін дамытуға, олардың еңбек идентификациясы туралы түсініктерін қалыптастыруға, сондай-ақ оларды жаһандық қауымдастық үшін белсенді («позитивті») азаматтар ретінде дамытуға бағытталған.

Контекстік аспект: бұл тәсіл міндетті түрде білім алушылардың мүдделері мен қажеттіліктеріне сәйкес келетін контекстерде жүзеге асырылады, ол тәжірибеге бағытталған модельдердің кең мүмкіндіктерін қамтиды. Мұндай контексттердің құрылуына жоспарланған білім беру шарттары (ресми білім беру) – оқу жоспары, ресурстар, әдістер мен тәсілдер, сондай-ақ жоспарланбаған, жүйесіз шарттар (бейресми білім беру) ықпал етуі тиіс;

рефлексивтік аспект: білім алушылардың қызметі үнемі бағаланып отыруы қажет, ең алдымен олардың өздері арқылы. Бұл оқу-әдістемелік құжаттамада және педагогикалық қызметте көрініс табатын анық координаттар жүйесін құруға мүмкіндік береді;

әлеуметтену аспектi: педагогикалық тәжірибелер арқылы білім алушылар әлеуметтену мүмкіндігіне ие болады;

әлеуметтік қатысу аспектi: тәсіл құрылымында тәжірибе мен педагогикалық теория арасындағы тығыз байланыстар (қатынастар) сипатталады. Бұл байланыстар білім алушы мен оқытушының, сондай-ақ білім алушылардың өзара әрекеттесуі (бірлескен оқу) кезінде туындайды;

«аутенттілік пен өзектілік» аспектi: аутенттілік пен өзектілік оқу мақсатының, білім беру қызметінің, білім алушылардың білімін бақылау процесінің және тәжірибеге бағытталған оқыту бағдарламасының тиімділігін бағалаудың құрамдас бөліктері болып табылады. Педагогикалық тәсілдер, соның ішінде оқытушылардың мінез-құлқы оқытылатын пәннің күтілімдеріне, нормаларына, біліміне және тәжірибелеріне сәйкес болуы керек;

нормативтік аспект (стандарттарға, құндылықтарға және этикалық нормаларға сәйкестік): оқу жоспары мен педагогикалық қызметтің барлық аспектілері стандарттарға сәйкес болуы тиіс.

Осылайша, тәжірибеге бағытталған білім беру тәсілі оқушылардың кәсіби және әлеуметтік қызметке дайындыққа бағытталған кешенді дамуын қамтамасыз етеді. Бұл тәсіл білім беру мақсаттарына қол жеткізуге, кәсіби және әлеуметтік құзыреттерді дамытуға, еңбек идентификациясын қалыптастыруға, сондай-ақ жаһандық қауымдастықтағы белсенді азаматтықты қолдауға бағытталған

көптеген аспектілерді қамтиды. Тәсілдің негізінде оқушылардың мүдделері мен қажеттіліктерін ескеретін, сондай-ақ формалды және бейресми оқу жағдайларын пайдалануды қамтитын білім беру контексттерін құру жатыр.

Бұл тәсіл нақтылық пен өзектіліктің маңыздылығын атап көрсетеді, пәндік саладағы нақты нормалар мен білімге, сондай-ақ білім беру стандарттары мен этикалық нормаларға сәйкес болуын талап етеді. Оқушыларға өз жетістіктерін өз бетінше бағалауға және одан әрі оқу траекториясын құруға мүмкіндік беретін тәсілде рефлексия негізгі орынды алады.

Тәсілдің тиімділігінің маңызды құрамдас бөлігі оқыту тәжірибесі арқылы әлеуметтену, сонымен қатар білім алушылардың өзара, және білім алушылар мен мұғалімдер арасындағы өзара әрекеттесуді көздейтін әлеуметтік қарым-қатынас екені анық. Осы жағдайлар білім алушылардың білімі мен дағдыларын тиімді дамыта алатын білім беру ортасын құрайды.

Мектеп жағдайында шетел тілін тәжірибеге бағытталған оқытуды оқушылардың коммуникативтік құзыретін қалыптастырудың стратегиялық векторы ретінде қарастыруға болады. Тілді үйретудегі тәжірибеге бағытталған тәсіл білім алушылардың көптілді және көпмәдениетті қоғамда табысты өзара әрекеттесуіне, сондай-ақ халықаралық қоғамдастықта интеграциялануына қабілетті түлектерді дайындауды көздейді.

Бұл мақсатты жүзеге асыру үшін лингвистикалық құзыреттілік, коммуникативтік дағдылар, сыни тұрғыдан ойлау, өзін-өзі бағалау және өзін-өзі реттеу дағдыларын жүйелі түрде дамыту қажет. Білім алушылардың үйренген тілдік білімін өмірдің нақты жағдайларында, оның ішінде академиялық және әлеуметтік контекстерде қолдана білуі тиіс.

Тәжірибеге бағытталған оқыту жөніндегі шетелдік және отандық зерттеулер

Зерттеулер	Мазмұны
<p>Fominykh, M.V., Uskova, B.A., Vetlugina, N.O. (2021) <i>Problem Modeling as a Basis for Practice-Oriented Learning in the Digital Environment</i></p>	<p>Мақалада авторлар проблемалық модельдеуді цифрлық ортада тәжірибеге бағытталған оқытудың негізі ретінде көрсетеді. Проблемалық модельдеу теориялық білімді практикада қолдануға мүмкіндік беретін инновациялық тәсіл ретінде қарастырылады, бұл кәсіби дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді. Мультимедиялық технологияларды проблемалық модельдеу аясында пайдалану оқушылардың оқуға деген мотивациясын арттырады. Атап айтқанда, аудио және визуалды эффектілер материалды жақсырақ меңгеруге ықпал етеді, ал интерактивті оқыту әдістері оқыту процесін оқушылардың қажеттіліктеріне бейімдеуге көмектеседі. Авторлар тәжірибеге бағытталған тапсырмаларда мультимедиялық технологияларды қолдану мысалдары ретінде веб-беттерді, презентацияларды, тесттерді, ойын тапсырмаларын жасауды ұсынады, бұл оқушыларда негізгі кәсіби құзыреттерді қалыптастыруға ықпал етеді [19].</p>
<p>Yurchuk G. V., Lakhno A. V., Yurchuk V. A.,</p>	<p>Тәжірибеге бағытталған қарым-қатынасқа (POC) негізделген сабақтарды ұйымдастыру оқушыларға білімді нақты жағдайларда қолдану арқылы тілдік құзыреттілікті дамытуға мүмкіндік береді.</p>

<p>Petrova E. O., Nosova L. G. (2015) <i>Foreign Language Teaching Based on Organizing Practice-Oriented Communication in the Classroom</i></p>	<p>Бұл шетел тіліндегі кәсіби міндеттерді шешу дағдыларын меңгеруге және тілдік дағдыларды дамытуға ықпал етеді. Мақалада практикаға бағытталған қарым-қатынасты ұйымдастырудың үш негізгі әдісі сипатталған: вербалды-диалектикалық әдіс, терминологиялық-концептуалдық әдіс және интерактивті әдіс. Бұл әдістер оқушылардың когнитивтік және коммуникативтік қабілеттерін күшейтіп, олардың кәсіби терминдерді тереңірек түсініп, оларды кәсіби контексте қолдануына көмектеседі. Кейсік әдістер мен рөлдік ойындар сияқты әдістерді қолдану ақпаратты өз бетінше іздеу, кәсіби деректерді тез талдау және стандартты емес жағдайларда шешім қабылдау дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Бұл оқушылардың кәсіби пікірталас аясында шешім қабылдау және өз көзқарасын қорғау қабілетін нығайтады. Практикаға бағытталған қарым-қатынас оқушылардың тілдік құзыреттілігін арттыруға ықпал етеді. Практикаға бағытталған әдістер қолданылған эксперименттік топта оқушылар дәстүрлі әдістермен оқытылған бақылау тобымен салыстырғанда жоғары деңгейдегі тілдік дайындыққа қол жеткізді. [32].</p>
<p>Zaripova R., Porunov A., Zinurova R., Galyamov R., Stepanova G. (2020) <i>The Role of Practice-Oriented Education in the Development of the Country's Economy.</i></p>	<p>Тәжірибеге бағытталған тәсіл оқытуды саланың және аймақтық еңбек нарығының нақты қажеттіліктерімен байланыстыруға мүмкіндік береді, сонымен қатар білім алушылардың кәсіби құзыреттіліктерін практикалық міндеттерді шешу негізінде дамытады. Бұл тәсіл заманауи өндіріс жағдайында өз бетінше жұмыс істеуге дайын мамандарды қалыптастыруға бағытталған. Практикаға бағытталған оқыту үдерісінде білім алушылардың кәсіби құзыреттіліктерін біртіндеп жинақтауы маңызды рөл атқарады. Бұл практикалық сабақтарға қатысуды, зертханалық жұмыстарды орындауды, кейстерді шешуді және жобалық қызметке қатысуды қамтиды. Бұл әдістер білім алушыларға теориялық білімдерін нақты кәсіби міндеттерді шешуге қолдануға мүмкіндік береді. АҚШ және Германия сияқты елдердегі практикаға бағытталған білім беру жүйелері басқа елдерге үлгі болып табылады. Бұл елдерде жобалық жұмысқа және білім алушыларды нақты еңбек жағдайларына дайындауға ерекше назар аударылады, бұл инновацияларды жылдам енгізуге және еңбек нарығындағы өзгерістерге бейімделуге ықпал етеді. Тәжірибеге бағытталған оқыту экономиканы дамытуға ықпал етеді, себебі ол қазіргі заманғы сын-қатерлерге жылдам бейімделіп, өндірістік үдерістер мен инновациялардың дамуына үлес қоса алатын мамандарды даярлайды [33]</p>
<p>Kasumova, G. A. (2021) <i>On the issue of sociopragmatic competence as a communicative component of the foreign language speech culture of students.</i></p>	<p>Мақалада шетел тілдерін үйретуде коммуникативтік құзыреттіліктің негізгі элементі ретінде социопрагматикалық құзыреттілікті қалыптастырудың маңыздылығы атап өтіледі. Социопрагматика тілдің әлеуметтік және мәдени контексттердегі қолдану ережелерімен байланысты, бұл шетел тілінде табысты қарым-қатынас жасау үшін аса маңызды. Автор социопрагматикалық құзыреттілікті қалыптастырудың негізгі әдісі ретінде коммуникативтік практикаға бағытталған тапсырмаларды көрсетеді. Бұл тапсырмалар қонақүйді брондау, мейрамханада тамаққа тапсырыс беру немесе мәдени шараларды талқылау сияқты нақты коммуникативтік жағдайларды үлгілеуі тиіс, бұл үйренушілердің контекстке байланысты тілдік құрылымдарды дұрыс қолдану дағдыларын дамытуға көмектеседі. Педагогтердің</p>

	<p>коммуникациялық жағдайларды үлгілеу процесіне белсенді қатысуы маңызды, олар ресми және бейресми тілдік құрылымдардың қолдану үлгілерін көрсетуі тиіс. Бұл үйренушілерге қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік нормаларын жақсы түсінуге және коммуникативтік дағдыларын дамытуға көмектеседі. Социопрагматиканы тиімді оқыту үшін тек мәтіндік материалдарды ғана емес, сонымен қатар бейнематериалдар, деректі фильмдер және сұхбат үзінділері сияқты мультимедиялық ресурстарды пайдалану ұсынылады. Бұл ресурстар үйренушілерге мәдени контекст пен тілдің ерекшеліктерін жақсы түсінуге мүмкіндік береді. Автор шетел тілдерін оқытуда оқытылатын тілде шынайы өзара әрекеттесу мүмкіндіктерін көбейту қажеттігін атап көрсетеді. Онсыз үйренушілер социопрагматикалық және коммуникативтік дағдыларын толықтай дамыта алмауы мүмкін [20].</p>
<p>Keshtova, O. K., Marnat, O. B., & Terekhova, Y. Z. (2019) <i>Lingvo-Professional Approach to Intercultural Communication and Practice-Oriented Methods of Teaching Intercultural Communication Skills.</i></p>	<p>Мәдениетаралық дағдыларды оқытуға арналған үш негізгі әдіс сипатталған: рецептивті-продуктивті, репродуктивті-продуктивті және продуктивті-шығармашылық әдістер. Әрқайсысы мәдениетаралық коммуникацияның әртүрлі аспектілерін дамытуға бағытталған, мәдени айырмашылықтарды қабылдаудан бастап, осы білімді практикада шығармашылық қолдануға дейін. Оқытудың маңызды аспектілерінің бірі – шынайы жағдайларды имитациялайтын әдістерді, мысалы, бизнес-кейстер мен іскерлік ойындарды пайдалану, бұл оқушыларға мәдениетаралық ортада аналитикалық және мінез-құлықтық дағдыларды дамытуға көмектеседі. Мысал ретінде әртүрлі мәдениеттердің өкілдерімен келіссөздер жүргізу және өзара әрекеттесу өнерін меңгеретін рөлдік ойындарды келтіруге болады [21].</p>
<p>Reutova, M. N., & Shavyryna, I. V. (2019) <i>Practice-Oriented Approach as a Tool for Developing Students' Intellectual Potential.</i></p>	<p>Тәжірибеге бағытталған тәсіл оқушылардың кәсіби қызметтегі практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған оқыту әдістері мен нысандарының жиынтығы ретінде қарастырылады. Бұл тәсіл теориялық дайындықты практикалық дағдылармен интеграциялауға ықпал етеді. Мақалада зерттеу, ақпараттық, шығармашылық, ойындық және практикаға бағытталған жобаларды қоса алғанда, түрлі жоба түрлері бөлініп көрсетіледі. Тәжірибеге бағытталған жобалар нақты қажеттіліктерді қанағаттандыра алатын немесе қоғамдық мәселелерді шешетін практикалық нәтижені болжайды. Тәжірибеге бағытталған тәсіл теорияның өз практикалық жүзеге асырылуын табатын білім беру кеңістігін құруға мүмкіндік береді. Бұл оқушыларға типтік әрекеттерден бастап өнімді шығармашылық қызметке дейін кәсіби құзыреттіліктерді біртіндеп арттыруға мүмкіндік береді. [27]</p>

Талдау көрсеткендей, әртүрлі пәндер мен контексттерде тәжірибеге бағытталған оқыту білім алушылардың кәсіби және коммуникативтік құзыреттерін тиімді дамытады. Мәселелерді модельдеу теорияны практикалық тапсырмалар мен мультимедиялық технологиялармен үйлестіре отырып, негізгі кәсіби дағдылардың қалыптасуына және білім алушылардың ынтасын арттыруға ықпал етеді. Бұл тәсіл болашақ мамандарға теорияны нақты жұмыс тапсырмаларына барынша жақын жағдайларда меңгеруге мүмкіндік береді [19]. Шетел тілдеріндегі сабақтарда тәжірибеге бағытталған қарым-қатынасты ұйымдастыру білім алушыларға кәсіби маңызы бар терминологияны игеруге

және когнитивтік және коммуникативтік қабілеттерін жақсартуға, мысалы, кейс-әдістер мен рөлдік ойындар арқылы, кәсіби жағдайларға бейімделу мен сыни талдау дағдыларын дамытуға ықпал етеді [32].

Еңбек нарығының қазіргі талаптарына бейімделген тәжірибеге бағытталған тәсіл білім алушылардың кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға және оларды өндірістік жағдайларға дайындауға ықпал етеді. Жобалық оқыту белсенді енгізілетін елдер заманауи экономика жағдайында жылдам бейімделуге және өнімді жұмысқа дайын мамандарды дайындаудың табысты үлгілерін көрсетеді [33]. Коммуникативтік дайындықтың элементі ретінде социопрагматикалық құзыреттілікті қалыптастыру мәдениетаралық өзара әрекеттестіктің сәтті жүзеге асуына ықпал етеді, ал нақты жағдайларды модельдеу және мультимедиялық ресурстарды пайдалану білім алушыларға тілдің мәдени және әлеуметтік аспектілерін меңгеруге мүмкіндік береді, оқу процесін шынайырақ етеді [20].

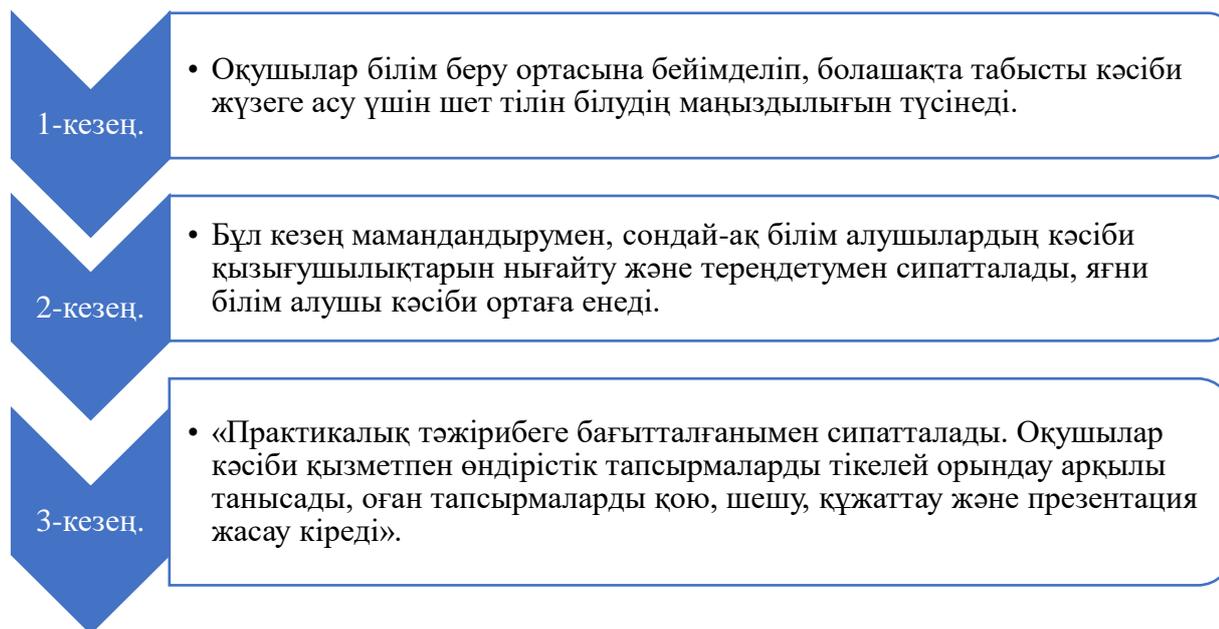
Мәдениетаралық құзыреттілікті дамытуға бағытталған әдістер көпұлтты ортада тиімді өзара әрекеттестік үшін маңызды. Рөлдік ойындар мен бизнес-кейстерді қолдану білім алушылардың аналитикалық қабілеттері мен халықаралық жағдайларда жұмыс істеуге қажетті бейімделу дағдыларын дамытуға ықпал етеді [21]. Тәжірибеге бағытталған жобалық тапсырмалар теориялық білімді практикалық дағдылармен біріктіре отырып, нақты және қоғамдық маңызды міндеттерді шешуге бағытталған. Бұл тәсіл білім алушылардың кәсіби қызметке қажетті құзыреттерді қалыптастыруына және практикалық жағдайларда білімдерін тиімді қолдануына жағдай жасайды [27].

Тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдану кезеңдері

Мектепте тілді оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдерді қолдану мәдениетаралық коммуникативтік құзыреттілікті дамытуға бағытталған практикалық тапсырмаларды жүйелі және дәйекті интеграциялауды көздейді. Мұндай тәсіл оқушылардың болашақ кәсіби қызметі үшін қажетті тиімді қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді, сонымен қатар тіл тасымалдаушылардың мәдени ерекшеліктерін түсініп, интерпретациялау қабілетін дамытуға көмектеседі.

тәжірибеге бағытталған тәсілдерді қолданудағы дәйектілік пен жүйелілік оқушыларға әрбір оқу деңгейінде тілдік дағдылары мен біліктерін кеңейтуге, тілдің базалық түсінігінен мәдениетаралық және оқу қарым-қатынасында оны күрделі түрде қолдануға көшуге мүмкіндік береді. Мұндай тәсіл тілді жоғары деңгейде меңгеруді қамтамасыз етеді және оны әртүрлі әлеуметтік және академиялық контекстерде қолдануға дайындықты қалыптастырады, бұл жаһандану жағдайында өте маңызды.

Зерттеушілер студенттермен жұмыс барысында тәжірибеге бағытталған тәсілді қолданудың 3 кезеңін бөліп көрсетеді [22]:

Zaripova et al оқу үдерісінің барлық кезеңдерінде жинақталған идеяларды генерациялау мен жүзеге асыруды қамтитын төртінші, инновациялық кезеңді ұсынады. Барлық жұмыстың қорытындысы заманауи технологияларды және зерттеу сипатындағы элементтерді пайдалана отырып, технологиялық тақырып бойынша дипломдық жобаны қорғау болып табылады [33]. Осы кезеңдерді орта білім беру жүйесіндегі оқу процесіне әртүрлі жаттығулар кешенін қолдана отырып бейімдеуге болады:

Этапы	Направление развития	Комплекс упражнений
1-кезең.	оқу процесінің негіздерімен және ерекшеліктерімен танысуға мүмкіндік береді [22; 33]	Бұрын алған білімдерін, іскерліктерін және дағдыларын жүйелеуге және белсендіруге бағытталған жаттығулар. Бұл үшін деңгейлік тәсіл мен тұлғаға бағытталған оқыту қолданылады, бұл әртүрлі деңгейдегі оқушыларды коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру процесіне неғұрлым тиімді тартуға мүмкіндік береді [22].
2-кезең.	Тәжірибелік қызметке терең бойлау арқылы оқыту білімнің жинақталуына емес, көбінесе жеке тұлғаның әлі көрініс таппаған қабілеттерін іске асыруға және адамның дамуының бағыттарын қалыптастыруға ықпал етеді. [22; 26; 33]	Тілдік және коммуникативтік құзыреттіліктерді жүйелі дамытуға арналған жаттығулар. Бұларға мыналар кіруі мүмкін: - лексиканы меңгеруде кездесетін арнайы қиындықтарды жоюға және жазбаша коммуникациядан ауызшаға көшуге дайындыққа бағытталған жаттығулар, сөздік қорды меңгеруді қамтамасыз етіп, оны белсенді сөйлеуге интеграциялау. - коммуникация жағдайларын үлгілеуде тілдік материалды бекітуге арналған шартты-сөйлеу жаттығулары, бұл теориялық білімді тәжірибеде қолдануға және тұлғааралық қарым-қатынас

		<p>дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.</p> <p>- коммуникативтік дағдыларды жетілдіруге, тілдік құрылымдарды меңгеру деңгейін тексеруге және оларды түрлі қарым-қатынас жағдайларында икемді пайдалануға арналған жаттығулар. Нәтижесінде, осы жаттығуларды кезең-кезеңімен орындау терең тілдік дайындыққа, тұрақты кәсіби дағдылардың қалыптасуына және білім алушылардың кәсіби коммуникацияға дайындық деңгейінің артуына ықпал етеді.</p> <p>Барлық сөйлеу әрекеті түрлерін (оқу, сөйлеу, тыңдау, жазу) қамтитын жаттығулар жүйесін іріктеу шетел тілін меңгеру деңгейіне және білім алушылардың прогресіне байланысты анықталады.</p>
3-кезең	Құзыреттерді қалыптастыру, технологияларды дамыту барысында оқушы аталған білім мен дағдылардың барлығын игереді. [22; 33]	Осы кезеңде модельдеуді қолдану арқылы жаттығулар, мысалы, іскерлік рөлдік ойындар, жобалық тапсырмалар және нақты кейстерді талдау қолданылады, олар шартты тілдік ортаны қалыптастырады. Шетел тілін оқу қарым-қатынасында неғұрлым жиі қолданған сайын, сол тілде ой қалыптастыру әдеті соғұрлым жылдам дамиды.

Тәжірибеге бағытталған оқытуды ұйымдастыру

Тілдік пәндердегі тәжірибеге бағытталған оқыту рөлдік ойындар, жағдайлық модельдеу, жобалық тапсырмалар мен нақты кейстерді талдау арқылы жүзеге асырылады, бұл оқушыларға тілдік дағдыларын шынайы коммуникациялық жағдайларды модельдейтін әртүрлі контексттерде қолдануға мүмкіндік береді. Осылайша, оқушылар біртіндеп кәсіби тұлғаның маңызды компоненті болып табылатын мәдениетаралық ортадағы өзара әрекеттесу дағдыларын меңгереді.

Шетел және орыс тілі сабақтарында тәжірибеге бағытталған тәсілдің құралы ретінде **кейс-стади** әдісін қолдану оқушылардың функционалдық тілдік және коммуникативтік құзыреттіліктерін қалыптастыру және дамыту үшін жағдай жасайды [31]. Кейс-стади әдісі шеңберінде оқушылар талдауды, талқылауды және шешім қабылдауды қажет ететін шынайы немесе шынайыға жақын жағдайлармен жұмыс істеу мүмкіндігіне ие болады, бұл оларды оқу процесіне белсенді түрде тартуға ықпал етеді. Бұл оқушылардың тілдік білімдерін әртүрлі контексттерде қолдануға мүмкіндік береді, оқу жағдайын нақты қарым-қатынас жағдайына жақындатады және оларда талдау жасау, сыни ойлау және дербес шешім қабылдау қабілеттерін дамытады.

Орыс және шетел тілдері сабақтарында кейс-әдісі мәдениетаралық қарым-қатынасқа тән коммуникативтік жағдайларды модельдеуге мүмкіндік береді, бұл оқушылардың лингвистикалық және әлеуметтанымдық құзыреттіліктерін қалыптастыруға ықпал етеді. Кейс-стади оқушыларға кәсіби бағытталған терминологияны меңгеруге, зерттелетін тілде ойларын дәлелдеп жеткізу және

құрылымдау дағдыларын дамытуға көмектеседі, бұл олардың болашақ кәсіби қызметінің маңызды бөлігі. Кейс тапсырмаларын орындау барысында оқушылар тілдік құрылымдарды контекстке сәйкес бейімдеу қабілеттерін жетілдіреді, сондай-ақ қарым-қатынаста икемділік пен сенімділікке ие болады.

Тілдік сабақтарда кейс-әдісі сондай-ақ оқушыларға мәдени, әлеуметтік және кәсіби аспектілерді түсінуді қажет ететін мәтіндер мен жағдайларды талдау арқылы тілдік білімдерін тереңдетуге жағдай жасайды. Кейс тапсырмаларымен жұмыс істеу ақпаратпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға, сөздік қорын кеңейтуге, сондай-ақ белгілі бір тақырыптық салалар шеңберінде тілді меңгеруге мүмкіндік береді.

Шетел тілі және орыс тілі сабақтарында **жобалық тапсырмаларды** қолдану арқылы тәжірибеге бағытталған тәсілді жүзеге асыру шынайы коммуникативтік және кәсіби жағдайларға барынша жақындатылған шарттарды жасауға мүмкіндік береді. Тілдерді оқыту контексінде жобалық тапсырмалар оқушыларға теориялық білімді тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді, бұл материалды тереңірек меңгеруге және коммуникативтік дағдыларды дамытуға ықпал етеді. Бұл әдіс оқу міндеттерін тек тілдік құрылымдарды игеруді ғана емес, сонымен қатар талдауды, сыни ойлауды және топтық жұмысты талап ететін нақты мәселелермен интеграциялауға бағытталған, бұл олардың когнитивтік және әлеуметтік құзыреттерін нығайтады [25].

Жобалық әдіс оқушыларды теориялық-эмпирикалық, шолу-аналитикалық немесе эксперименттік зерттеулер жүргізуге, алған білімдерін білім беру және кәсіби қызметінде пайдалануға және бірлесіп жұмыс істеуге ынталандырады [25]. Мультимедиялық презентациялар жасау, зерттеулер жүргізу, баяндамалар дайындау немесе белгіленген тақырыптар бойынша эссе жазу сияқты жобалық тапсырмалар оқушыларға тіл мен мәдениетті зерттеуге терең бойлауға және ақпаратпен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Жобаны орындау барысында оқушылар материалды құрылымдауды, өзекті лексиканы таңдауды және мазмұнды мақсатты аудиторияға қарай бейімдеуді үйренеді. Бұл орыс және шетел тілдерінде тиімді қарым-қатынас жасауға қажетті сөйлеу құзыреті мен әлеуметтік-мәдени дағдыларды дамытуға ықпал етеді.

Сонымен қатар, тәжірибеге бағытталған тәсіл аясындағы жобалық қызмет оқушылардың түпкі нәтижеге деген жауапкершілігін қалыптастырады, оларды бастамашылдыққа және өз бетінше шешім қабылдауға ынталандырады. Орыс және шетел тілдеріндегі сабақтарда жобалық тапсырмаларды қолдану тілдік дайындықты жақсартуға және топтық жұмыс, сыни ойлау және бейімделу қабілеті сияқты кәсіби салада талап етілетін дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді.

Шетел тілін оқытуда жобалық әдісті қолдану барысында мұғалімнің рөлі де өзгереді, ол жобалау кезеңдерінде әртүрлі сипатта болады. Мұғалім кеңесші, көмекші, бақылаушы, жаңа ақпарат көзі және үйлестіруші рөлін атқарады. Мұғалімнің негізгі міндеті – нақты білім беру емес, жұмыс тәсілдерін үйрету, бұл акцентті оқытудан оқуға ауыстырады. Оқушылардың тілдік және тілдік емес әрекеттерін болжай отырып, мұғалім сабаққа қажетті деңгейдегі қолдауды

(scaffolding) әр топ үшін жоспарлап, сабаққа мұқият дайындалады. Мұндай тәсіл сабақты өнімдірек етеді [18].

Шетел және орыс тілі сабақтарында тәжірибеге бағытталған тәсілді енгізу механизмі ретінде **рөлдік ойындар** тілдік дағдыларды белсенді түрде меңгеру және коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру үшін тиімді әдіс болып табылады, шынайы қарым-қатынас жағдайларына жақын шартты тілдік орта жасайды [31]. Бұл әдіс оқушыларға тек лингвистикалық ғана емес, сонымен қатар тілдің әлеуметтік-мәдени аспектілерін де дамытуға мүмкіндік береді, бұл білімді күтпеген жағдайларда қолдануды талап етеді және импровизация жасау дағдыларын жетілдіреді. Сонымен қатар, рөлдік ойындар оқушыларға сыни ойлау, шешім қабылдау, топпен жұмыс істеу және тілді әлеуметтік контексте тиімді пайдалану дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі. Мұндай оқыту форматы тілді үйрену процесін шынайы әрі ынталандырушы етіп, когнитивтік қабілеттерді мәдениетаралық әрекеттестік дағдыларымен біріктіруге ықпал етеді.

Зерттеулер көрсеткендей, тіл үйрену тек тілдік дағдыларды дамытып қана қоймай, сондай-ақ іскерлік дағдыларды, шешім қабылдау қабілетін және жауапкершілікті өз мойнына алу дайындығын қалыптастырады [22]. **Іскерлік рөлдік ойын** шынайы кәсіби қызмет элементтерін қайталап, шетел тілінде шынайы қарым-қатынас жасауға жағдай туғызады.

Оқу іскерлік ойыны оқу процесін пәндік және әлеуметтік контекспен қамтамасыз етеді, бұл оны оқушылардың болашақ кәсіби қызметіне жақындатады және дәстүрлі оқытуға қарағанда, құзыреттіліктерді қалыптастыру үшін анағұрлым шынайы жағдайлар жасайды. Мұндай жағдайда тілдік білімді меңгеру кәсіби ортада сұранысқа ие дағдыларды игеру арқылы жүреді. Оқыту процесі бірлескен әрекетке айналып, оқушының тұлғалық дамуы кәсіби қауымдастықтың пәндік және әлеуметтік нормаларын меңгеру арқылы жүзеге асырылады. Яғни, шетел тілінде кәсіби бағыттағы іскерлік рөлдік ойындар тек коммуникативтік ғана емес, сонымен қатар кәсіби дағдыларды дамытады. Бұл процесте ақпаратты механикалық жинақтау жоқ; керісінше, сюжетке ену арқылы кәсіби ерекшеліктерді әрекет арқылы меңгеру жүзеге асырылады, бұл базалық дағдыларды қалыптастыруға қажетті уақытты едәуір қысқартады. Сонымен қатар, ойын форматы мақсаттарға жету үшін шешім нұсқаларын сынап көруге және әртүрлі стратегияларды қолдануға мүмкіндік береді, бұл оқушылардың кәсіби қызмет туралы тұтас түсінік қалыптастыруына және оны шетел тілінде жүргізу қабілетіне ықпал етеді.

Іскерлік ойынның ерекшеліктері [22]:

- нақты қарым-қатынас жағдайын көрсететін шынайы сөйлеу материалдарына негізделеді;

- өздігінен оқыту оқытудан басым болады. Оқушылардың іскерлік ойынды ұйымдастыруға және өткізуге қатысуы олардың ойлау қызметін жандандырады, шығармашылық белсенділігін арттырады, өйткені олар шет тіліндегі білімдерін іс жүзінде қолдануға мүмкіндік алады;

- іскерлік ойынның проблемалық сипаты – жедел шешімді қажет ететін проблемалық жағдайлардың болуы. Қарым-қатынастың жаңа және жаңа жағдайларын туындататын іскерлік ойындар үлкен әдістемелік құндылыққа ие;

- қатысушылардың бірлескен қызметі мен диалогтық қарым-қатынас қағидасы жетекші болып табылады, олардың бірізді жүзеге асырылуы осы ойынның мазмұнын белсенді түрде өрістетуге мүмкіндік береді.

Шетел тілін оқыту сабақтарында сөйлесу жағдайларын моделдеу оқушыларға зерттелетін тілдің елтанулық контекстіне тереңірек енуге мүмкіндік береді, бұл басқа халықтың мәдениеті мен коммуникативтік мінез-құлқының ерекшеліктерін түсінуге ықпал етеді. Бұл тапсырмалар білім алушыларға тілді меңгеріп қана қоймай, мәдени айырмашылықтарды түсінуге де мүмкіндік береді, бұл оларға мәдениетаралық ортада бағыт-бағдар жасауға көмектеседі. Касумова атап өткендей, елтанулық аспектіні қосу оқытуды неғұрлым мақсатты етіп, оқушыларға тілдің шынайы өмірлік сценарийлер арқылы, мысалы, мейрамханада тапсырыс беру, қонақ үйде бөлме брондау немесе сыпайылық актілерін орындау (мысалы, мақтау айту немесе алғыс білдіру) арқылы жақсы меңгеруге көмектеседі [20].

Коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру үшін бейімделген шетелдік ортадағы типтік коммуникативтік жағдайларды қолдану орынды, олар оқушыларға қарым-қатынастың әлеуметтану-мәдени нормаларын үйренуге көмектеседі. Тапсырмаларға тестілік мысалдар немесе диалогтық сценарийлер кіруі мүмкін, олар оқушыларға нақты әлеуметтану-мәдени контекст аясында коммуникативтік ниеттерді түсінуге және интерпретациялауға көмектеседі. Мұндай жаттығулар тілді түсінуді ғана дамытып қоймай, оқушыларға коммуникациялық ортада тиімді әрекет етуге мүмкіндік беріп, тілдің әлеуметтік және мәдени элементтерімен өзара байланысы туралы түсінік қалыптастырады.

Тілді оқыту процесінде коммуникативтік құзыреттіліктің көпқырлылығын ескеру маңызды, ол семилингвистикалық, референттік, мәтін-дискурстық, социопрагматикалық және этно-әлеуметтік-мәдени сияқты микрокомпетенцияларына негізделген. Семилингвистикалық

микрокомпетенция фонологияны, лексикалық семантиканы, грамматиканы және вербалды емес құралдарды қамтитын тілдік белгілер мен жүйелерді қамтиды. Референттік микрокомпетенция тілдің географиялық және әлеуметтік контекстпен қалай байланысатынын түсінуге көмектеседі. Мәтін-дискурстық микрокомпетенция логикалық тұрғыдан ұйымдастырылған дәйекті сөз сөйлеуді құруға қажетті білімді қамтиды. Социопрагматикалық микрокомпетенция интерактивтік жағдайларда тілдік мінез-құлыққа бағытталған, ал этно-әлеуметтік-мәдени құзыреттілік мақсатты мәдени ортадағы этникалық, діни және мәдени ерекшеліктерді ескере отырып, тілді қолдану дағдыларын дамытады [20].

И.А. Зимняяның анықтамасы бойынша, коммуникативтік құзыреттілік туа біткен тілдік қабілет негізінде қалыптасатын және адамның мәдени-әлеуметтік тәжірибесімен байытылатын қасиет ретінде сипатталады. Ол бұл құзыреттілікті тіл арқылы басқа адамдармен тиімді қарым-қатынас жасауға және ойларды этносциомәдени контексте қалыптастыруға мүмкіндік беретін динамикалық жеке қасиет ретінде бейнелейді [35]. Бұл анықтама коммуникативтік құзыреттіліктің әртүрлі құрамдас бөліктерін қамтуға мүмкіндік береді және оны толық игеру мен мәдениетаралық коммуникацияға дайындық үшін дамытудың маңыздылығын атап көрсетеді.

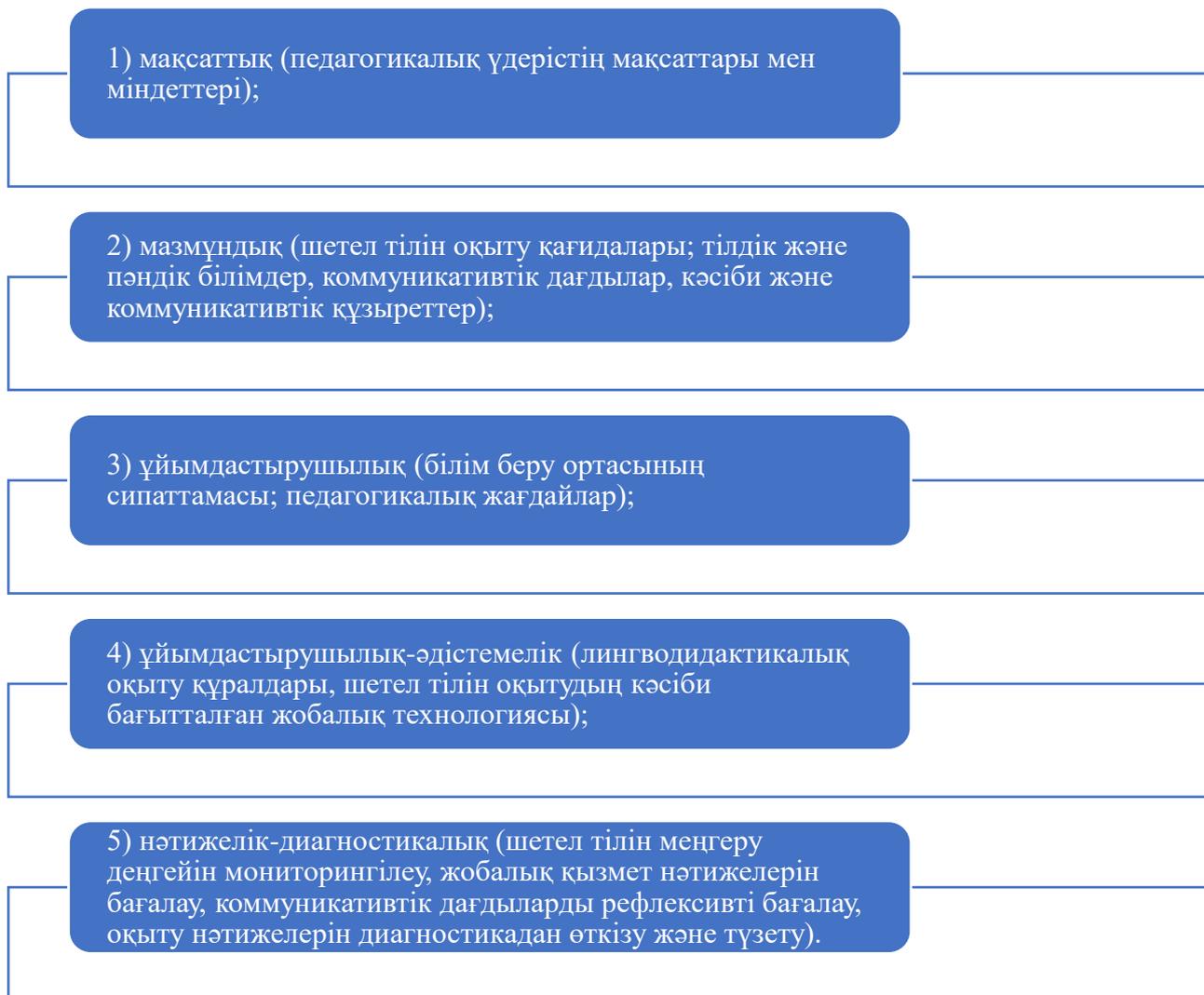
Шетел тілдері мен орыс тілі сабақтарында **жағдайлық модельдеуді** қолдану арқылы жүзеге асырылатын практикалық бағыттағы әдіс шынайы коммуникативтік контексттерді қайта жаңғыртуға бағытталған, бұл тілдік және коммуникативтік құзыреттіліктерді тиімді қалыптастыруға ықпал етеді. Мұндай әдіс иммерсивті оқытуға тығыз байланысты, өйткені ол оқушыларды шынайы ортаға барынша жақын тілдік ортаға толық бойлауға мүмкіндік береді. Кейбір зерттеушілердің пікірінше, иммерсивті технологияларды білім беру процесінде қолданудағы шешуші рөлді ортаның иммерсивтілігі атқарады, себебі ол дидактиканың негізгі принциптерінің бірі – көрнекілік принципін іске асырады [24].

Жағдайлық модельдеу арқылы жүзеге асырылатын **иммерсивті әдіс** оқушыларға тілдік және коммуникативтік дағдыларды практикалық іс-әрекетте біріктіруге мүмкіндік береді. Мысалы, іскерлік кездесу, мейрамханада тапсырыс беру, қонақүй брондау немесе кәсіби сұхбат сияқты жағдайларды модельдеу оқушыларға тілді нақты жағдайларда қолдану қабілетін қалыптастырады. Орыс тілі сабақтарында бұл дұрыс әрі стильдік тұрғыдан сәйкес сөйлеуді нығайтуға ықпал етсе, шетел тілі сабақтарында мақсатты аудиторияның мәдени және мінез-құлық нормаларына бейімделуге көмектеседі.

VR және AR сияқты иммерсивті орталар оқушыларды семантикалық кеңістікке бойлататын құрал ретінде қызмет ете алады, осылайша рефлексивті-активті қызмет жағдайларын қалыптастырады [24]. Иммерсивті оқытуды баса көрсететін тәжірибеге бағытталған әдіс оқушыларға тілдік кедергіні жеңуге және шынайы қарым-қатынаста тілді сенімді қолдануды дамытуға мүмкіндік береді. Модельдеу жағдайларында оқушылар қарым-қатынас ерекшеліктерін ажыратуға, контексттерді түсінуге және диалогтағы өзгерістерге бейімделуге

үйренеді, бұл мәдениетаралық коммуникацияда ерекше маңызды. Осылайша, иммерсивті оқытуға негізделген жағдайлық модельдеу тілдік құзыреттілікті қалыптастыру процесін жылдамдатып қана қоймай, оны шынайы коммуникация жағдайына барынша жақындатады әрі тұрақты етеді.

Зерттеушілер шетел тіліндегі жобалық жұмыс барысында оқушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру моделін жасады, ол бес өзара байланысты блоктан тұрады [34]:

Шетел тілінде жобалық қызмет барысында білім алушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру моделі бес өзара байланысты блоктан тұратын тұтас және құрылымдалған жүйені білдіреді. Әрбір блок өзіне тән функцияларды орындайды. Мұндай модель әртүрлі өмірлік жағдайларда тілді тиімді пайдалануға қабілетті, білікті мамандарды даярлау үшін қажетті коммуникативтік дағдыларды дамытуға жүйелі тәсілді қамтамасыз етеді.

Оқу процесінде тәжірибеге бағытталған тәсілдерді қолдану білім беру технологияларын (оқыту, білім алушыларды дамыту құралдары мен әдістерінің жиынтығы, мақсаттарды табысты іске асыруға мүмкіндік беретін) табу қажеттілігімен түсіндіріледі. Осы тәсілді тиімді қолдану үшін педагогтар білім

алушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруға арналған лингводидактикалық құралдардың кешенін, екі компоненттен тұратын кешенді әзірлеуі қажет [34]:

1) лингвистикалық компонент (тақырыптық лексикалық бірліктер, сөйлеу клишелері, функционалды-сөйлеу тіректері, оқу мәтіндері мен гипермәтіндер);

2) дидактикалық компонент (сөйлеу қызметінің түрлерін оқыту тәсілдері, тілдік және коммуникативтік жаттығулар, интерактивті қарым-қатынас формалары, коммуникативтік тапсырмалар)

Оқушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруға бағытталған кешенді лингводидактикалық құралдарды әзірлеу білім беру мақсаттарына тиімді қол жеткізуге және оқыту процесін қазіргі талаптарға бейімдеуге мүмкіндік береді.

Тілдік оқытудағы тәжірибеге бағытталған тәсілді лингводидактикалық құралдар кешенін және AR, VR сияқты заманауи цифрлық мүмкіндіктер мен ChatGPT секілді интеллектуалды ассистенттерді қолдану арқылы дәйекті түрде жүзеге асыру қажет. Осы технологияларды интеграциялау шынайы коммуникативтік жағдайларды модельдеуге мүмкіндік береді, бұл тілдік ортаға тереңірек енуге және коммуникативтік құзыреттілікті жылдам қалыптастыруға ықпал етеді.

Қосымша және виртуалды шындықты (AR және VR) қолдану оқушыларға виртуалды тілдік кеңістіктерде «саяхаттауға», кәсіби жағдайларды модельдеуге және иммерсивті ортада тіл тасымалдаушылармен өзара әрекеттесуге мүмкіндік беретін интерактивті оқу сценарийлерін жасау мүмкіндігін ашады. Бұл тілдік тұлғаны дамытуда маңызды рөл атқаратын шынайы ену арқылы тілдік дағдыларды дамытуға ықпал етеді. ChatGPT және басқа интеллектуалды ассистенттерді пайдалану оқушыларға диалогтарды жаттықтыруға, сұрақтар қоюға, кері байланыс алуға және грамматикалық әрі лексикалық құрылымдарды жекелендірілген қарым-қатынас форматында қарастыруға мүмкіндік береді. ChatGPT әртүрлі сөйлеу жағдайларын модельдей алады, бұл оқушыларға коммуникативтік дағдыларды бейімдеуге және тілдік кедергілерді еңсеру стратегияларын әзірлеуге мүмкіндік береді.

Осы цифрлық технологияларды дәстүрлі лингводидактикалық құралдармен үйлестіре отырып жүйелі қолдану коммуникативтік құзыреттіліктің кезең-кезеңімен дамуына ықпал етеді, тілді үйренуге деген ынтаны қолдайды және әртүрлі мәдени және кәсіби контекстерде тиімді қарым-қатынасқа дайын тілдік тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасайды. Иммерсивті технологиялар білім беруде үлкен әлеуетке ие. Оларды қолдану оқыту процесін ұйымдастыруға мүмкіндік береді, сонда оқушылар шынайы жағдайларға барынша жақын жағдайларда өзара әрекеттесе отырып, құзыреттерін дамыта алады [24].

Шетел тілдерін оқытудағы тәжірибеге бағытталған тәсіл білім алушыларда автономия мен өзін-өзі реттеуді дамытуда маңызды рөл атқарады, онда негізгі назар тілдің кәсіби контексттерде қолданылуына аударылады. Оларды когнитивтік стратегияларды белсенді қолдануға тарту тілге қатысты практикалық міндеттерді өз бетінше шешу жолдарын табуға мүмкіндік береді, бұл олардың мотивациясын арттырып, оқу процесін дербес басқаруға ықпал етеді. Мұндай білім беру үлгісінде оқушылар жаңа сөздер мен тіркестерді жаттаумен қатар, оларды оқу және кәсіби жағдайларда саналы түрде қолдана алатын тілді өз бетінше пайдалану қабілетін дамытады [17].

Рөлдік ойындар мен симуляциялар сияқты жобалық және тәжірибеге бағытталған тапсырмалар оқушыларды оқыту стратегияларын өз бетінше таңдауға ынталандырады, бұл автономияны дамытудың маңызды элементі болып табылады. Оқушылар өздерінің оқу әдістерін нақты тапсырмаларға бейімдеуді үйреніп, тұрақты өзін-өзі реттеу жүйесін қалыптастыруға ықпал етеді. Мысалы, кейс-әдістер мен практикалық жаттығулар оқушыларға өздерінің тілдік құзыреттіліктерін бағалауға және тіл үйренудегі қиындықтарға қарай тәсілдерді түзетуге мүмкіндік береді. Бұл контексте мұғалімнің рөлі трансформацияланады: ол білім алушыларға автономды оқыту дағдыларын қалыптастыруға көмектесетін тәлімгерге айналады [23; 28].

Тәжірибеге бағытталған стратегиялармен қолдау көрсетілетін жүйелі өзін-өзі реттеу білім алушыларға оқуда тұрақты мотивацияны дамытуға мүмкіндік береді, өйткені олар өз күш-жігерінің нәтижелерін нақты және практикалық маңызды контексттерде тікелей көреді. Жобалар жасау сияқты тапсырмалар арқылы оқушылар болашақ мансабы үшін кәсіби тұлғалықты қалыптастырып, тілдік дағдылардың өздерінің болашақ мансабындағы маңыздылығын түсінеді. Бұл тек когнитивтік қана емес, сонымен қатар тұлғалық өсуге ықпал етеді, өйткені оқушылар оқу процесінің белсенді субъектілеріне айналып, шешім қабылдау және шетел тілін меңгерудің тиімді әдістерін таңдауға қабілетті болады [34].

Автономия мен өзін-өзі реттеуді дамытуға бағытталған тәжірибеге бағытталған тәсіл білім алушыларда сыни ойлау, икемділік және өзін-өзі оқыту қабілеті сияқты негізгі кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру үшін жағдай жасайды. Бұл тәсілді қолдану білім алушыларды теориялық білімді практикалық тәжірибемен ұштастыруға ынталандырып, қоғам талаптарына сәйкес келетін неғұрлым динамикалық оқытуға ықпал етеді.

Тәжірибеге бағытталған тәсілді сабақта қолданудың ерекшеліктері

Тілдік пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларының практикаға бағытталуы – білім алушыларды қазіргі әлемде қажетті өзекті білімдермен және дағдылармен қамтамасыз етудің маңызды аспектісі болып табылады. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары (МЖМБС) мен үлгілік оқу бағдарламалары қоғам талаптарына сәйкес әзірленіп, тілдік дағдыларды кәсіби және әлеуметтік қызметте тиімді қолдана алатын түлектерді дайындауға сұранысты көрсетеді. Мұндай тәсіл теориялық білімді практикалық дағдылармен біріктіруге мүмкіндік береді, бұл көптілді және көпмәдениетті ортада нақты міндеттерді шешуге дайын білікті мамандарды қалыптастыруға ықпал етеді.

Оқу бағдарламалары күнделікті өмірде алынған дағдыларды қолдануды қамтитын функционалдық сауаттылықты дамытуға бағытталған оқу мақсаттарын қамтиды. Бұл мақсаттарға қол жеткізу шынайы коммуникативтік жағдайларды модельдеу арқылы мүмкін болады, бұл қажетті лексика мен тілдік құрылымдарды меңгерумен қатар, мәдениетаралық контексте өзара әрекеттесу дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Оқыту тәжірибесінде бұл үшін жобалық жұмыс, рөлдік ойындар, проблемалық-бағдарлы оқыту және кейс-стади сияқты әртүрлі интерактивті әдістерді қолдануға болады, бұл тілдік құзыреттерді кешенді игеруге және оқушылардың заманауи кәсіби талаптарға дайын болуына ықпал етеді. Төмендегі кестеде оқу мақсаттары, ұсынылған әдістер және мысал тапсырмалар берілген.

Пәндер бойынша оқыту мақсаттары	Әдістер мен тәсілдер	Тапсырмалар түрі
3.2.3.1 respond to basic questions with single words or short responses. 3.5.1.8 use personal subject and object pronouns in a limited range of familiar topics.	Диалог және рөлдік ойын элементтерімен коммуникативті тәсілді қолдану	Оқушылар күнделікті жағдайларға қатысты сұрақтарға бір буынды жауаптарды немесе "сіздің атыңыз кім?", "Сен неше жастасың?", "Сіздің сыныптасыңыздың аты кім?".
6.2.5.1- understand most specific information and detail of supported, extended talk on a range general and curricular topics; 6.3.8.1- recount some extended stories and events on a limited range of general and curricular topics	PBL	Мәселені шешу жолдарын табады
9.1.9.1 use imagination to express thoughts, ideas, experiences and feelings 9.4.2.1 understand specific information and detail in texts on a range of familiar general and curricular topics, including some extended texts	жобалық оқыту	Оқушылар оқиғаны берілген үлгі бойынша құрастырады, оқиғалардың логикалық реттілігін сақтай отырып, бір-біріне айтады

7.3.2 Comprendre des informations et des détails spécifiques dans des textes sur des sujets généraux et académiques les plus familiers	Проблемаға бағытталған оқыту	Оқушылар француз тіліндегі мәтінді оқиды, содан кейін егжей-тегжейлерді талқылайды және сұрақтарға жауап береді, жалпы шешім қабылдау үшін негізгі мәліметтерді түсінуге бағытталған мәтінді талдайды
7.2.5 Interagir avec les camarades de classe pour collaborer, discuter, convenir, planifier et établir des priorités afin d'accomplir des tâches d'apprentissage.	Кооперативное обучение, кейс стади	Оқушылар бірге (топтарда) оқу міндетін шешеді, іс-әрекеттерді үйлестіреді және жұмыс кезеңдерін жоспарлайды
3.4.1.1 Schulsachen auf Deutsch korrekt benennen und schriftlich beschriften, um Wortschatz und Schreibfähigkeiten zu erweitern	Сыни тұрғыдан ойлау технологиясы	Оқушылар мәтінді оқиды, маңызды ақпаратты бөліп көрсетеді және егжей-тегжейлер мен контекст туралы сұрақтарға жауап береді
9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение;	Рөлдік ойын	Оқушылар рөлдік ойынға қатысады, онда әркім журналист немесе тарихи кейіпкер рөлін атқарады. Олардың міндеті - маңызды тарихи оқиға туралы мәтінді талдау және егжей-тегжейлерді анықтауға, сондай-ақ фактілерді кейіпкердің жеке пікірлерінен ажыратуға көмектесетін сұхбат дайындау.

! (Оқыту мақсаттарын жүзеге асыру үшін басқа да әдіс тәсілдерді, тапсырмаларды қолдануға болады. Оқыту мақсаты – әдіс-тәсілдер – тапсырмалар арасындағы байланысты көрсету мақсатында берілген.)

Жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды белсенді енгізу жағдайында Үлгілік оқу бағдарламалары жаңа әлеуметтік және кәсіби талаптарға сай болу үшін қайта қарастырылуда. Оларды әзірлеуде білім алушылардың табысты кәсіби қызметі үшін қажетті дағдыларды қалыптастыруға ықпал ететін құзыреттілікке негізделген тәсіл ескеріледі. Бұл тәсіл тек білім беруді ғана емес, сонымен қатар оқытушы мен білім алушы арасындағы белсенді өзара әрекеттестікке жағдай жасауды көздейді, бұл білім алушыларға дербестік пен кәсіби міндеттерді жеке және әлеуметтік тәжірибеге сүйене отырып шешу қабілетін дамытуға мүмкіндік береді.

Оқу материалын тиімді меңгеру үшін бағдарламалардың теориялық және практикалық құрамдас бөліктерінің теңгерімі маңызды. Осыған байланысты, білім беруде тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдану өте маңызды. Тәжірибеге бағытталған тәсілде қолданылатын интерактивті әдістер, өзіндік жұмысты қолдау және практикалық қызметке белсенді қатысу білім алушыларға алған білімдерін сенімді түрде қолдануға және көптілді және көпмәдениетті ортада өзекті міндеттерді шешуге дайын болуға мүмкіндік береді. Мұндай тәсіл тек тілдік және коммуникативтік дағдыларды дамытып қана қоймай, білім алушының ойлау икемділігін және шынайы жағдайларға бейімделу қабілетін қалыптастырады. Нәтижесінде түлектер кәсіби және әлеуметтік салаларда тілді тиімді қолдана алатын, құзыретті мамандарға айналады.

2. ШЕТЕЛ ЖӘНЕ ОРЫС ТІЛДЕРІН ОҚЫТУДА ТӘЖІРИБЕГЕ БАҒЫТТАЛҒАН ТӘСІЛДЕР МЕН ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР.

Année	7
Unité	1. L’histoire de mon pays natal
Thème	Les curiosités historiques
Niveau	A 2.1
Objectifs	<p>Compréhension écrite</p> <p>7.3.1 Comprendre les points principaux de textes portant sur des sujets généraux et pédagogiques peu familiers.</p> <p>7.3.2 Comprendre des informations et des détails spécifiques dans des textes sur des sujets généraux et académiques les plus familiers.</p> <p>7.3.4 Lire de longs textes de fiction et de non-fiction sur des sujets généraux et éducatifs familiers et inconnus.</p> <p>7.3.7 Identifiez les propriétés caractéristiques des mots, des phrases et des textes dans la plupart des genres écrits.</p> <p>Production orale</p> <p>7.2.2 Poser des questions difficiles pour obtenir des informations sur certains sujets généraux et éducatifs.</p> <p>7.2.5 Interagir avec les camarades de classe pour collaborer, discuter, convenir, planifier et établir des priorités afin d'accomplir des tâches d'apprentissage.</p> <p>7.2.7 Utiliser le vocabulaire et la syntaxe spécifiques dans divers sujets généraux et académiques</p>
Compétences, habiletés	Compréhension écrite, compétences linguistiques, compétence pragmatique, compétence fonctionnelle, habiletés sociales, raisonnement critique, créativité, prise de décision
Méthodes, stratégies, techniques	Approche par compétences, approche par action, enseignement indirect, enseignement interactif, discussion réfléchie, méthode d’enseignement CLIL, questionnement, explication
Evaluation	Evaluation formative en groupes
Critères	<p>Identifier les mots clés.</p> <p>Comprendre la signification des mots.</p> <p>Copier correctement des mots et des phrases.</p> <p>Collaborer et échanger de connaissances.</p> <p>Prononcer correctement les sons.</p> <p>Développer des compétences interpersonnelles</p>
Descripteurs	<p>Comprendre des textes qui décrivent des gens, des lieux, la vie et la culture quotidiennes, etc., à condition qu’ils soient écrits dans un langage simple.</p> <p>Comprendre les points principaux d’informations courtes sur des sujets d’intérêt personnel.</p> <p>Identifier et décrire brièvement, avec des formules toutes faites simples, les thèmes et les personnages clés de récits courts et simples.</p> <p>Identifier et noter (souligner, surligner, etc.) les phrases clés dans un texte court.</p> <p>Recopier des textes courts imprimés ou rédigés en écriture manuelle lisible.</p> <p>Communiquer dans le cadre d’une tâche simple et routinière ne demandant qu’un échange d’information simple et direct.</p> <p>Echanger une information limitée sur des sujets familiers et des opérations courantes.</p> <p>Poser des questions et y répondre sur le travail et le temps libre.</p>

	Demander la clarification des mots-clés non compris en utilisant des expressions toutes faites.
Ressources	Les ressources en papier, internet, dictionnaires électroniques

Activité 1.

Lisez le texte. Relevez les mots clés du texte. Trouvez les mots des catégories suivantes : France, révolution, assemblée. Lisez-les. Ecrivez dans les cahiers. Travaillez individuellement. Echangez des informations en binômes.

La révolution française

En 1789, la France va mal: pas de finances, pas de récoltes. Le prix du pain augmente. Les paysans n'ont pas de mêmes privilèges que la noblesse et le clergé. Ils ne peuvent rien payer à leurs seigneurs et curés.

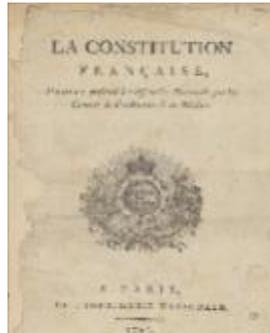
Le roi de France Louis XVI entend faire des réformes. Il réunit «les États Généraux» pour discuter de ces changements avec les représentants du peuple. Cette nouvelle enthousiasme les Français. Les paysans composent partout en France des «cahiers de doléances». Ils les envoient au roi. Ils y présentent leurs désirs et leurs exigences. En juin, les députés du Tiers Etat se réunissent à Versailles. Ils se déclarent l'Assemblée nationale constituante. Tous donnent la parole d'écrire la Constitution. Mais le roi ne veut pas céder ses pouvoirs.

La situation dans le pays ne change pas. De plus en plus, les paysans deviennent mécontents des privilèges des seigneurs. Tous commencent à s'opposer à l'aristocratie. Le 14 juillet, les Parisiens se révoltent, s'arment de fusils et de canons et prennent la Bastille, symbole du pouvoir royal.

Le 26 août, l'Assemblée adopte la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen. Ce texte juridique présente les droits égaux à tous, Français et Françaises. La Déclaration garantit les libertés à chacun. Ce sont les libertés d'expression, de propriété, de sûreté et de résistance à l'inégalité. Personne et rien n'y sont oubliés. La 1ère Constitution a été adoptée en 1791.

L'enseignant organise le travail de compréhension écrite du texte en petits groupes. Il répartit les élèves.

Les élèves, en petits groupes, lisent le texte, recherchent les mots clés. Ensuite, ils relèvent dans le texte les mots des champs lexicaux suivants : *France, Révolution, Assemblée*.

Ils travaillent individuellement. Ils écrivent les mots retrouvés dans les cahiers. Après, ils travaillent en binômes. Ils lisent les mots retrouvés de leurs voisins. Ils échangent entre eux leurs commentaires.

France : pays, République, royaume, monarchie absolue, peuple, Français, Tiers Etat, clergé, noblesse, paysan.

Révolution : aller mal, ne pas payer des impôts, ne pas supporter les privilèges, la crise, se mettre en colère, brûler les châteaux, se révolter, s'armer de fusils et de canons, prendre la Bastille, mécontents.

Assemblée constituante : convoquer «les États Généraux», se réunir, voter, l'abolition des privilèges, faire des réformes, rédiger des «cahiers de doléances», exprimer les désirs et les revendications, rédiger, faire le serment, se déclarer, Déclaration, la Constitution, la loi, les libertés, les droits.

Activité 2.

Relevez les synonymes des mots « le Peuple, le Privilège ». Ecrivez-les. Précisez le sens des mots : noblesse, clergé, paysan, roi, assemblée, déclaration». Définissez-les. Travaillez en petits groupes. Utilisez les dictionnaires électroniques. Echangez des informations. Ecrivez les mots discutés dans les cahiers.

Après le travail sur les champs lexicaux, les élèves relèvent dans le texte les synonymes des mots «*le Peuple, le Privilège* ». Ils travaillent en petits groupes en recherchant des informations dans le dictionnaire électronique. Ils font de l'analyse des mots nécessaires. Ils discutent des synonymes retrouvés.

Ensuite, ils passent à la recherche de la signification des mots « *noblesse, clergé, paysan, roi, assemblée, déclaration* » dans le dictionnaire électronique. Ils discutent de la définition de ces mots entre eux. Ils expliquent cette définition par leurs propres mots. Ils écrivent la variante discutée dans leurs cahiers.

Les synonymes du mot « *le peuple* » : Français, Nation, Tiers Etat, clergé, noblesse, paysan.

Les synonymes du mot « le privilège » : la prérogative, le droit, la faveur, l'avantage, le bénéfice.

La recherche du sens des mots : « noblesse, clergé, paysan, roi, assemblée ».

Noblesse (f) : 1/ La catégorie sociale jouissant de privilèges particuliers. 2/ Une grande valeur morale ou intellectuelle.

Clergé (m) : Le corps des clercs ou des ecclésiastiques d'un culte, d'un pays.

Paysan (m) : un homme, une femme vivant à la campagne du travail de la terre.

Roi (m) : Le chef souverain (homme) de certains États (royaume), accédant au pouvoir par voie héréditaire.

Assemblée :

1. Les personnes réunies en un même lieu pour un motif commun, en présence d'une nombreuse assemblée.
2. La réunion des membres d'un corps constitué ou d'un groupe de personnes, régulièrement convoqués pour délibérer en commun d'affaires déterminées.

Déclaration :

1. L'action de déclarer ; discours ou écrit par lequel on déclare. La déclaration sous serment.
2. L'aveu qu'on fait à une personne de l'amour qu'on éprouve pour elle. 3/ Déclaration d'amour.

Année	7
Unité	1. L'histoire de mon pays natal
Thème	Les curiosités historiques
Niveau	A 2.1
Objectifs	<p>Production orale</p> <p>7.2.2 Poser des questions difficiles pour obtenir des informations sur certains sujets généraux et éducatifs</p> <p>7.2.3. Exprimer son opinion niveau du raisonnement sur la plupart des sujets généraux et éducatifs</p> <p>7.2.5. Interagir avec les camarades de classe pour collaborer, discuter, convenir, planifier et établir des priorités afin des tâches d'apprentissage.</p> <p>7.2.6 Commenter avec une certains flexibilité ce que les autres disent qu niveau de la phrase ou du raisonnement pendant le travail en binome, en groupe et en classe entière.</p> <p>7.2.7 Utiliser le vocabulaire et la syntqxe spécifiques danq divers sujets généraux et académiques.</p>
Compétences, habiletés	compétence linguistique, compétence fonctionnelle, interaction orale, raisonnement critique, réflexion, prise de décision
Méthodes, stratégies, techniques	Approche par compétences, approche par action, enseignement indirect, enseignement interactif, méthode d'enseignement CLIL, Fishboon, discussion réfléchie, apprentissage coopératif, questionnement
Evaluation	Evaluation formative en groupes
Critères	Comprendre un interlocuteur Discussions formelles (réunions) Coopération à visée fonctionnelle Echanger des informations Utiliser le vocabulaire thématique nécessaire.
Descripteurs	<p>Production orale</p> <p>Décrire sa famille, ses conditions de vie, sa formation, son travail actuel ou le dernier en date.</p> <p>Présenter son point de vue en termes simples à condition que l'interlocuteur soit patient.</p> <p>Faire un court exposé élémentaire, répété, sur un sujet familial.</p>

	<p>Répondre aux questions qui suivent si elles sont faciles et à condition de pouvoir faire répéter et de se faire aider pour formuler une réponse.</p> <p>Interaction orale</p> <p>Dire ce qu'il/elle pense des choses si on s'adresse directement à lui/elle dans une réunion formelle, à condition de pouvoir faire répéter si nécessaire.</p> <p>Communiquer au cours de simples tâches courantes en utilisant des expressions simples pour avoir des objets et en donner, pour obtenir une information simple et discuter de la suite à donner.</p> <p>Poser des questions sur le travail et le temps libre et y répondre.</p> <p>Indiquer la nature d'un problème de façon simple à un professionnel de santé, en utilisant éventuellement des gestes et un langage corporel.</p>
Ressources	Les ressources en papier, internet, dictionnaires électroniques

Activité 1.

Répondez aux questions :

2. Qu'est-ce que les trois ordres français?
3. Pourquoi les paysans rédigent-ils les « cahiers de doléances » ?
4. Quel texte a été voté par l'Assemblée nationale constituante ?
5. Généralisez les informations du texte et présentez-les en forme de Fishboon.

L'enseignant fait travailler les élèves en petits groupes. Les élèves discutent entre eux du contenu du texte et généralisent les informations sur le texte selon le plan présenté par l'enseignant. Ils présentent les résultats de leurs discussions en forme de Fishboon selon le plan proposé. Les élèves définissent les rapporteurs de leur travail.

D'abord, ils répondent aux questions posées.

1. - Qu'est-ce que les trois ordres français? - Les trois ordres français en 18e siècle : le clergé, la noblesse, le Tiers Etat.
2. - Pourquoi les paysans rédigent-ils les « cahiers de doléances » ? - Ils rédigent les cahiers de doléances afin de présenter leurs exigences envers les autorités françaises (roi, clergé, aristocratie).
3. - Quel document les députés ont-ils promis de rédiger en ce temps-là ? - Les députés ont fait le serment de rédiger la Constitution du pays.
- Quels textes sont adoptés par l'Assemblée nationale constituante ? - La Déclaration des droits de l'homme et du citoyen

Ensuite, L'enseignant demande aux élèves de présenter le contenu du texte en forme de Fishboon, selon le plan présenté.

La situation révolutionnaire en France de 1789 :

- Le refus du roi de diminuer ses pouvoirs
- La prise de la Bastille
- Serment de rédiger la Constitution

Les causes :

- crise politique : monarchie absolue, cahiers de doléances des paysans

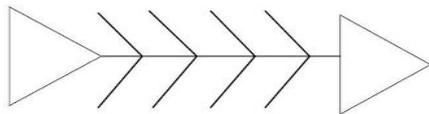
- crise sociale : l'existence des ordres de la société et leurs privilèges: tiers état, clergé, noblesse, roi (absence de droits et de libertés au Tiers état)
- crise économique : la famine, la caisse vide

Les conséquences :

- La création de l'Assemblée,
- Déclaration des droits de l'homme et du citoyen
- abolition des 3 ordres et des privilèges,
- abolition des droits des seigneurs,
- abolition de la monarchie absolue - m. constitutionnelle remplace du Sujet par Citoyen
- vote aux citoyens, participation du Tiers Etat, libertés

Puis, les élèves travaillent sur leurs schémas. Ils relisent le texte et recherchent individuellement les réponses aux questions posées. Ensuite, ils discutent entre eux des réponses, au sein de leurs groupes respectifs.

Après, ils généralisent les informations du texte en se basant sur le plan proposé et font le Fischboon.

Fischboon

	<p>Causes politiques : monarchie absolue. privilèges des seigneurs absence de droits et de libertés au Tiers état ne pas supporter les privilèges</p>	
<p>Problèmes / états des lieux : 1. ordres de la société : tiers état, clergé, noblesse, roi monarchie absolue, 2. cahiers de doléances des paysans à destination du roi 3. prendre la Bastille</p>		<p>Conséquences abolition des 3 ordres et des privilèges, abolition des droits des seigneurs, abolition de la monarchie absolue - m. constitutionnelle remplace du Sujet par Citoyen, Assemblée, Déclaration, droits, vote aux citoyens, participation du Tiers Etat, libertés</p>
	<p>Causes économiques : famine, caisse vide, impôts des paysans</p>	

Enfin, les rapporteurs des groupes font la présentation de leurs Fishboons. Les élèves et l'enseignant évaluent la présentation du travail accompli selon la grille d'évaluation présentée.

Année	7
Unité	1. L'histoire de mon pays natal
Thème	La ville et l'aoul
Niveau	A 2.1
Objectifs	<p>Production orale</p> <p>7.2.2 Poser des questions difficiles pour obtenir des informations sur certains sujets généraux et éducatifs.</p> <p>7.2.3 Exprimer son opinion au niveau du raisonnement sur la plupart des sujets généraux et éducatifs.</p> <p>7.2.5 Interagir avec les camarades de classes pour collaborer, discuter, convenir, planifier, et établir des priorités afin d'accomplir des tâches d'apprentissage.</p> <p>7.2.6 Commenter avec une certaine flexibilité ce que les autres disent au niveau de la phrase ou du raisonnement pendant le travail en binôme, en groupe et en classe entière.</p> <p>7.2.7 Utiliser le vocabulaire et la syntaxe spécifiques dans divers sujets généraux et académiques</p>
Compétences, habiletés	Production orale, interaction orale, compétences linguistiques, compétence pragmatique, compétence fonctionnelle, raisonnement critique, créativité
Méthodes, stratégies, techniques	Approche par compétences, approche par action, enseignement interactif, enseignement expérientiel, jeu, méthode d'enseignement PBL, apprentissage coopératif, questionnement
Evaluation	Evaluation formative par paires, évaluation formative en petits et grands groupes
Critères	<p>Echanger des informations</p> <p>Discussions formelles (réunions)</p> <p>Comprendre un interlocuteur</p> <p>S'adresser à un auditoire</p> <p>Monologue suivi : argumenter</p> <p>Coopération à visée fonctionnelle</p>
Descripteurs	<p>Identifier et décrire brièvement, avec des formules toutes faites simples les thèmes et les personnages clés de récits courts.</p> <p>Dire ce qu'il/elle pense des choses si on s'adresse directement à lui/elle dans une réunion formelle, à condition de pouvoir faire répéter si nécessaire.</p> <p>Poser des questions simples sur un événement et répondre à ce même type de questions.</p> <p>Communiquer dans le cadre d'une tâche simple et courante ne demandant qu'un échange d'information simple et direct sur des sujets familiers relatifs au travail et aux loisirs.</p> <p>Exprimer des opinions.</p> <p>Exprimer sa propre opinion.</p> <p>Présenter son point de vue en termes simples à condition que l'interlocuteur soit patient.</p> <p>Dire s'il/si elle a ou non aimé une œuvre et expliquer pourquoi de façon simple.</p> <p>Participer à la réalisation de tâches communes simples, demander leur avis aux participants, faire des propositions et comprendre les réponses, à condition de pouvoir, de temps à autre, demander de répéter ou de reformuler.</p>

- Répartir des rôles : le coordinateur du projet, les délégations nationales, le représentant de chaque délégation nationale à la conférence, le médiateur, la recherche des images, la recherche des informations, la rédaction du texte, la préparation de la présentation etc).
- Choisir un pays francophone.
- Faire une présentation : format en PPT, rédiger le texte
- Rédiger un programme de la conférence internationale sur des problèmes écologiques des villes mégapoles.
- Rédiger le scénario de la conférence
- Rechercher des informations nécessaires dans des ressources différentes (Internet, articles, livres etc).
- Présenter son pays (les emblèmes d'Etat).
- Faire une affiche sur son pays francophone : emblèmes, images.
- Faire une présentation de 3 min.
- Coopérer et mutualiser : organiser le travail dans le cadre d'un groupe commun pour élaborer une tâche commune.
- Discuter le plan du travail.
- Analyser un document afin d'extraire les informations pertinentes
- Réaliser une production audio-visuelle.

	France	Suisse	Belgique	Lux-bourg	Canada	Maroc	Tunisie	Kazakhstan	Autres pays francophones
Drapeau									
Hymne									
Blason									
Etat écologique actuel									
Problèmes écologiques									

L'enseignant répartit les élèves en petits groupes de 6-7 personnes. Il aide les élèves dans la mise en pratique du projet.

Le coordinateur du projet organise les répétitions des groupes de travail. Il fait le scénario et le programme de la conférence.

Les groupes de travail rédigent les textes de leurs présentations. Ils préparent la présentation et l'affiche de leur pays choisi.

Les représentants des délégations nationales font un exposé oral sur des problèmes écologiques dans leur pays francophone respectif. Il présente les problèmes existants

et il exprime l'opinion sur l'importance des débats sur ce sujet. Il a 3 min pour sa présentation devant la classe.

Année	7
Unité	1. L'histoire de mon pays natal
Thème	La ville et l'aoul
Niveau	A 2.1
Objectifs	<p>Production orale</p> <p>7.2.2 Poser des questions difficiles pour obtenir des informations sur certains sujets généraux et éducatifs.</p> <p>7.2.3 Exprimer son opinion au niveau du raisonnement sur la plupart des sujets généraux et éducatifs.</p> <p>7.2.5 Interagir avec vos camarades de classe pour collaborer, discuter, convenir, planifier et établir des priorités afin d'accomplir des tâches d'apprentissage.</p> <p>7.2.7 Utiliser le vocabulaire et la syntaxe spécifiques dans divers sujets généraux et académiques.</p> <p>7.2.8 Raconter des histoires et des événements plus longs sur divers sujets généraux et éducatifs</p>
Compétences, habiletés	Production orale, compétences linguistiques, compétence fonctionnelle
Méthodes, stratégies, techniques	Approche par compétences, approche par action, enseignement interactif, enseignement expérientiel, jeu simulatif, apprentissage coopératif, questionnement, démonstrations
Evaluation	Evaluation formative en petits et grands groupes
Critères	<p>Echanger des informations</p> <p>Discussions formelles (réunions)</p> <p>Comprendre un interlocuteur</p> <p>S'adresser à un auditoire</p> <p>Monologue suivi : décrire l'expérience</p> <p>Monologue suivi : argumenter</p> <p>Coopération à visée fonctionnelle</p>
Descripteurs	<p>Dire ce qu'il/elle pense des choses si on s'adresse directement à lui/elle dans une réunion formelle, à condition de pouvoir faire répéter si nécessaire.</p> <p>Poser des questions simples sur un événement et répondre à ce même type de questions.</p> <p>Communiquer dans le cadre d'une tâche simple et courante ne demandant qu'un échange d'information simple et direct sur des sujets familiers relatifs au travail et aux loisirs.</p> <p>Exprimer ce qu'il/elle ressent en utilisant des expressions toutes faites très élémentaires.</p> <p>Discuter de ce qu'il faut faire, où aller et prendre les dispositions nécessaires pour se rencontrer.</p> <p>Exprimer des opinions.</p> <p>Indiquer la nature d'un problème de façon simple à un professionnel de santé, en utilisant éventuellement des gestes et un langage corporel</p> <p>Exprimer ses réactions vis à vis d'une œuvre et faire part simplement de ses impressions et de ses idées.</p> <p>Décrire brièvement, avec des formules toutes faites simples les thèmes et les personnages clés de récits courts et simples mettant en scène des situations familières en langage courant.</p> <p>Participer à la réalisation de tâches communes simples, demander leur avis</p>

	<p>aux participants, faire des propositions et comprendre les réponses, à condition de pouvoir, de temps à autre, demander de répéter ou de reformuler.</p> <p>Faire des propositions d'une manière simple.</p> <p>Demander l'avis de quelqu'un sur une idée donnée.</p> <p>Se rendre compte d'un désaccord entre personnes ou de difficultés dans une interaction et adapter des expressions simples, mémorisées, pour rechercher un compromis ou un accord.</p>
Ressources	Les chapeaux de 6 couleurs différentes, les informations sur internet

Activité 1.

Organiser une discussion autour des projets urbains. Présentez les différents points de vue, en fonction des exigences de 6 chapeaux. Présentez vos commentaires.

6 Chapeaux	Questions	Expressions	Postures	Contenu
1 ^{er} binôme: Le chapeau blanc	Quels sont les faits?	« Les faits sont les suivants... » Expressions : comme toujours, vrai, habituellement vrai, souvent vrai, parfois vrai, jamais vrai, occasionnellement vrai...	neutralité	Information : faits, chiffres, toutes informations objectives, source d'information, degré de véracité des faits évoqués
2 ^e binôme: Le chapeau rouge	Que ressentez-vous?	« Mon sentiment est que... » « Voici mon sentiment sur la question... »	émotions, sentiments	Intuitions/émotions : impressions, intuitions associées à la situation
3 ^e binôme: Le chapeau vert	Quelles sont les solutions possibles, y compris les plus farfelues?	« J'imagine... »	créativité sans censure, fertilité des idées	Action :
4 ^e binôme: Le chapeau jaune	Qu'est-ce qu'on met en oeuvre?	« Je propose comme action positive de... Je juge de façon optimiste que... »	optimisme, rêves, commentaires constructives	Avantages/aspects positifs : critique positive.
5 ^e binôme: Le chapeau noir	Quels sont les risques?	« Oui... mais " ou " Mes critiques sont... »	pessimisme, objections, anticipation des dangers	Inconvénients/aspects négatifs : risques, prudence.
6 ^e binôme: Le chapeau bleu	Quelle est la solution à retenir? Comment organiser sa mise en oeuvre?		organisation de la pensée canalisation des idées, solutions à retenir	Organisation : Ce chapeau englobe tout

L'enseignant organise une discussion autour des projets urbains. Les élèves doivent présenter les différents points de vue, en fonction des exigences de 6 chapeaux.

L'enseignant répartit les rôles selon les chapeaux. On peut organiser quelques groupes de 6 chapeaux. Ensuite, l'enseignant organise le jour de débat. Pas d'opinion personnelle.

Les information sur le contenu de 6 chapeaux

Le chapeau blanc (la neutralité)

Lorsqu'il porte le chapeau blanc, le penseur énonce des faits purement et simplement. La personne présente les informations en chiffres et en faits. C'est le goût de la simplicité : le minimalisme.

Le chapeau rouge (les émotions)

Avec le chapeau rouge, le penseur rapporte ses émotions, sentiments, intuitions et pressentiments. Il n'a pas à se justifier auprès des autres chapeaux. C'est le feu, la passion, l'intuition.

Le chapeau noir (la critique négative)

Lorsqu'il porte le chapeau noir, le penseur fait des objections en soulignant les dangers et risques qui attendent la concrétisation de l'idée. C'est la prudence et le jugement négatif.

Le chapeau jaune (la critique positive)

Lorsqu'il porte le chapeau jaune, le penseur admet ses rêves et ses idées les plus folles. Ses commentaires sont constructifs et tentent de mettre en action les idées suggérées par les autres membres du groupe. C'est le soleil et l'optimisme.

Le chapeau vert (la créativité)

Lorsqu'il porte le chapeau vert le penseur provoque, recherche des solutions de rechange, de rénovation. Il s'inspire de la pensée latérale, d'une façon différente de considérer un problème. Il sort des sentiers battus et propose des idées neuves. C'est la fertilité des plantes, la semence des idées.

Le chapeau bleu (l'organisation de la pensée)

C'est le meneur de jeu, l'animateur de la réunion qui canalise les idées et les échanges entre les autres chapeaux. C'est le bleu du ciel qui englobe tout.

Les conditions de succès :

- S'assurer que tous les participants comprennent bien la fonction de chaque chapeau.
- S'assurer que les participants portent tous le même chapeau en même temps.
- Accorder une importance particulière à l'ordre d'utilisation des chapeaux.

Class	3
Unit	Hello English!
Theme	1.1. Greetings and names
Level	A1
Learning objectives	3.1.4.1 understand basic personal questions. 3.2.3.1 respond to basic questions with single words or short responses. 3.5.1.8 use personal subject and object pronouns in a limited range of familiar topics.

Skills	Listening Comprehension, Visual Literacy, Critical Thinking, Contextual Understanding
Methods, strategies, and techniques	Practice-oriented approach, scanning, mingling
Assessment criteria	-Fill in the gaps correctly; -Match the pronouns and possessive adjectives; -ask the questions; -introduce your classmates
Descriptors	A learner: -complete the sentences with grammar accuracy; -identify possessive adjectives correctly; -ask at least 3 classmates; - use my/her/his while presenting.

Task. Fill in the gaps.

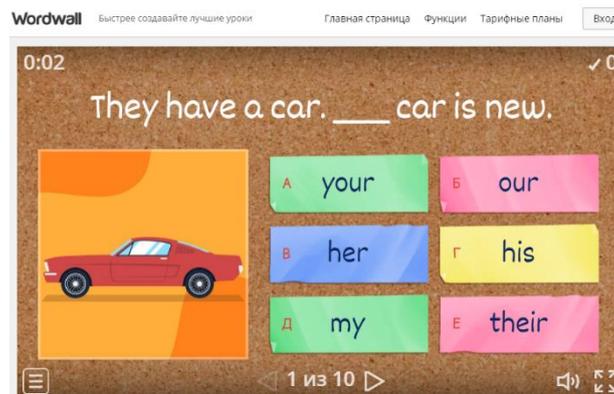
He __lo! My n__me is K__te. W__at's yo__ur name? N__ce to me __t you. Go __d b__e!

Task. Watch.

<https://www.youtube.com/watch?v=j-Z6Zp2e-uA>

Task. Match.

<https://wordwall.net/ru/resource/57801061/possessive-my-your-our-their-her-his>

Task. Ask your classmates and answer. How many you asked?

<i>Question</i>	<i>Classmate 1</i>	<i>Classmate 2</i>	<i>Classmate 3</i>
What's your name?	✓	✓	✓

Task. Introduce your classmates. Use his/her name is .....

Class	3
Unit	Hello English!
Theme	1.2. About me
Level	A1
Learning objectives	3.1.2.1 recognise familiar words with visual support; 3.5.1.3 use cardinal numbers 1-10; 11 - 20; 21 – 100;

Skills	Listening, Pronunciation Skills
Methods, strategies, and techniques	Practice-oriented approach, Scanning, Visual Stimulation,
Assessment criteria	-match the numbers;
Descriptors	A learner: -matches the numbers correctly;

Look at the picture. Listen and repeat.

1	one	11	eleven	30	thirty
2	two	12	twelve	40	fourty
3	three	13	thirteen	50	fifty
4	four	14	fourteen	60	sixty
5	five	15	fifteen	70	seventy
6	six	16	sixteen	80	eighty
7	seven	17	seventeen	90	ninty
8	eight	18	eighteen	100	hundred
9	nine	19	ninteen	1.000	thousand
10	ten	20	twenty	1.000.000	million

Match the numbers.

<https://wordwall.net/ru/resource/59420759/english/find-the-match-11-to-100>

0:21 Коснитесь согласованной плитки

18

nineteen	sixteen	eighty	twelve	sixty
fifty	one hundred	twenty-one	seventy	
forty-four	eighteen	fifteen	fourteen	thirteen
ninety	ninety-six	thirty-two	seventeen	eleven

Class	3
Unit	Hello English!
Theme	1.2. About me
Level	A1
Learning objectives	3.4.2.2 use words and short simple phrases to complete a written text at a sentence level. 3.5.1.2 use the verb to be for presenting personal information and describe people and things 3.5.1.8 use personal subject and object pronouns in a limited range of familiar topics.
Skills	Listening, Pronunciation Skills,
Methods, strategies, and techniques	Practice-oriented approach, Scanning, Visual Stimulation,
Assessment criteria	-complete the sentences; -use <i>be</i> correctly;
Descriptors	A learner: -matches the numbers correctly; -completes the sentences; -gives personal information;

- uses *am/is/are* correctly.

Watch the video.

<https://www.youtube.com/watch?v=2r2pYz3kD-k>

Writing.

Task. Complete about yourself and your family. Use the correct word.

Hello! My name *am/is/are* _____. I *am/is/are* _____ years old. I like _____.
 My hobby *am/is/are* _____. I have got _____ members in my family. My mother
am/is/are _____. She *am/is/are* _____ years old. My father's name *am/is/are*
 _____. He *am/is/are* _____. He *am/is/are* _____ years old. My brother's
 name *am/is/are* _____. He *am/is/are* _____. My sister's name *am/is/are*
 _____. She *am/is/are* _____ years old. I love my family.

Class	3
Unit	My school
Theme	2.2 My classroom and classroom activities
Level	A1
Learning objectives	3.3.1.2 identify and read separate sounds (phonemes) within words, which may be represented by more than one letter; 3.3.2.1 identify some familiar words and signs on illustrations /pictures in common everyday situations; 3.4.1.1 spell accurately a few high-frequency words;
skills	Visual Literacy, Peer Interaction
Methods, strategies and techniques	Practice-oriented approach, Collaboration.
Assessment criteria	Vocabulary Usage: Correct identification and pronunciation of school-related words. Participation: Active engagement in class activities and discussions. Collaboration: Ability to work effectively with peers during group tasks. Listening Skills: Demonstrating understanding of instructions and peer conversations.
Descriptors	Excellent (A): The student identifies and pronounces all vocabulary correctly, participates actively, and collaborates effectively with peers. Good (B): The student identifies most vocabulary, participates in activities, and works well with others with minimal assistance. Satisfactory (C): The student identifies some vocabulary but may struggle with pronunciation; participates with some prompting and works with peers with guidance.

	Needs Improvement (D): The student has difficulty identifying vocabulary and shows limited participation; requires significant support from the teacher and peers.
--	--

Task: «What do you see at school?»

1. Look at the image.
2. Circle the items in the picture.
3. Say the words.

Key Vocabulary:

- school
- Teacher
- Kids
- Desk
- Book
- Apple
- Chair
- Bag
- Pencil
- rubber
- bookcase

Task 2. Describe. What's in my bag?

Class	3
Unit	My school
Theme	2.1 My school bag
Level	A1
Learning objectives	3.2.4.1 provide simple descriptions of people, and objects. 3.4.3.1 create a poster or write a postcard, using words and simple phrases. 3.5.1.11 use has got/ have got; there is/are in a limited range of familiar topics;
skills	Speaking, listening
Methods, strategies and techniques	Practice-oriented approach, Sentence Frames
Assessment criteria	Correct Grammar Usage: Students accurately use "has got," "have got," "there is," and "there are" in context.

	<p>Sentence Structure: Students write complete and clear sentences to describe the items in their bags.</p> <p>Creativity and Relevance: Students include a variety of relevant items in their drawing that reflect what is typically found in their bag.</p> <p>Presentation Skills: Students can confidently present their sentences to the class using proper pronunciation and clarity.</p>
Descriptors	<p>Excellent: The student uses "has got," "have got," "there is," and "there are" correctly in all sentences. The student writes 4-5 clear and accurate sentences. Includes 5 relevant and creative items and speaks confidently.</p> <p>Good: The student mostly uses correct grammar, with one or two minor errors. The student writes 3-4 sentences with minor mistakes. Includes 4 items and speaks clearly, but needs some help in pronunciation.</p> <p>Satisfactory: The student makes a few errors but the meaning is still clear. The student writes 2-3 sentences, with some mistakes affecting meaning. The student includes 3 relevant items, with limited creativity. The student presents, but with noticeable difficulty or hesitation.</p> <p>Needs Improvement: The student struggles to use the structures correctly and frequently mixes them up. The student writes incomplete or unclear sentences. The student includes fewer than 3 items, and they may not be relevant. The student is unable to present or is very difficult to understand.</p>

Draw your school bag.

Draw the items in your bag:

Books
Pencils

Pens
Rubber

Snacks
Bottle of water

Anything else you find in your bag!

Color in your bag and the items.

Writing

Describe your bag. Fill in. Use «has got», «have got», «there is», and «there are».

I _____ a pencil case in my bag.

_____ a book in my bag.

_____ two pens.

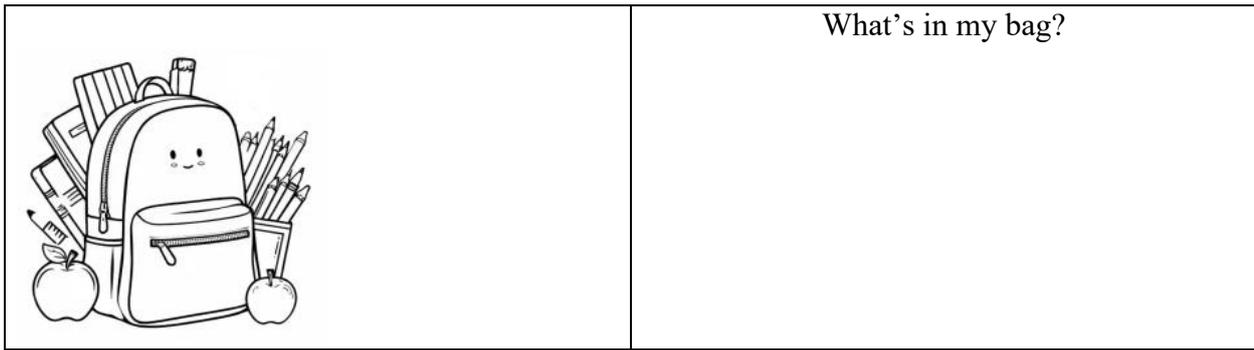
I _____ a green apple.

Speaking

Describe your bag.

Common Items: pencil case, notebook, book, water bottle, snack, ruler, rubber,

pen, laptop

Class	7
Unit	Hobbies and Leisure
Theme	Adjectives: characteristics
Level	B1
Learning objectives	7.3.1.1 use formal and informal registers in their talk on a limited range of general and curricular topics; 7.3.2.1 ask complex questions to get information about a limited range of general topics and some curricular topics; 7.3.6.1 begin to link comments with some flexibility to what others say at sentence and discourse level in pair, group and whole class exchanges; 7.6.3.1 use a growing variety of compound adjectives and adjectives as participles;
Skills	Skills of speaking, critical thinking skills, skills of using adjectives of characteristics in writing, functional literacy Problem solving
Methods. strategies and techniques	Strategy of "thin and thick" questions Role playing
Assessment	Self-assessment Peer assessment
Criteria	Expected Achievement (All Students): Correctly match and use compound adjectives in sentences. Identify and use at least three different character adjectives to describe images. Higher Achievement (Most Students): Successfully find and apply antonyms for at least three adjectives using the correct prefixes (un-, im-, in-). Actively participate in the "Guess Who It Is?" game by asking relevant questions using adjectives. Advanced Achievement (Some Students): Use a range of five or more different adjectives for detailed character descriptions. Demonstrate creative and accurate text completion with adjectives, enhancing the narrative about personal traits and emotions.

Descriptors	<ol style="list-style-type: none"> 1. Students ask and answer the questions using phrases-cliché. 2. Students use the compound adjectives and adjectives of characteristics in speech and writing. 3. Students consolidate their knowledge quickly in practical learning apps. 4. Students describe the people`s character. 5. Students find the antonyms of adjectives.
Resource	https://learningapps.org/watch?v=pcntduhck24 https://learningapps.org/watch?v=p5sg7hey524

1. Match the compound adjectives correctly and provide the meaning of the words below:

- open
- easy
- un
- im
- un
- well
- out
- minded
- friendly
- going (легкий характер)
- going
- patient
- ambitious
- known

2. Describe the picture using adjectives of characters (*generous, creative, shy, negative, positive, serious, aggressive, funny*). Use the simple phrases, examples: She is serious. He is shy. A girl is ambitious. etc.

1) _____.

3) _____.

2) _____.

4) _____.

5)_____.

6)_____.

7)_____.

8)_____.

3. Find the antonyms of adjectives you have learnt. Use the prefixes *un-*, *im-*, *in-*.

- patient- ...
- ambitious- ...
- helpful-...
- imaginative-...
- friendly-...

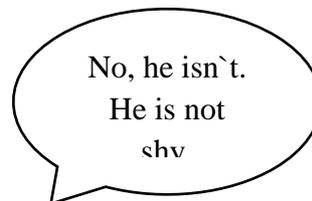
4. Complete the text according to the content. Use adjectives of characteristics.

Hi! My name is Anna. I want to tell you about myself. I think I am _____ person, because I study hard and I love my school. Also I am _____ because I love my friends and adore to chat with them. But I don` t like talking in front of the public that`s why I am _____. In the future, I will be an artist I think I am _____. I am _____ because I see the positive sides in everything.

5. “Guess who it is?” Guessing game helps you to improve your skills to ask and answer the questions using the adjectives of characteristics.

Think of your classmates in the classroom and guess one, knowing his character. Classmates must guess whom you have guessed by asking the following questions: Is he a boy? Is he a girl? Is he ambitious? Is he modest? Is she patient? Is he positive? The student who guessed must answer: No, he is not ambitious. Yes, she is patient. In the end, the one who guessed the classmate must be the next one to guess.

Is he shy?

Is she helpful?

6. Go to the link to practice and consolidate your knowledge:

<https://learningapps.org/watch?v=pcntduhck24>

<https://learningapps.org/watch?v=p5sg7hey524>

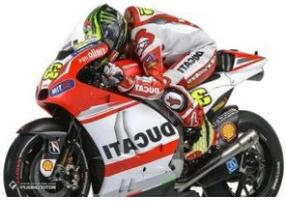
The game «Couples» suggests finding the correct translation of the word!

Task 2

Class	7
Unit	Healthy habits
Theme	People in sport. Healthy habits.
Level	B1
Learning objectives	7.2.5.1 recognise the opinion of the speaker(s) in supported extended talk on a range of general and curricular topics 7.2.1.1 understand with little support the main points in extended talk on a limited range of general and curricular topics 7.2.7.1 begin to recognize typical features at word, sentence and text level of a limited range of spoken genres; 7.2.3.1 understand with some support most of the detail of an argument in extended talk on a limited range of general and curricular topics
Skills	Employability skills Skills of listening Knowledge and comprehension Thinking skills
Methods, strategies and techniques	Practice-oriented approach
Assessment	Self-assessment Peer assessment
Criteria	Expected Achievement (All Students): Identify and use the most quantity of vocabulary and find the missed words in the context after listening. Higher Achievement (Most Students): Successfully find specific information and details in extended talking on curricular topics. Advanced Achievement (Some Students):

	Express the opinion according learning the information, determine correctly all given statements.
Descriptors (дескрипторы)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Students understand the speakers and connect the statements with the speaker's words. 2. Students match correctly the subject and the sport. 3. Students correctly recognize the meaning of given information and complete missing words. 4. Students explain their ideas connected to topic. 5. Students identify correctly details of given information and choose the right answer in the test.
Resource	https://cloud.mail.ru/public/yaRm/gzywg7r9W https://cloud.mail.ru/public/sxaP/WQKvHVHL5 https://youtu.be/43-pw8n0FVw?si=IVbAGjczT7jGxAj4

1. Look at the picture and determine the type of sport.

1) _____.	2) _____.
3) _____.	4) _____.
5) _____.	6) _____.

2. Listening. Go to the link and listen to the audio.

<https://cloud.mail.ru/public/yaRm/gzywg7r9W>

You will hear five statements. Match each speaker's statements 1-5 with the statements in list A-F. Use each letter denoting a statement only once. There is one extra statement in the task. You will hear the recording twice. Write down your answers in the table.

- A. She wants to join a team to play a sport.
- B. She enjoys watching team sports.
- C. She thinks sport is a good way to keep fit.
- D. She likes playing sports with her friends.
- E. She would like to try a dangerous sport.
- F. She thinks watching sport is boring.

Speaker	1	2	3	4	5
Statement					

3. Listening. Go to the link, listen to the audio again, and complete the sentences you hear.

<https://cloud.mail.ru/public/yaRm/gzywg7r9W>

Speaker 1: I play tennis quite often and it is a great form of 1) _____. It is important to stay in 2) _____ and a good game of tennis really makes your bodywork.

Speaker 2: I am not very interested in most sport, but there is one I like, 3) _____. It is really exciting and it takes a lot of 4) _____.

Speaker 3: We've tried a few different sports at school and I really like playing 5) _____. I think I need to find a 6) _____ in my local area.

Speaker 4: I love going to football and basketball 7) _____. You can be a fantastic 8) _____, but without the others, you are nothing.

Speaker 5: We get together every Saturday and play a 9) _____ sport. It is a lot of 10) _____.

4. Before listening consult the dictionary of the words: *recently, be fit, get a cold, catch up, aches and pains, a health check, midnight snacks*. Write down them into your notebook.

5. Listening. Go to the link and listen to the audio. Then read the statements and choose *true* or *false*.

<https://cloud.mail.ru/public/sxaP/WQKvHVHL5>

- The speaker approves that he never used to worry about his health. *true/false*
- The speaker approves that he was very fit and never ill in his forty. *true/false*
- The speaker approves that he rarely gets even a cold. *true/false*
- The speaker approves that the older he gets, the more he worries about his health. *true/false*
- The speaker approves that he is eating more healthily now than ever before. *true/false*
- The speaker approves that he has fast food and midnight snacks. *true/false*
- The speaker approves that he doesn't sleep a lot more. *true/false*
- The speaker approves that getting 7 or 8 hours sleep every night is one of the best things for your health. *true/false*

6. Listen again and answer the questions:

- Did he use to worry about his health before?
- Was he fit in his twenties or thirties?
- How long does he get even a cold?
- How many hours should he sleep every night?

7. Listen again and fill into the gaps:

<https://cloud.mail.ru/public/sxaP/WQKvHVHL5>

I never 1) _____ about my health until recently. When I was a kid, I 2) _____ exercise. Even in my twenties and thirties, I was very 3) _____ ill. I have been lucky all my life – always 4) _____ health. I rarely get even a cold. I suppose 5) _____ with you. Now I seem to be getting lots of little

6)_____. I should go to the doctor for a health check, but I am too busy. The older you get the 7) _____about your health. One good thing is that I am eating more healthily now 8) _____. I no longer have fast food and midnight snacks. I also sleep 9) _____. I have read that getting seven or eight hours sleep every night 10) _____ best things you can do for your health.

8. Write about sport and health for 10 minutes. Show your partner your paper. Correct each other's work.

---

9. Before listening, consult the dictionaries and write down the words: *cricket, rounders, rollerblading, although, a bat, to score, similar, amateurs, to go jogging, tournaments, popular, stunt riding.*

Listening. Go to the link, listen and watch the video. Then read the statements and choose *true* or *false*.

<https://youtu.be/43-pw8n0FVw?si=IVbAGjczT7jGxAj4>

- a) Cricket is a popular national sport in the UK. *true/false*
- b) Cricket is played in Australia, New Zealand, Pakistan, Sri Lanka and India. *true/false*
- c) Rounders is a game not similar to baseball. *true/false*
- d) In the United States Rounders is often played by girls. *true/false*
- e) Football is always very popular in Britain. *true/false*
- f) Over 5 million people play football at some level. *true/false*
- g) Britain's parks are not a great place to go jogging. *true/false*
- h) Rollerblading is less popular in the UK now. *true/false*

10. Listen again and answer the test. Choose the correct answer.

1) What do you need to play Cricket?

- a) red ball and a bat
- b) a ball
- c) a track

2) Which countries is Cricket not played according to the audio?

- a) Sri Lanka
- b) the USA
- c) Pakistan

3) What game is Rounders similar to?

- a) baseball
- b) basketball
- c) football

4) How many people play football in Britain according the audio?

- a) over 6 million people
- b) over 7 million people

c) over 5 million people

5) What is a great way to get away from the stress of modern office life?

a) jogging

b) running

c) swimming

6) What is the most important tournaments in London held in June?

a) World tennis Wimbledon

b) Festival Pier

c) Rugby tournament

7) Where do people usually take up rollerblading?

a) at home

b) in the club

c) in the park

12. Look at the picture and write what kind of sport or activity is it? Look at the first letter of the word!

C _____.

R _____.

T _____.

J _____.

R _____.

S _____.

13. Listen again and complete the sentences.

<https://youtu.be/43-pw8n0FVw?si=IVbAGjczT7jGxAj4>

Cricket is a 1) _____ national sport in the UK, although not many people play in Scotland. Basically you have to hit a hard red 2) _____ with a piece of wood called a bat and then run in the opposite direction to your 3) _____. Unfortunately in cricket you have to stop playing when it starts 4) _____. This is rounders, a game 5) _____ to baseball. Britain's parks are a great place to go jogging and over 1 million 6) _____ practice this sport. It's also a great way to get away from the stress of 7) _____ office life. There are 8) _____ courts in nearly every UK park. Unfortunately there are very few British 9) _____ in this sport. Rollerblading is less popular in the UK but it's still a great way to keep 10) _____. If you go down to the South bank near the river Thames, you can see some 11) _____ sports such as skateboarding.

14. After listening. Remember three interesting facts after listening and complete the table according the category:

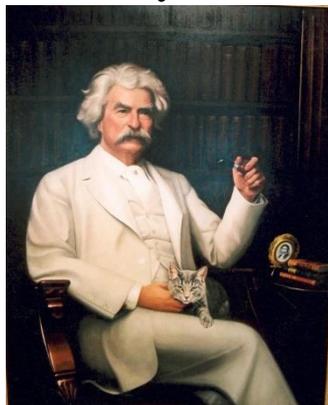
category	The fact about sport I find interesting	The fact about health I find surprising	The fact about sport I find boring
opinion			

Task 3

Class	7
Unit	Reading for pleasure
Theme	Reading for pleasure
Level	B1
Learning objectives	7.4.1.1 understand the main points in texts on a limited range of unfamiliar general and curricular topics; 7.4.2.1 understand specific information and detail in texts on a range of familiar general and curricular topics; 7.4.6.1 recognise the attitude or opinion of the writer on a range of unfamiliar general and curricular topics; 7.4.5.1 deduce meaning from context in short texts on a growing range of familiar general and curricular topics;
Skills	Creative thinking and problem-solving abilities Cognitive and emotional ability Employability skills Functional literacy
Methods, strategies and techniques	Practice-based learning
Assessment	Self-assessment Peer assessment
Criteria	Expected Achievement (All Students): Successfully determine the meaning and translation of the words and understand the main idea of the text. Higher Achievement (Most Students): Recognize some typical details of familiar and unfamiliar topics choosing the right answers at least in the most exercises. Advanced Achievement (Some Students): Identify general information of a short story on general and curricular topics, express own opinion using information in the text.
Descriptors	<ol style="list-style-type: none"> 1. Students answer the questions after reading. 2. Students choose the right answers in the test. 3. Students understand the vocabulary used for the first time. 4. Students describe their own opinion. 5. Students find the main idea of the text and details.
Resource	https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%BE%D0%BC_%D0%A1%D0%BE%D0%B9%D0%B5%D1%80 https://learnenglish-new.com/wp-content/uploads-Retold-by-Nick-Bullard-Book-PDF.pdf

1. Pre-reading. Read a short description of the work Tom Sawyer by Mark Twain, answer the questions.

Tom Sawyer, fictional character, the young protagonist of the novel *The Adventures*

of **Tom Sawyer** (1876) by **Mark Twain**. Considered the epitome of the all-American boy, **Tom Sawyer** is full of mischief but basically pure-hearted. He is probably best remembered for the incident in which he gets a number of other boys to whitewash his Aunt Polly’s fence—an unpleasant task in his eyes—by making the work seem to be extremely absorbing.

1. Is Tom Sawyer a fictional character or real?
  2. Who wrote *The Adventures of Tom Sawyer*?
  3. How do you understand the word “pure-hearted”?
  4. What is this hero remembered for?
  5. In what country did the action take place?
2. Working with vocabulary. Write down new words and look them up in the dictionary or in the translator.

#	word	translation
1	a fence	
2	ridicule	
3	punishment	
4	blame	
5	mock	
6	hint	
7	whitewash	
8	exulting	
9	fell into the trap	
10	exhausted	
11	buy the turn	
12	poverty	
13	ruin	
14	luxury	
15	acquaintances	
16	a brush	
17	a second-hand paper kite	
18	literally	

3. Read the short story about how Tom Sawyer painted a fence. How do you name it? Choose and explain why you named like that:
  - A) How to paint a fence in a fun way?
  - B) How to make money fast?
  - C) How to avoid work?

and

One day, as a punishment for his pranks and deceit, Aunt Polly made Tom paint a fence thirty yards long. Tom was depressed. After all, it was Saturday morning, a time of freedom for any boy. Besides, Tom was afraid of the ridicule of acquaintances passing by. He tried to shift the blame for his work to the little black boy Jim, but caught in this by his aunt.

Then a brilliant idea came to him. He decided to pass off punishment as a privilege.

Tom took a brush and began to paint the fence, pretending to be a man busy with an important and interesting task. When a boy named Ben Rogers came up to him and began to mock him, hinting that Tom had to work, while he was going to swim and play, Tom replied that whitewashing a fence was much more interesting and not every boy would be trusted with such an important job.

The situation changed. Ben, seeing how Tom was painting the fence with such rapture, gradually began to change his face and finally asked Tom to let him try painting too. Tom, exulting in his soul, refused, pointing out the responsibility of the task. Here Ben finally fell into the trap. He gave Tom an apple if only Tom would let him whitewash the fence a little. The same thing happened to the other boys who came up to laugh at Tom. ...

When Ben was exhausted, Tom sold the next turn to Billy Fisher for a second-hand paper kite, and when he was tired of whitewashing, Johnny Miller bought the turn for a dead rat with a string to make it easier to twirl, and so on and so forth, hour after hour. By midday, from a poor boy close to poverty, Tom had become a rich man and was literally drowning in luxury... ..Tom had a great time all this time, doing nothing and having fun, and the fence was covered with three layers of whitewash! If he had not run out of whitewash, he would have ruined all the boys in town...

4. Read again and choose the correct answer:
  - 1) What was Tom`s aunt`s name?
    - a) Polly
    - b) Anny
    - c) Ben
  - 2) When did the event occur?
    - a) Saturday evening
    - b) Saturday morning
    - c) On Friday
  - 3) What was Tom afraid of?
    - a) the ridicule of acquaintances passing by
    - b) that he would be late for dinner
    - c) the auntie would be angry
  - 4) What did Tom do from punishment?

- a) a prank
- b) a joke
- c) privilege
- 5) How many yards was the fence long?
  - a) 15 yards
  - b) 30 yards
  - c) 13 yards
- 6) What did Ben Rogers give Tom?
  - a) a dead rat
  - b) a trap
  - c) an apple
- 7) Whose turn was it after Ben?
  - a) Billy
  - b) Johnny
  - c) Tom
- 8) When did the work end?
  - a) by the end
  - b) by the evening
  - c) by midday

5. Read again and answer the questions:

- A) How many yards was the fence? (The fence was...)
- B) Why was Tom depressed? (Tom was depressed because...)
- C) What was Tom afraid of? (Tom was afraid of...)
- D) What was a brilliant idea that came to Tom? (He decided to...)
- E) How did the boys fall into the trap? (Tom, exulting in his soul, refused...)
- F) Who came after Ben? (When Ben was exhausted...)
- G) What did Tom receive as gifts? (They bought the turn...)
- H) Tom had a great time all this time, didn't he? (Yes ...)

Task 4

Class	7
Unit	Natural disasters
Theme	Present Perfect: affirmative and negative. Present Perfect: questions.
Level	B1
Learning objectives	7.6.7.1 use a variety of simple perfect forms to express recent, indefinite and unfinished past on a range of familiar general and curricular topics 7.6.5.1 use questions which include a variety of different tense on a range of familiar general and curricular topics 7.6.1.1 use some abstract nouns and complex noun phrases on a limited range of familiar general and curricular topic
Skills	Information Literacy Analytical Thinking Global Awareness Grammar skills
Methods. strategies and techniques	Role-Playing

Assessment	Self-assessment Peer assessment
Criteria	Expected Achievement (All Students): Recognize correctly how to form simple perfect forms and adverbs to express recent past and find out the participle forms of the regular and irregular verbs. Higher Achievement (Most Students): Successfully use present perfect forms in different levels of tasks in at least five or six sentences, correctly use auxiliary verbs. Advanced Achievement (Some Students): Successfully answer the questions included present perfect forms and perform more than ten sentences from the task, identify correctly present perfect forms, demonstrate creative thinking using visual context.
Descriptors	<ol style="list-style-type: none"> 1. Students use Present Perfect forms correctly in affirmative, negative forms and in questions. 2. Students use correctly adverbs and auxiliary verbs related to Present Perfect forms. 3. Students ask the question using rightly Present Perfect forms. 4. Students describe pictures using Present Perfect forms. 5. Students choose the right order of the sentences.
Resource	https://ru.wikipedia.org/wiki/Present_perfect

1. Learn the grammar rule in the formula and add appropriate verbs:

I
 You   h....   verb in the 3rd form (done, visited, met)
 We   +   +
 They

He
 She   +   h...   +   verb in the 3rd form (arrived, bought, read)
 It

Now write the negative form. Where to put “not”? In addition, write a short form of negative:

I
 You   +   h.... (?)   +   verb in the 3rd form (cut, paid, finished)
 We
 They

He
 She   +   h... (?)   +   verb in the 3rd form (thought, listened, shut)
 It

Remember the grammar rule and write “question” forms in Present Perfect:

Have + ... + verb in the 3rd form (... , ... , ...) ?
 I
 ...
 they

Has + ... + verb in the 3rd form (... , ... , ...) ?
 she
 ...

2. Fill in the table, write all 3 forms of verbs:

Base form	Past Simple	Past Participle
be		
do		
speak		
make		
see		
burn		
bite		
break		
forget		
arrive		
hurt		
drink		
give		
help		
see		

3. Choose the correct form of the verb “to have”:

- 1) I ... fed my dog.
- 2) She ... eaten the cake.
- 3) Mike ... done his homework.
- 4) The ... broken the window.
- 5) The boy ... hurt his hand.
- 6) My mother ... forgotten her key at home.
- 7) Children ... drunk the lemonade.
- 8) He ... given me a dictionary.
- 9) You ... shut the window.

4. Answer the questions about you:

- 1) Have you ever been to France?
- 2) Have you done your homework yet?
- 3) Have you helped your parents today?
- 4) Have you seen this film?
- 5) How long have you played the piano?
- 6) What have you done this week?
- 7) How have you helped your school?

5. Find out the translation of the marker words and determine their position in relation to the verbs and in the sentence:

adverb	translation	position
already		
just		
ever		
never		
yet		

6. Complete the sentences. Use the Present Perfect:

- Susan _____ (to make) a new dress for her birthday.
- She _____ not (to speak) yet.
- We _____ (to learn) already a lot of English words.
- I _____ already _____ (to do) my homework. Now I can go for a walk.
- He _____ just _____ (to come) home.
- I _____ (not yet to eat) today.
- The rain _____ (to stop) and the sun is shining in the sky again.

7. Put the verbs in brackets into the Present Perfect negative.

- I _____ (not clean) my football boots.
- They _____ (not start) their meal.
- I _____ (not do) my homework.
- He _____ (not win) all his matches this year.
- My brother and I _____ (not see) any films this week.
- It's my birthday party today. I _____ (not invite) many people.
- He _____ (not wash) his hands. They're very dirty.
- Mum's really angry. We _____ (not tidy) our room!
- I can't play with my friends this evening. I _____ (not finish) my homework
- I _____ (not visit) New York for three years.
- Where's Alison? We _____ (not see) her since yesterday
- Dad _____ (not take) a holiday since last August.

8. Look at the pictures. What have they done?

6.

5.

6.

9. Unjumble words; put them in a right order. Pay attention to the verbs form.

- haven` t/ you / read / the book yet?
- how many letters / they / write /have/ so far?
- when / he / tell / you /have/ that?
- how often / you / travel / abroad/have/ till now?
- he / leave / just /has/ his house.
- I / wash / already / the dishes/have.
- we / build / a tree house/have/ recently.

Class	7
Unit	Hobbies and Leisure
Theme	Hobbies: A World of Possibilities
Level	B1
Learning objectives	7.4.2.1 understand specific information and detail in texts on a range of familiar general and curricular topics; 7.5.8.1 spell most high-frequency vocabulary accurately for a growing range of familiar general and curricular topics.
Skills	Creativity, cooperation Initiative
Methods, strategies and techniques	“Cooperative learning” strategy
Assesment	Teacher assessment Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> Identify particular information and details in reading passage Write topic related words correctly
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> reads the text and answers the questions; creates a mind map illustrating the different types of hobbies mentioned in the text.

Task 1

Read the text and answer the questions.

What are hobbies?

Hobbies are activities that we enjoy doing in our free time. They can be anything from collecting stamps to playing a musical instrument. Hobbies can provide us with pleasure, relaxation, and a sense of accomplishment.

Why are hobbies important?

Hobbies can offer numerous benefits, including:

- Stress relief: Engaging in hobbies can help reduce stress and anxiety.

- Mental stimulation: Hobbies can keep our minds active and engaged.
- Social connection: Many hobbies involve interacting with others, which can help us build relationships.
- Personal growth: Hobbies can allow us to learn new skills and develop our talents.

Types of hobbies:

There are different types of hobbies to choose from. Here are a few examples:

- Creative hobbies: Painting, writing, photography, music, dance.
- Outdoor hobbies: Hiking, camping, gardening, fishing, sports.
- Indoor hobbies: Reading, board games, puzzles, cooking, knitting.
- Collecting hobbies: Stamps, coins, antiques, art.
- Learning hobbies: Languages, history, science, technology.

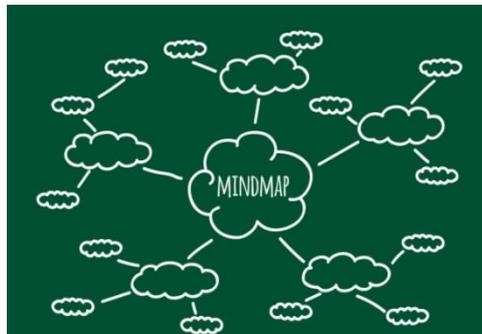
Finding your perfect hobby:

The best way to find a hobby you love is to try different things and see what sticks. Don't be afraid to experiment and explore new interests.

1. What are hobbies?
2. Why are hobbies important?
3. What are some types of hobbies?
4. How can you find a hobby you love?

Task 2

In groups create a mind map illustrating the different types of hobbies mentioned in the text. Include visuals and key points for each type. Add some more examples.

Class	7
Unit	Hobbies and Leisure
Theme	Hobbies and Leisure: Survey
Level	B1
Learning objectives	7.2.2.1 understand with little support most specific information in extended talk on a limited range of general and curricular topics; 7.6.5.1 use questions which include a variety of different tense on a range of familiar general and curricular topics; 7.5.3.1 write with moderate grammatical accuracy on a limited range of familiar general and curricular topics.
Skills	Communication, collaboration

	Social skills
Methods, strategies and techniques	Open-ended inquiry approach
Assesment	Diagnostic assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Identify facts and details in extended talks with little support • Demonstrate the ability to ask a variety of questions in different tenses • Demonstrate the ability to write grammatically correct sentences on familiar topics
Descriptors	<ul style="list-style-type: none"> • asks classmates different questions to get the information; • writes classmates' answers in the table; • summarizes the information reporting the results.

Survey

Task 1

Work in small groups. Complete the chart below by asking three of your classmates the following questions.

	Question			
1	What is the name of your hobby?			
2	How/where do you do it?			
3	What do you need to do it?			
4	Why is your hobby important?			

Task 2

Write the results of your survey.

I have asked questions _____

I have learned that _____

Class	7
Unit	Communication and technology
Theme	Robots
Level	Low B1
Learning objectives	7.4.1.1 understand the main points in texts on a limited range of unfamiliar general and curricular topics; 7.3.3.1 give an opinion at discourse level on a growing range of general and curricular topics; 7.1.4.1 evaluate and respond constructively to feedback from others.
Skills	Critical thinking, collaboration, communication Technology literacy Social skills
Methods, strategies and techniques	“Think-Pair-Share” strategy
Assesment	Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Identify the main idea of text on unfamiliar and curricular topics • Provide a point of view in conversations and discussions • Analyze given feedback; Form opinion and give constructive answers to feedback
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • reads the article and answers the questions • chooses one topic for debate and prepares the arguments • presents his/her arguments to others and evaluates each other.

Task 1

Read the article and answer the questions.

Robots

Robots are machines that can perform tasks automatically. They are often designed to look and act like humans, but they can also be very different. Some robots are used for simple tasks, such as assembling cars or cleaning floors. Others are used for more complex tasks, such as exploring dangerous environments or performing surgery.

There are many different types of robots, but they all have a few things in common. They are all powered by electricity or other forms of energy. They all have sensors that allow them to gather information about their surroundings. And they all have actuators that allow them to move and interact with their environment.

Robots are becoming important in our society. They are used in a variety of industries, from manufacturing to healthcare. They are also used to explore space and to help us understand the natural world.

Here are some of the different types of robots:

- **Industrial robots:** These robots are used in factories to assemble products and perform other tasks.
- **Service robots:** These robots are used to provide services to people, such as cleaning, delivering food, and providing assistance to the elderly and disabled.
- **Medical robots:** These robots are used in hospitals and clinics to perform surgery, assist in rehabilitation, and provide companionship to patients.
- **Military robots:** These robots are used by the military to perform dangerous tasks, such as defusing bombs and scouting enemy territory.
- **Space robots:** These robots are used to explore space and to collect data about other planets and moons.

Robots are constantly evolving, and they are becoming more capable all the time. It is likely that they will play an even more important role in our lives in the future.

1. What are robots?
2. What are the main components of a robot?
3. What are some different types of robots?
4. How are robots used in society?

Task 2

Choose one topic for debate. Prepare your arguments, then discuss in pairs and present them to others.

1. The Role of Robots in Daily Life

- How have robots changed everyday activities, from household chores to personal assistance? Discuss both positive and negative impacts.

2. Robots in Healthcare

- Explore the advantages and disadvantages of using robots in healthcare settings. How do they impact patient care and healthcare professionals?

3. Robots and Social Interaction

- How do robots influence human relationships? Discuss the potential for companionship robots and the implications for social skills.

4. Robots in Education

- How can robots be used as educational tools in classrooms? Discuss the benefits and challenges of incorporating robotics into learning environments.

Task 3

Evaluate each other's arguments using the provided criteria.

Evaluation list for the debate

Criteria	Description	A score <ul style="list-style-type: none"> • 1 = Needs improvement • 2 = Satisfactory • 3 = Excellent
1. Clarity of arguments	Were the points clear and easy to understand?	
2. Use of evidence	Did the speaker provide examples or facts?	
3. Relevance	Did the arguments relate to the topic?	
4. Persuasiveness	Was the argument convincing?	
5. Engagement	Did the speaker engage with the audience?	
6. Rebuttals	Did they effectively counter opposing arguments?	
7. Presentation Skills	Did the speaker use good body language and maintain eye contact?	
8. Time Management	Did they stay within their time limit?	

Class	7
Unit	Communication and technology
Theme	Writing an essay
Level	B1
Learning objectives	7.5.1.1 plan, write, edit and proofread work at text level with some support on a range of general and curricular topics; 7.5.5.1 develop with some support coherent arguments supported when necessary by examples and reasons for a limited range of written genres in familiar general and curricular topics.
Skills	Critical thinking Technology literacy
Methods, strategies and techniques	Task-based learning
Assesment	Teacher assessment

Criteria	Make a clear plan of writing; Write a text. Evolve arguments, reasons, and evidence for a limited range of written genres.
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • makes a plan of writing • writes an essay • give examples where necessary

Task 1

Choose a topic and write an essay about advantages and disadvantages of it.

- *Using mobile phones.*
- *Internet.*
- *Playing computer games.*
- *Television.*

Task 2

Follow the plan:

Paragraph 1: Why it is popular nowadays.

Paragraph 2: Advantages with examples, disadvantages with examples.

Paragraph 3: What can you advise to other people?

You can use the phrases:

First of all

And, also, moreover, besides, in addition

In contrast, however, on the other hand, next

In conclusion, in summary

Class	7
Unit	Holidays and Travel
Theme	The Weekend
Level	B1
Learning objectives	7.2.1.1 understand with little support the main points in extended talk on a limited range of general and curricular topics; 7.2.2.1 understand with little support most specific information in extended talk on a limited range of general and curricular topics; 7.3.2.1 ask complex questions to get information about a limited range of general topics and some curricular topics.
Skills	Communication, creativity Social skills
Methods, strategies and techniques	Cooperative approach
Assesment	Teacher assessment Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Identify the main idea in extended talks with little support • Identify facts and details in extended talks with little support • Show an ability to ask different types of questions including complex
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • listens to the dialogue and chooses the right answer; • determines if the sentences are true or false; • acts out the dialogue.

Task 1

Listen to the dialogue and choose the right answer:

<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/skills/listening/b1-listening/weekend>

Transcript

Girl: So, have you got any plans for the weekend?

Boy: Yeah, me and my mates are going to this activity centre in the mountains.

Girl: Oh, yeah?

Boy: You can do all kinds of things. It's a new centre; it sounds great. We're going to go dirtboarding ...

Girl: What's that?

Boy: It's like skateboarding or snowboarding. You have a board, or deck, to stand on and wheels. They're pretty strong because you go down rough mountain tracks on them. Steep, rough mountain tracks.

Girl: Sounds a bit risky. Have you done it before?

Boy: No, but I've done similar things. Anyway, we're also going to go canyoning. Before you ask, that's when you jump and swim down a river canyon. You have to use ropes and special equipment. And maybe we'll go white water rafting too.

Girl: Phew. It sounds far too difficult to me.

Boy: They have lots of things that you could do too. Like zip-wiring, you know when you go along a wire through the trees or down a mountain.

Girl: Go down a mountain on a wire!

Boy: It's really easy and exciting too. You just have to hold on and enjoy the ride. Or there's bungee jumping.

Girl: Jump off a bridge on a long elastic band! Me? You've got to be joking! Anyway, I'm going away this weekend too, thank you for asking.

Boy: I was going to ask. So where are you going?

Girl: Paris! I'm so excited!

Boy: Paris, wow!

Girl: Yeah, it'll be brilliant! We're going to do all the sights, like go up the Eiffel Tower and take a boat along the River Seine and see the old parts of the city. It looks so beautiful in the photos. And then there are all the art galleries. You know how much I like art. I can't wait to go round the Louvre and see all those famous paintings.

Boy: I think the famous Impressionist paintings are somewhere else.

Girl: Yeah, I know, they're in the Musée d'Orsay. We're going there too. And then I want to go to the Rodin Museum and see that famous statue, you know, The Thinker. And of course, if we're in Paris, we'll have to go shopping. Or look at the shops, at least. And then there's the restaurants. Just think, French food!

Boy: You've got a lot planned for one weekend.

Girl: Oh, we're going for four days, actually.

Boy: Oh, four days, very nice. And who are you going with?

Girl: Oh, just a friend.

1. What is the main topic of the conversation?

- A. Weekend plans
- B. Travel destinations
- C. Extreme sports
- D. Art and culture

2. What activity does the boy suggest doing?

- A. Hiking

- B. Swimming
  - C. Dirtboarding
  - D. Camping
3. **How does the girl feel about the boy's plans?**
- A. Excited
  - B. Scared
  - C. Bored
  - D. Indifferent
4. **Where is the girl going on vacation?**
- A. London
  - B. Rome
  - C. Paris
  - D. Barcelona
5. **What is the girl most looking forward to in Paris?**
- A. Shopping
  - B. Eating
  - C. Visiting museums
  - D. All of the above

Task 2

Determine if the sentences are true or false:

1. The boy and his friends are going to a beach vacation. - **False**
2. The girl is going to Paris alone. - **False**
3. Dirtboarding is a new extreme sport. - **True (based on the dialogue)**
4. The boy has done dirtboarding before. - **False**
5. The girl is afraid of heights. - **True (based on her reaction to zip-wiring and bungee jumping)**
6. The girl is planning to visit the Eiffel Tower. - **True**
7. The boy is excited about French food. - **Unknown (the dialogue doesn't explicitly state his feelings about French food)**
8. The girl will be in Paris for three days. - **False**

Task 3

Role-Playing. Act out the dialogue: Imagine a follow-up conversation between the boy and girl after their weekend trips.

What would they talk about?

How would they describe their experiences?

Class	7
Unit	Space and Earth
Theme	The role of the Earth in the Solar System
Level	B1
Learning objectives	7.3.5.1 keep interaction with peers to negotiate, agree and organize priorities and plans for completing classroom tasks; 7.1.3.1 respect different points of view; 7.1.6.1 organize and present information clearly to others.

Skills	Creativity, collaboration Information literacy Initiative
Methods, strategies and techniques	Project-based approach
Assesment	Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrate the ability to participate in a conversation • Demonstrate respect to people’s opinions using lexical units of topic vocabulary • Demonstrate an ability to organize and express ideas clearly
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • designs a poster in groups; • evaluates each other’s presentations according to the criteria.

Task 1

Divide into groups and design an educational poster that highlights Earth's features and its significance in the solar system. Include images, facts and additional information.

While making a poster follow the tips:

Poster creation guide

Title

- **Main Title:** The Role of Earth in the Solar System
- **Subtitle:** A Unique Planet Supporting Life

Sections to Include

1. Introduction

A brief statement: " Earth is a unique and special planet in our solar system. It is the only known planet that supports life, which makes it incredibly important. Here are a few key points about Earth’s role in the solar system:

2. Key Points

- **Position in the Solar System:** Earth is the third planet from the Sun, located in what is often called the "Goldilocks zone." This means it is not too hot and not too cold, allowing for liquid water to exist—essential for life.
- **Diverse environment:** Earth has a wide range of climates and environments, from deserts to rainforests, oceans to mountains. This diversity supports millions of species of plants and animals.
- **Atmosphere:** Earth has a protective atmosphere made up of gases like oxygen and carbon dioxide. This atmosphere not only keeps us warm but also protects us from harmful solar radiation.
- **Water:** About 71% of Earth’s surface is covered by water, primarily in oceans. Water is vital for all known forms of life, making Earth unique compared to other planets.
- **Interactions with Other Celestial Bodies:** Earth’s gravity affects the Moon, which orbits our planet. The Moon helps stabilize Earth’s tilt, which plays a role in our seasons.

3. Conclusion

- A summary statement: "Earth's unique conditions make it a haven for life and help us understand our universe."

Additional Tips

- **Include a Fun Fact:** Add an interesting fact about the Earth, such as "Earth is the only planet known to have liquid water on its surface!"

Presentation

- When presenting your poster, explain each section clearly, emphasizing Earth's unique features and importance in the solar system.

Task 2

Evaluate each other's presentations according to the following criteria.

Group evaluation list	
Criterion	Rating (1-5)
Content	
Group work	
Visual Appeal	
Creativity	
Communication	

Class	7
Unit	Space and Earth
Theme	Endangered species in Kazakhstan
Level	B1
Learning objectives	7.4.1.1 understand the main points in texts on a limited range of unfamiliar general and curricular topics; 7.3.6.1 begin to link comments with some flexibility to what others say at sentence and discourse level in pair, group and whole class exchanges.
Skills	Critical thinking, collaboration, communication Information literacy Initiative, social responsibility
Methods, strategies and techniques	Problem-based learning
Assesment	Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Identify the main idea of text on unfamiliar and curricular topics • Interact in a pair, group and a whole class work presenting logically connected information with ideas of other people
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • reads the interview and names the endangered species in Kazakhstan • matches the term on the left with the correct description on the right. • defines True or False sentences. • completes the sentences using appropriate words from the dialogue: • in groups analyses the problem of endangered species of Kazakhstan.

Task 1

Read the interview with an ecologist and name the endangered species in our country.

Endangered species in Kazakhstan

Interviewer: Thank you for joining us today! Can you start by introducing yourself and telling us about your background in wildlife conservation?

Ecologist: Absolutely! My name is Aigerim, and I'm an ecologist. I focus on protecting endangered species and their habitats, primarily the saiga antelope and the snow leopard.

Interviewer: The saiga antelope is critically endangered. What are the main threats it faces?

Ecologist: The saiga faces multiple threats, including poaching for its horns, habitat loss due to agricultural expansion, and disease outbreaks. These factors have led to dramatic declines in its population over the years.

Interviewer: How is climate change impacting the habitats of species like the snow leopard?

Ecologist: Climate change affects snow leopards by altering their prey availability and habitat. As temperatures rise, their mountainous habitats are changing, leading to potential conflicts with livestock and a decrease in suitable hunting grounds.

Interviewer: What can the public do to help protect endangered species?

Ecologist: People can support conservation organizations, participate in local cleanup efforts, and advocate for policies that protect wildlife. Even small actions can make a big difference.

Interviewer: What challenges do you face in your work?

Ecologist: One of the biggest challenges is funding. Conservation projects often rely on donations and grants, which can be unpredictable.

Interviewer: Thank you, Aigerim, for sharing your insights today. What final message would you like to leave our audience with?

Ecologist: Protecting endangered species is a shared responsibility. Together, we can create a future where these incredible animals thrive in their natural habitats.

Task 2

Match the term on the left with the correct description on the right.

1. ecologist	a. The process of illegal hunting of animals.
2. saiga antelope	b. A species that relies on mountainous habitats.
3. poaching	c. A professional focused on studying and protecting ecosystems.
4. snow leopard	d. An endangered species facing multiple threats.

Answers: 1) C 2) D 3) A 4) B

Task 3

Define True or False sentences.

1. Aigerim works primarily with marine species. (True/False)
2. The saiga antelope is threatened by poaching and habitat loss. (True/False)
3. Climate change has no impact on snow leopards. (True/False)
4. Aigerim believes that only large organizations can make a difference in conservation. (True/False)

Answers: 1) False; 2) True; 3) False; 4) False

Task 4

Complete the sentences using appropriate words from the dialogue:

1. Aigerim is an _____ who specializes in wildlife conservation.
2. One major threat to the saiga antelope is _____ for its horns.
3. Climate change alters the _____ available for snow leopards.
4. The public can support conservation by participating in local _____ efforts.

Answers: 1) ecologist; 2) poaching; 3) prey; 4) cleanup

Task 5

In groups analyse the problem of endangered species of Kazakhstan, identify the components, consider the problem as a whole, evaluate various solutions (both your own and others) and choose the best option.

Follow the strategy “IDEAL”

- I Identify a problem
- D Debate a problem
- E Essential solutions
- A Activity
- L Logical conclusions

Try to answer these questions.

1. What is the main problem?
2. What important information have you found in the dialogue?
3. What do you know else about this problem? Other endangered animals.
4. Find three main solutions of the problem?
5. What is the most suitable solution in your opinion? Why?

Class	7
Unit	Entertainment and media
Theme	Watching TV
Level	B1
Learning objectives	7.4.6.1 recognize the attitude or opinion of the writer on a range of unfamiliar general and curricular topics; 7.4.9.1 recognize inconsistencies in argument in simple short, texts on a limited range of general and curricular subjects; 7.3.6.1 begin to link comments with some flexibility to what others say at sentence and discourse level in pair, group and whole class exchanges.
Skills	Communication, cooperation Information literacy Initiative, leadership
Methods, strategies and techniques	Practice-oriented approach, task-based learning
Assesment	Teacher assessment Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Interpret the information to identify the author’s attitude and opinion • Identify incoherence in arguments in short, simple texts • Interact in a pair, group and a whole class work presenting logically connected information with ideas of other people
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • matches phrases appropriately according to the text; • finds bad and good sides of watching TV in the text and writes them down in right columns; • creates a short podcast discussing advantages and disadvantages of watching TV.

Task 1

Read the text and match each word with equivalent in the context of the text.

1. show up	a. spark
2. light	b. violent
3. cruel	c. encourage
4. control	d. expose
5. incorrect	e. inappropriate
6. stimulate	f. monitor

Watching TV

Television plays a big role in our lives today. It provides us with information, entertainment, and a way to connect with others. It's important to consider both the good and bad sides of watching TV.

Many children’s programs are educational, teaching things like numbers, letters, and social skills. TV also exposes kids to different cultures and ideas, helping them understand the world better. It can be a fun way for children to relax and can be enjoyed with family or friends. Good stories can spark kids' imagination and creativity. Watching shows can also improve their language skills.

However, watching too much TV can lead to a sedentary lifestyle and obesity. It's important for kids to balance screen time with physical activities. Not all TV

programs are suitable for children; some may show violent or inappropriate content, which can affect their behavior. Spending too much time watching TV can also limit real-life interactions with friends and family, which are important for social growth. Many children's shows are filled with ads for toys and snacks, which can create unrealistic expectations.

While TV can be beneficial for kids by providing education and entertainment, parents should monitor and limit their screen time. Encouraging a mix of TV, reading, outdoor play, and family time can help children develop healthy habits and enjoy the benefits of television while reducing its downsides.

Answers: 1) D; 2) A; 3) B; 4) F; 5) E; 6) C.

Task 2

Fill in the table with advantages and disadvantages of watching TV.

Advantages	Disadvantages

Task 3

In groups create a short podcast discussing advantages and disadvantages of watching TV. Use points from Task 2 and add your own ones.

Class	7
Unit	Natural disasters
Theme	Reading about natural disasters
Level	B1
Learning objectives	7.4.3.1 understand the detail of an argument on a growing range of familiar general and curricular topics, including some extended texts; 7.4.5.1 deduce meaning from context in short texts on a growing range of familiar general and curricular topics; 7.4.7.1 recognize typical features at word, sentence and text level in a range of written genres.
Skills	Communication Global citizenship skills Problem solving skills
Methods, strategies and techniques	Task-based learning
Assesment	Teacher assessment Self assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Recognise detail in a given argument relating to the topic • Identify the meaning and details of the reading texts • Identify the correct form of a word, appropriate sentence structure and text layout
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • writes down 3-5 predictions based on the title of the text. • reads the text and compares his / her predictions with the actual content. • answers the questions. • matches the words with their definitions • determines True or False sentences.

Task 1

Before reading a text about natural disasters, predict what you think will be covered. Write down 3-5 predictions based on the title of the text.

Task 2

Read the text and after reading, compare your predictions with the actual content.

Natural Disasters

Natural disasters are serious events caused by natural processes of the Earth. They can damage property, disrupt communities, and lead to loss of life. Common types include earthquakes, floods, hurricanes, tornadoes, wildfires, and tsunamis.

Earthquakes

Earthquakes happen when there is a sudden release of energy in the Earth's crust, creating seismic waves. They can cause ground shaking, which may lead to building collapses and landslides. Areas near tectonic plate boundaries are more likely to experience earthquakes.

Floods

Floods are usually caused by heavy rainfall, rapid snowmelt, or dam failures. They can submerge homes, roads, and farmland, leading to economic losses and displacement of people.

Hurricanes and Tornadoes

Hurricanes are strong storms with heavy rain and high winds that form over warm ocean waters. Tornadoes are intense windstorms that develop from thunderstorms. Both can cause significant damage to buildings and the environment.

Wildfires

Wildfires are uncontrolled fires that spread quickly through vegetation. They can start from natural causes, like lightning, or from human activities. Wildfires can destroy ecosystems, homes, and affect air quality.

Tsunamis

Tsunamis are large ocean waves caused by underwater earthquakes or volcanic eruptions. They can travel quickly across oceans and cause major destruction when they reach land.

Task 2

Answer the questions.

1. What are natural disasters, and what impacts can they have on communities?
2. Describe how earthquakes occur and their potential effects.
3. What are the common causes of floods?
4. How do hurricanes and tornadoes differ?
5. What can trigger a tsunami, and what are its potential consequences?

Task 3

Match the words with their definitions

Words:

1. Earthquake
2. Flood
3. Hurricane
4. Tornado
5. Wildfire
6. Tsunami

Definitions:

- a. A strong storm with heavy rain and high winds that forms over warm ocean waters.
- b. An uncontrolled fire that spreads rapidly through vegetation, often caused by natural events or human activities.
- c. Large ocean waves typically caused by underwater earthquakes or volcanic eruptions.
- d. A sudden release of energy in the Earth's crust that causes ground shaking.
- e. A natural disaster characterized by excessive rainfall, rapid snowmelt, or dam failures, leading to submerged land.
- f. An intense windstorm that develops from thunderstorms, characterized by a funnel-shaped cloud.

Answer Key: 1) d 2) e 3) a 4) f 5) b 6) c

Task 4

Read the statements below and determine if they are true or false. Write "T" for true and "F" for false.

1. Natural disasters can cause damage to property and lead to loss of life. ____

2. Earthquakes occur due to the melting of ice and snow. ____
3. Floods can be caused by heavy rainfall, rapid snowmelt, or dam failures. ____
4. Hurricanes are weak storms that form over cold ocean waters. ____
5. Tornadoes are always formed during sunny weather. ____
6. Wildfires can be ignited by both natural causes and human activities. ____
7. Tsunamis are small waves that do not cause much destruction. ____
8. Areas near tectonic plate boundaries are more likely to experience earthquakes. ____

Answer Key: 1) T 2) F 3) T 4) F 5) F 6) T 7) F 8) T

Class	7
Unit	Natural disasters
Theme	Natural disasters in Kazakhstan
Level	B1
Learning objectives	7.1.6.1 organize and present information clearly to others; 7.1.8.1 develop intercultural awareness through reading and discussion; 7.3.7.1 use appropriate subject-specific vocabulary and syntax to talk about a growing range of general topics, and some curricular topics.
Skills	Communication, collaboration Personal and social responsibility
Methods, strategies and techniques	Problem-based learning
Assesment	Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrate an ability to organize and express ideas clearly • Raise awareness about cultural diversity through reading and discussion • Apply topic related vocabulary in speech appropriately arranging words and phrases into well-formed sentences
Descriptors	<p>A learner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reads about natural disasters in Kazakhstan • prepares a short presentation on a recent natural disaster in Kazakhstan

Task 1

Read the information about natural disasters that mostly occur in our country.

Natural disasters in Kazakhstan

Kazakhstan is prone to various natural disasters, including earthquakes, floods, and landslides. Due to its diverse geography, the country experiences different environmental challenges.

Earthquakes: Kazakhstan lies in a seismically active zone, particularly in the eastern regions, near the border with Kazakhstan. Notable earthquakes include the 1887 earthquake in Verny (now Almaty), which caused significant destruction.

Floods: Flooding can occur during the spring thaw when snow melts rapidly or during heavy rains. Areas near the rivers like the Ili and Ural are particularly vulnerable.

Landslides: In mountainous regions, heavy rainfall or seismic activity can trigger landslides, posing risks to nearby settlements and infrastructure.

Task 2

Divide into groups and prepare a short presentation on a recent natural disaster in Kazakhstan.

Points to cover:

- Date and location of the disaster.
- Causes and effects.
- Response and recovery efforts.
- Lessons learned.

Class	7
Unit	Clothes and fashion
Theme	In a clothes store
Level	B1
Learning objectives	7.2.4.1 understand with little support some of the implied meaning in extended talk on a limited range of general and curricular topics; 7.3.6.1 begin to link comments with some flexibility to what others say at sentence and discourse level in pair, group and whole class exchanges.
Skills	Communication Social skills
Methods, strategies and techniques	Task-based learning
Assesment	Teacher assessment Peer assessment
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Recognise the content of an extended conversation using some supporting information • Interact in a pair, group and a whole class work presenting logically connected information with ideas of other people;
Descriptors	A learner: <ul style="list-style-type: none"> • listens to the conversation between a shop assistant and Lisa; • completes the sentences with the missing words from the dialogue; • matches the phrases from the dialogue with their meanings; • determines if the following statements are true or false based on the dialogue; • answers the following questions about the dialogue; • role-plays the conversation between Lisa and the shop assistant, buy other items of clothes.

1.

Task 1

Listen to the conversation between a shop assistant and Lisa and complete the sentences with the missing words from the dialogue.

<https://englishweb.ru/dialogi/intermediate/in-a-store.html>

In a clothes store

Shop assistant: Can I 1) _____ you?

Lisa: Yes, how much is that skirt?

Shop assistant: It's \$ 2) _____.

Lisa: Can I try it on?

Shop assistant: Yes, what size are you?

Lisa: I don't know.

Shop assistant: Ok, try a size 10. The 3) _____ is over there.

(Lisa puts on the skirt. It's too small.)

Lisa: Do you have it in a 4) _____ size?

Shop assistant: Yes, here you are.

Lisa: Thank you.

(Lisa puts on the new skirt. It fits.)

Shop assistant: How was it?

Lisa: I'll take it.

Shop assistant: Great! How would you like to 5) _____ ?

Lisa: By 6) _____.

Shop assistant: Could you sign here, please?

Lisa: Sure.

Shop assistant: Here's your 7) _____ .

Lisa: Thank you very much.

Shop assistant: You are 8) _____. Have a good day!

Lisa: Thanks. You too.

Answers: 1) help, 2) 40, 3) changing room, 4) bigger, 5) pay, 6) credit card, 7) receipt, 8) welcome).

Task 2

Match the phrases from the dialogue with their meanings.

1. "Can I try it on?"	A. I'd like to purchase it.
2. "It's too small."	B. Can I wear the item to see if it fits?
3. "I'll take it."	C. The item is smaller than I need.
4. "How would you like to pay?"	D. What is your preferred method of payment?
5. "Could you sign here, please?"	E. This is the receipt for your purchase.
6. "Here's your receipt."	F. Please sign your name on this document.

Answers: 1) B; 2) C; 3) A; 4) D; 5) F; 6) E.

Task 3

Determine if the following statements are true or false based on the dialogue.

1. Lisa knows her exact size. _____

2. The first skirt Lisa tries on is too big. _____
3. The shop assistant is helpful and friendly. _____
4. Lisa pays for the skirt with cash. _____
5. Lisa is satisfied with the second skirt. _____

Answers: 1. False; 2. False; 3. True; 4. False; 5. True.

Task 4

Answer the following questions about the dialogue.

1. What is the price of the skirt?
2. What size does Lisa try on first?
3. How does Lisa feel about the second skirt?
4. How does Lisa pay for the skirt?
5. What does the shop assistant say to Lisa at the end of the conversation?

Task 5

Role-play the conversation between a customer and a shop assistant, buy other items of clothes. Use the dialogue as a model.

Class	8
Unit	Daily life and Shopping
Theme	Shopping habits and experiences
Level	B1
Learning objectives	8.4.2.1 understand specific information and in texts on a growing range of familiar general and curricular topics including some extended texts; 8.5.2.1 write with minimal support about real and imaginary past events, activities, and experiences a range of familiar general topics and some curricular topics
Skills	Reading (Empathy, Critical thinking) Writing (Creativity, Story writing)
Methods, strategies and techniques	Scanning, Think-Pair-Share, practice-oriented approach
Assessment	Peer-Assessment, Self-Assessment
Criteria	The learner demonstrates the ability to understand implied information, meaning, or context. The learner writes about past events (real or imaginary) clearly, incorporating relevant details.
Descriptors	Read the texts, choose correct answers, answer the questions, match the words with their meaning, write a short text, add some extra information

Task 1. Read the three texts. Which thing do you think is the coolest?

Maksim, Russia

Last week, I bought some really cool sunglasses from a shop in my town called Eyewear. It's a great shop that only sells sunglasses.

There are a lot of styles to choose from but I chose these ones because I just loved them! There was a promotion that day and I got a 10% discount. I forgot the receipt, so I

went back to get it and the assistant gave me a free case to keep them in. Great customer service!

Emily, Ireland

Mum was going to get these cute trainers for me at the end of the month, but I couldn't wait any longer, so I bought them myself. I got them from the local sports shop near my house. Several of my friends already had pink ones, but I wanted to be different. So I got some orange and blue ones! Plenty of people have asked me where I got them, but I'm not telling anyone my secret store!

JD, UK

Last week, I was at the shopping centre and I went into Soundz, which is my favourite shop. They have an online store, but I prefer to go to the shop so I can try the things on sale. You can find a lot of cool stuff there like headphones, speakers and MP3 players. I saw these great Bluetooth headphones. I put them on and listened to several songs from my phone. They were expensive, but I got a 10% discount because of a promotion. My friend is saving up for a pair now!

Task 2. Choose correct answer (Multiple Choice Questions)

1. What shop did Maksim visit?

- A) Sports shop
- B) Soundz
- C) Eyewear
- D) Online store

Answer: C

2. Why did Maksim return to the shop?

- A) To exchange his sunglasses
- B) To get his receipt
- C) To buy a free case
- D) To return the sunglasses

Answer: B

3. What is special about Emily's trainers?

- A) They are pink like her friends'
- B) They are black and white
- C) They are orange and blue
- D) They are from an online store

Answer: C

4. Why does Emily keep her shop a secret?

- A) She doesn't like the shop
- B) She doesn't want others to buy the same trainers
- C) She got them as a gift
- D) It was an online exclusive

Answer: B

5. What did JD buy from the shopping center?

- A) Sunglasses
- B) Trainers
- C) Bluetooth headphones
- D) A smartphone

Answer: C

6. How does JD feel about shopping online?

- A) He loves it
- B) He prefers shopping in person
- C) He never buys online
- D) He doesn't mention online shopping

Answer: B

Task 2: Choose True (T) or False (F)

1. Maksim forgot his sunglasses at the shop.	True/False
2. Emily's trainers are pink, like her friends'.	True/False
3. JD prefers shopping online rather than in the store.	True/False
4. JD received a discount on his purchase.	True/False

Answers: 1. False   2. False   3. False   4. True

Task 3: Answer the questions / Short Answer

1. What promotion did Maksim benefit from when buying his sunglasses?
2. Why did Emily not wait for her mom to buy the trainers?
3. What does JD usually buy from the shop Soundz?

Possible answers:

1. Maksim received a **10% discount** on his sunglasses due to a promotion.
2. Emily couldn't wait any longer and decided to buy the trainers **herself**.
3. JD usually buys **headphones, speakers, and MP3 players** from Soundz.

Task 4: Match the words with their meanings: Vocabulary Matching

1. Receipt	A) A document that proves a purchase
2. Promotion	B) An employee who helps customers
3. Assistant	C) A wireless technology for communication
4. Bluetooth	D) A special offer or discount

Answers: 1. A   2. D   3. B   4. C

Task 5. Write a short text about the last cool thing you bought.

- What is the last thing you bought?
- Where did you buy it?

- Why did you choose it?
- Did your friends like it?
- Extra information

Descriptor:

A learner:

- answer all the questions;
- add some extra information;
- use a range different tenses and structures.

Possible answer: The last cool thing I bought was a **wireless gaming mouse**. I got it from a tech store in my city called **TechZone**. I chose it because I wanted a better mouse for gaming and also for work. It has extra buttons on the side, which makes gaming much easier, and it has customizable lights. My friends thought it was really cool, especially because of how fast and smooth it works. I also love that the battery lasts for weeks without needing a charge, which is perfect for long gaming sessions!

Class	8
Unit	Our world
Theme	The World in Our Hands
Level	B1
Learning objectives	8.4.3.1 understand the detail of an argument on a growing range of familiar general and curricular topics including some extended texts.
Skills	Reading (Adaptability, Problem solving)
Methods, strategies and techniques	practice-oriented approach, Jigsaw reading, Critical thinking, Collaborative learning,
Assessment	Peer-Assessment, Self-Assessment
Criteria	-Collaboration and Communication: In group tasks like jigsaw reading or collaborative discussions, the student actively participates and adapts their ideas based on others' input, showing flexibility in thought. -Gap Filling: The student accurately fills in the gaps with correct information based on the text, such as completing sentences about global warming statistics or solar energy capacity.
Descriptors	Read the texts, find correct answers and fill the blanks

Task 1. Look through the text and get main idea of the text. Share your findings with your partner. Move to task 2 to practice finding specific details from the text

The World in Our Hands

The world is a precious and intricate tapestry of ecosystems, cultures, and innovations, all delicately interwoven. As inhabitants of this planet, we hold immense power and responsibility to shape its future. The phrase "the world in our hands" signifies not only our capacity to influence the environment and society but also our duty to safeguard and improve it for generations to come.

Our relationship with the environment is one of the most pressing aspects of this responsibility. Climate change, pollution, deforestation, and loss of biodiversity are

critical issues that demand urgent action. According to the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), global temperatures have risen by approximately 1.1°C since the late 19th century. By 2030, we need to reduce carbon emissions by 45% to limit global warming to 1.5°C. Making sustainable choices, such as reducing waste, conserving energy, and protecting natural habitats, can significantly impact the planet. Embracing renewable energy sources, supporting conservation efforts, and advocating for policies that prioritize environmental protection are crucial steps in preserving the Earth's health.

Social responsibility is another significant dimension. In an increasingly interconnected world, our actions can have far-reaching effects on communities both near and far. For example, over 700 million people still live in extreme poverty, surviving on less than \$1.90 per day. Promoting social justice, equality, and human rights ensures that all individuals have the opportunity to thrive. By supporting education, healthcare, and economic development, we can help build a world where everyone has access to the resources and opportunities they need to lead fulfilling lives.

Technological advancement also places the world in our hands, offering tools to address some of the most daunting challenges we face. Innovations in medicine, communication, and renewable energy hold the potential to transform societies and improve quality of life. For instance, the use of solar energy has grown exponentially, with global capacity reaching 583.5 gigawatts in 2019. However, with this power comes the responsibility to use technology ethically and inclusively, ensuring it benefits all of humanity rather than exacerbating inequalities.

In essence, holding the world in our hands means recognizing the interconnectedness of our actions and their impacts on the planet and its inhabitants. It calls for a commitment to stewardship, compassion, and innovation, striving to create a sustainable, just, and prosperous world. The choices we make today will shape the future, underscoring the importance of acting with foresight and responsibility. Together, we have the power to ensure that the world in our hands is one of hope, resilience, and possibility.

Task 2. Fill in the gaps according to the text.

1. Global temperatures have risen by approximately since the late 19th century.
2. By , we need to reduce carbon emissions by to limit global warming to 1.5°C.
3. Over people still live in extreme poverty, surviving on less than per day.
4. The global capacity of solar energy reached in 2019.
5. We need to reduce carbon emissions by by 2030.
6. Global temperatures have risen by approximately since the late 19th century.
7. In , the global capacity of solar energy reached .

8. By 2030, we need to reduce carbon emissions by to limit global warming to 1.5°C.
9. The global capacity of solar energy reached in 2019.
10. Over people still live in extreme poverty, surviving on less than per day.

Answers:

1. Global temperatures have risen by approximately **1.1°C** since the late 19th century.
2. By **2030**, we need to reduce carbon emissions by **45%** to limit global warming to 1.5°C.
3. Over **700 million** people still live in extreme poverty, surviving on less than **\$1.90** per day.
4. The global capacity of solar energy reached **583.5 gigawatts** in 2019.
5. We need to reduce carbon emissions by **45%** by 2030.
6. Global temperatures have risen by approximately **1.1°C** since the late 19th century.
7. In **2019**, the global capacity of solar energy reached **583.5 gigawatts**.
8. By 2030, we need to reduce carbon emissions by **45%** to limit global warming to 1.5°C.
9. The global capacity of solar energy reached **583.5 gigawatts** in 2019.
10. Over **700 million** people still live in extreme poverty, surviving on less than **\$1.90** per day.

Class	8
Unit	Sport, Health and Exercise
Theme	The Importance of Healthy Lifestyle
Level	Mid B1
Learning objectives	8.4.3.1 understand the detail of an argument on a growing range of familiar general and curricular topics including some extended texts; 8.4.8.1 use familiar and some unfamiliar paper and digital reference resources with little support to check meaning and extend understanding
Skills	Reading (Self-motivation, Collaboration), Writing
Methods, strategies and techniques	practice-oriented approach, Jigsaw reading
Assessment	Peer-Assessment
Criteria	-The student identifies and explains specific details from the text related to health benefits, lifestyle changes, or scientific data on fitness and well-being. -The student demonstrates understanding of the main points and arguments presented in the text about the importance of a healthy lifestyle. -The student effectively contributes to group work by summarizing their assigned reading section, accurately sharing information with peers and integrating this into the larger group understanding. -The student uses prior knowledge and clues from the text to predict outcomes or developments related to health and fitness.

Descriptors	Fill the gaps correctly, create and write a healthy lifestyle plan, read the text
-------------	---

Task 1. Fill in the gaps with the appropriate words or phrases.

meditation	vegetables	physical	endorphins	sleep
mental	spending time	yoga	water	processed

1. Engaging in regular _____ activity is one of the best things you can do for your body.
2. Exercise releases _____, which are natural mood lifters that can help reduce stress and anxiety.
3. Eating a balanced diet rich in fruits, _____, whole grains, and lean proteins provides essential nutrients.
4. Avoiding _____ foods, excessive sugar, and unhealthy fats can help prevent a range of health issues.
5. Drinking plenty of _____ is crucial for keeping your body hydrated.
6. Practices such as mindfulness and _____ can help manage stress and improve concentration.
7. Taking time for yourself to relax and do things you enjoy, like reading a book or _____ with loved ones, is essential for maintaining a positive mental state.
8. Getting enough _____ allows your body and mind to rest and recharge.
9. Whether it's going for a run, taking a _____ class, or simply walking your dog, incorporating some form of exercise into your daily routine is highly beneficial.
10. Adopting a healthy lifestyle by staying active, eating well, and taking care of your _____ health can lead to a happier and healthier life.

Correct answers:

1. Engaging in regular **physical** activity is one of the best things you can do for your body.
2. Exercise releases **endorphins**, which are natural mood lifters that can help reduce stress and anxiety.
3. Eating a balanced diet rich in fruits, **vegetables**, whole grains, and lean proteins provides essential nutrients.
4. Avoiding **processed** foods, excessive sugar, and unhealthy fats can help prevent a range of health issues.
5. Drinking plenty of **water** is crucial for keeping your body hydrated.
6. Practices such as mindfulness and **meditation** can help manage stress and improve concentration.
7. Taking time for yourself to relax and do things you enjoy, like reading a book or **spending time** with loved ones, is essential for maintaining a positive mental state.
8. Getting enough **sleep** allows your body and mind to rest and recharge.

9. Whether it's going for a run, taking a **yoga** class, or simply walking your dog, incorporating some form of exercise into your daily routine is highly beneficial.
10. Adopting a healthy lifestyle by staying active, eating well, and taking care of your **mental** health can lead to a happier and healthier life.

Task 2: Create a Healthy Lifestyle Plan

Instructions: Design a simple weekly plan that includes healthy meals and activities. Use the template below to organize your thoughts.

Weekly Healthy Lifestyle Plan

Day	Healthy Meal/Snack	Physical Activity
Monday		
Tuesday		
Wednesday		
Thursday		
Friday		
Saturday		
Sunday		

Task 3: Jigsaw Reading – Healthy Lifestyle Tips

Read the text and discuss it in a group

Text 1: Nutrition

Good nutrition is essential for maintaining overall health and well-being. A balanced diet includes a variety of food groups, such as fruits, vegetables, whole grains, lean proteins, and healthy fats. These provide the body with the nutrients it needs to function properly, including vitamins, minerals, and antioxidants. Eating regular meals and snacks that are rich in fiber and low in added sugars can help maintain a healthy weight, improve energy levels,

and reduce the risk of chronic diseases like heart disease, diabetes, and certain cancers. Remember, small changes, like swapping sugary drinks for water or adding more vegetables to your plate, can make a big difference!

Text 2: Exercise

Exercise is a key component of a healthy lifestyle, providing numerous physical and mental benefits. Engaging in regular physical activity—whether it's walking, cycling, running, or swimming—can improve cardiovascular health, strengthen muscles, and boost endurance. Exercise also releases endorphins, chemicals in the brain that act as natural mood lifters, helping to reduce stress, anxiety, and depression. For optimal health, it's

recommended that individuals get at least 30 minutes of moderate exercise five times a week. Remember, staying active not only improves your physical health but also contributes to better mental well-being and longevity.

Text 3: Mental Health

Maintaining good mental health is just as important as caring for your physical body. Practices like mindfulness, meditation, and deep breathing exercises can help reduce stress and improve focus. It's important to manage daily stressors, stay connected with friends and family, and take time for activities that bring you joy. Additionally, ensuring adequate sleep—at least 7-9 hours per

night—is crucial for mental clarity and emotional stability. A well-balanced mental health routine can boost productivity, improve relationships, and help individuals face challenges with resilience.

Text 4: Sleep

Sleep is a vital part of maintaining a healthy lifestyle. During sleep, your body works to repair muscles, consolidate memories, and regulate hormones. Lack of sleep can lead to poor concentration, mood swings, and an increased risk of health issues like obesity and heart disease. Adults are advised to get 7-9 hours of sleep each night for optimal functioning.

Developing a regular sleep routine by going to bed and waking up at the same time every day, creating a calming bedtime ritual, and reducing screen time before bed can all contribute to better sleep quality.

Class	8
Unit	The world of Work
Theme	Job Roles and Responsibilities
Level	B1
Learning objectives	8.4.3.1 understand the detail of an argument on a growing range of familiar general and curricular topics including some extended texts; 8.4.8.1 use familiar and some unfamiliar paper and digital reference resources with little support to check meaning and extend understanding
Skills	Reading (Attention to detail) Collaborative work Critical thinking
Methods, strategies and techniques	practice-oriented approach, Jigsaw reading
Assessment	Peer-Assessment
Criteria	-The learner demonstrates the ability to understand and evaluate arguments related to the roles, tasks, and required skills for various professions in the text. -The learner demonstrates the ability to reflect on their own work, identifying areas for improvement based on peer

	feedback or self-assessment criteria. -The student includes relevant vocabulary and content related to job responsibilities, ensuring the information reflects an accurate understanding of the roles discussed in the text.
Descriptors	Fill the gaps correctly, create and write a healthy lifestyle plan

Task 1. Read the text

Job Roles and Responsibilities

Different jobs come with different roles and responsibilities. Every job requires certain skills and involves specific tasks that contribute to a larger goal.

For example, **doctors** are responsible for diagnosing and treating illnesses. They work in hospitals or clinics and often perform medical procedures to help patients recover from various health conditions. They need strong knowledge in medicine, attention to detail, and excellent communication skills to explain complex health issues to patients.

Teachers, on the other hand, have the responsibility to educate students. They plan lessons, create assignments, and assess students' progress. A teacher must know their subject well and be able to present it in ways that engage students and make learning enjoyable. Patience and good organizational skills are key for a successful teacher.

Another job is **engineers**, who design, build, and maintain various structures or systems, such as bridges, machines, and software programs. Engineers must be problem solvers and work with precision, using their technical skills to ensure their designs are safe and effective.

Chefs prepare food in restaurants, using creativity and cooking skills to make delicious meals. They must manage their time well, maintain a clean kitchen, and sometimes create new recipes. Being able to work under pressure is essential, especially in busy kitchens.

Each job, whether it's being a **nurse**, **architect**, or **pilot**, has its own unique responsibilities, but all jobs require dedication, professionalism, and the ability to work well with others to achieve success.

Task 2: Skimming for Main Ideas

Instructions:

- Read the text quickly and identify the main idea of each paragraph.
- Write one sentence summarizing the key point of each job role discussed (doctor, teacher, engineer, chef).
- Discuss in pairs how each job contributes to society.

Task 3: Find the Synonyms

Find synonyms for the following words from the text:

Responsibility, knowledge, creativity, important, unique

Answers: Here are synonyms for the words you provided, based on the context of the text:

Responsibility:	Knowledge:	Creativity:	Important:	Unique:
Duty Obligation Accountability	Understanding Expertise Awareness	Imagination Innovation Ingenuity	Significant Essential Crucial	Distinct Special Individual

Task 4: Word Cloud

Create a word cloud using key terms and responsibilities associated with the jobs discussed in the text. Use an online word cloud generator, and make sure to include at least 10 words related to job roles and responsibilities.

To create a word cloud focusing on job roles and responsibilities based on the provided text, you can include key terms related to each profession mentioned. Here's a list of at least 10 words that can be used in your word cloud:

Doctor, Diagnosis, Treatment, Teacher, Education, Engagement, Engineer, Design, Creativity, Chef, Preparation, Responsibility, Teamwork, Skills, Patient

Task 5: Job Comparison Chart

Instructions:

Create a comparison chart that contrasts two different job roles mentioned in the text (e.g., teacher vs. engineer).

Include categories such as responsibilities, required skills, work environments, and salary expectations (if known).

Present your chart to the class and discuss the differences and similarities.

Task 6: Role-play

Make up a dialogue and act it using the following questions:

- What does a typical day look like in your job?
- What skills are most important in your role?
- Can you share a challenging situation you face in your job?
- What qualifications or experience do you need for this role?

Class	8
Unit	Daily life and Shopping
Microtheme	At the shop
Level	B1
Learning objectives	8.4.2.1 understand specific information and in texts on a growing range of familiar general and curricular topics including some extended texts; 8.3.7.1 use appropriate subject-specific vocabulary and syntax to talk about a range of general topics, and some curricular topics
Skills	Reading (Time management) Speaking (Communication skills, Clarity and Articulation)
Methods, strategies and techniques	practice-oriented approach, Skimming (reading for gist) Role – play, TBL
Assessment	Peer-Assessment, Self Assessment, Positive Feedback

Criteria	<p>-The learner demonstrates the ability to extract specific information from texts about shopping situations, including identifying product names, prices, and other details from dialogue.</p> <p>-The learner effectively skims through shopping-related dialogue to understand the general meaning, focusing on main points and key information without getting lost in details.</p> <p>-The learner speaks with clarity and confidence, ensuring they communicate effectively in a role-play scenario, such as a customer asking for help or making a purchase at a shop.</p>
Descriptors	Read the dialogue, choose correct answers, answer the questions, complete the sentences, describe and guess, interviewing

Task 1: Read the dialogue with intonation.

Dialogue “A clothing store”

C: *[Entering the shop]* Hi! Good afternoon!

S: Good afternoon! Welcome to our shop. How can I help you today?

C: I’m looking for a new t-shirt. Do you have any in my size?

S: Sure! What size do you wear?

C: I usually wear a medium.

S: Let me check for you. *[Looks around the store]* Here we go! We have a few styles in medium. Would you like to see some colors?

C: Yes, please!

S: *[Shows a few t-shirts]* We have red, blue, and green. Which one do you like best?

C: I like the blue one. Can I try it on?

S: Of course! The fitting room is over there.

C: *[Tries on the t-shirt]* How does it look?

S: It looks great on you! It fits perfectly!

C: Thank you! How much does it cost?

S: It’s \$15.

C: That’s not too bad. Do you have any discounts?

S: Yes, we have a 10% discount for students. Do you have your student ID with you?

C: Yes, I do! *[Shows student ID]*

S: Great! With the discount, the total will be \$13.50. Would you like to pay by cash or card?

C: I’ll pay by card, please.

S: *[Takes the card]* Perfect! You can enter your PIN here.

C: *[Enters PIN]* Thank you!

S: Thank you for shopping with us! Here’s your receipt. Have a great day!

C: Thank you! You too! *[Exits the shop]*

Task 2: Multiple Choice Questions

1. What size T-shirt is the customer looking for?

- A) Small
- B) Medium
- C) Large
- D) Extra large

Answer: B

2. Which color T-shirt does the customer like?

- A) Red
- B) Green
- C) Blue
- D) Yellow

Answer: C

3. How much does the t-shirt cost before the discount?

- A) \$10
- B) \$12
- C) \$15
- D) \$20

Answer: C

4. What type of discount does the store offer?

- A) 15% off for members
- B) 10% off for students
- C) 20% off for employees
- D) 5% off for everyone

Answer: B

5. How does the customer pay?

- A) By cash
- B) By card
- C) By check
- D) Through a mobile payment app

Answer: B

Task 3: True or False

1. The customer prefers the green t-shirt.
2. The fitting room is mentioned in the conversation.
3. The customer pays \$13.50 after the student discount.
4. The salesperson offers a 20% discount.
5. The customer leaves without purchasing anything.

Answers: 1. False 2. True 3. True 4. False 5. False

Task 4: Complete the sentences using words in brackets (green, T-shirt, card, doctor) one is odd.

Customer: I'm looking for a new ..... Do you have any in my size?

Salesperson: We have red, blue and ..... Which one do you like best?

Customer: I'll pay by ....., please.

Answer:

Customer: I'm looking for a new T-shirt. Do you have any in my size?

Salesperson: We have red, blue and green. Which one do you like best?

Customer: I'll pay by card, please.

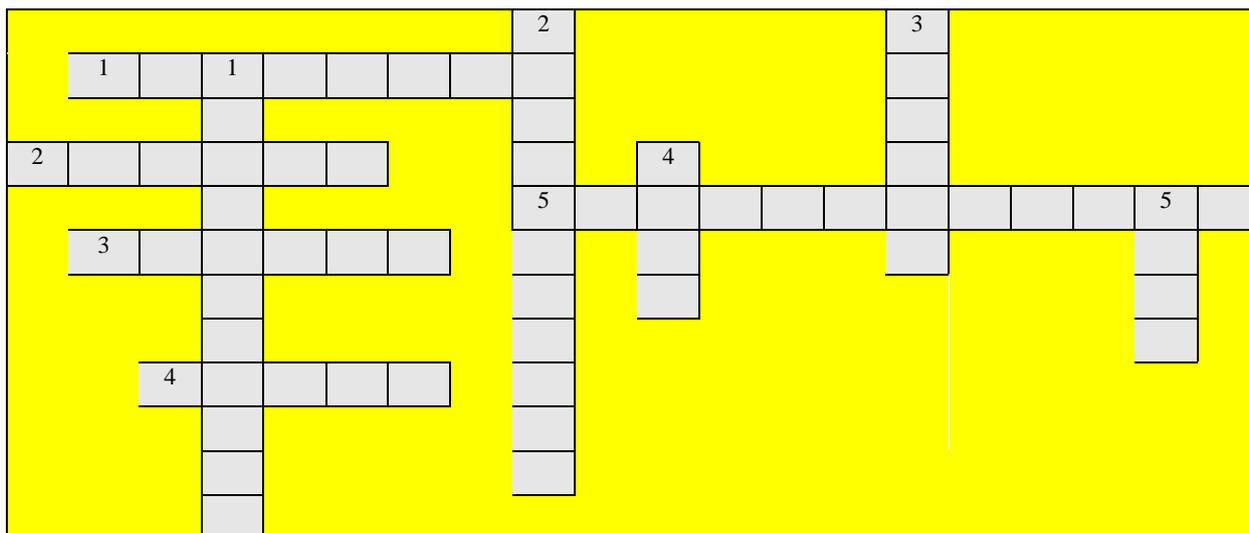
Task 5. Role-play

Imagine that you are in a clothing store and in pair act out a dialogue. Use the following information:

- A customer is looking for a specific item (shoes, a jacket)
- A salesperson offers various options (color, size)
- Discuss the price and discounts
- Finish the conversation with successful purchase

Task 6. Shopping Vocabulary Puzzle

Fill in the crossword with shopping related words.

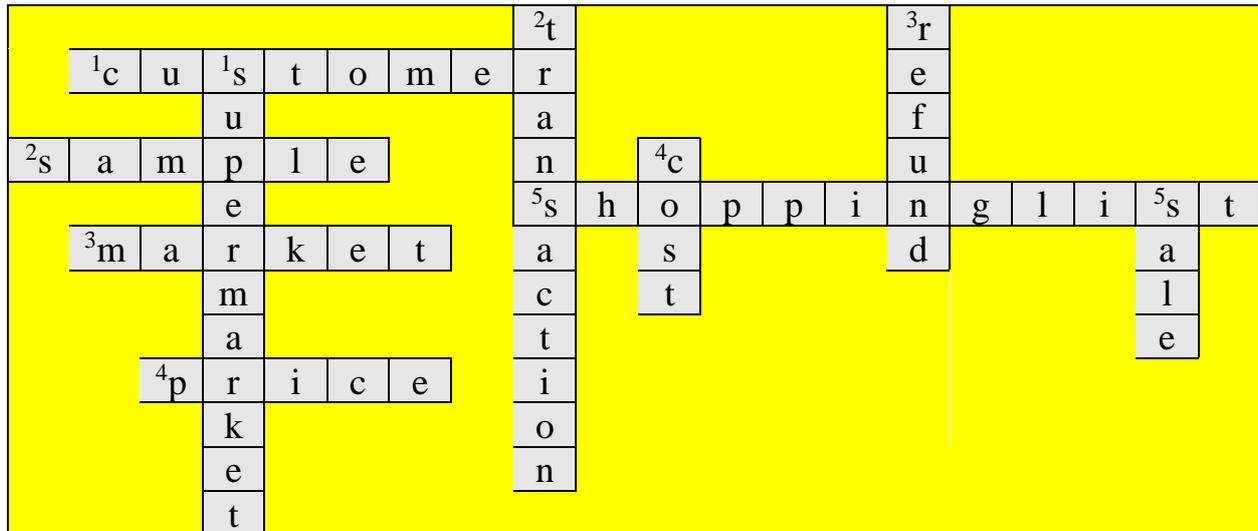
Down:

1. A store where fresh food such as vegetables and fruits are sold.
2. The process of buying or selling goods or services.
3. What you get if something is broken and you want your money back?
4. The amount of money you need to pay for something.
5. An event where items are sold for less than usual

Across:

1. A person who buys something from a shop.
2. A small amount of something to try for free before buying.
3. A place where you buy goods and products.
4. The money you pay when buying something.
5. A list of things you want to buy.

Answers:

Group Presentation on Urban Legends

Class	10 (Humanities)
Unit	Legend or Truth?
Theme	Legend or truth (analysing and telling urban legends) (optional focus on Kazakhstan)
Level	B2
Learning objectives	10.1.6 - organize and present information clearly to others 10.2.1 - understand the main points in unsupported extended talk on a wide range of general and curricular topics, including talk on a limited range of unfamiliar topics 10.3.4 - evaluate and comment on the views of others in a growing variety of talk contexts on a growing range of general and curricular topics
Skills	Organizing and presenting information, evaluating source, cultural understanding.
Methods, strategies and techniques	Collaborative Learning, Use of Digital Tools
Assessment	Group presentation evaluation
Criteria	Presents information in a logical, clear, and engaging manner. Visuals and supporting materials are used effectively to enhance the presentation. Listens actively, evaluates, and offers constructive comments on the presentations of peers.
Descriptors	Excellent: Information is well-organized and clearly presented; speech is fluent and well-pronounced, visuals enhance the presentation, and audience is fully engaged. Good: Information is clear, but some details are missing; speech is mostly fluent, with minor pronunciation errors; visuals support the presentation, audience is mostly engaged. Satisfactory: Information lacks structure, with occasional fluency or pronunciation issues; visuals are used, but don't enhance the presentation much; audience engagement is inconsistent.

	Needs Improvement: Information is unclear or incomplete, fluency is limited, and visuals are not effectively used; audience is not engaged.
Real-Life Connection	Students explore their own cultural heritage and traditions.

Task 1: Read a famous **Kazakh** legend of the dombra. As a class discuss its historical or cultural background, and whether it has any elements of truth.

Many centuries ago, two giant brothers lived in the Altai mountains. The younger liked to play his dombra for hours. So, he forgot about everything in the world, fascinated by the sound of the instrument. In turn, his older brother was narcissistic. He dreamed of fame and honor, and therefore he decided to build a bridge over the stormy river. So he began to collect stones for the bridge, while the younger brother was playing. Several days passed. The younger brother was in no hurry to help in the construction of the bridge, continuing to play his favorite instrument. In the end, angry, the older brother grabbed the dombra and hit it on the rock. The musical instrument was smashed leaving a clear imprint on the stone. Many years passed and people found this stone, and they began to make new dombras from this imprint. Thus, the amazing melody of dombra, which had been silent for many centuries, sounded again.

Task 2: In groups, create a presentation on an urban legend in your village/town/city and present it to the class. The presentation should include a clear structure, supported by visuals. End with the group's evaluation of whether the story is true or a myth.

Class Debate: Pros and Cons of Immigration in Kazakhstan

Class	10 (Humanities)
Unit	Controversial Issues
Theme	Discussing pros and cons of immigration
Level	B2
Learning objectives	10.1.9 - use imagination to express thoughts, ideas, experiences and feelings 10.3.5 - interact with peers to make hypotheses about a wide range of general and curricular topics 10.4.9 - recognize inconsistencies in argument in extended texts on a wide range of general and curricular topics
Skills	Forming arguments, critical thinking, identifying inconsistencies
Methods, strategies and techniques	Inquiry-Based Learning Argument Mapping
Assessment	Debate performance and reflection
Criteria	Uses creativity and imagination to express thoughts, ideas, experiences, and feelings during the debate. Interacts with peers to develop and explore hypotheses about immigration in Kazakhstan. Identifies and challenges inconsistencies in opposing arguments during the debate
Descriptors	Excellent: Arguments are well-supported, the student engages effectively with the opposition, vocabulary use is precise, and reflection identifies inconsistencies clearly. Good: Arguments are clear but lack some support; engagement with opposition is moderate; vocabulary use is appropriate, with

	few grammar mistakes; reflection highlights some inconsistencies. Satisfactory: Arguments are partially supported, engagement is limited; vocabulary use and grammar need improvement; reflection is superficial. Needs Improvement: Arguments are weak or unclear, with minimal engagement and significant language errors; reflection is incomplete.
Real-Life Connection	Students engage with current socio-economic issues in Kazakhstan.

- Task 1: Divide into two groups.

Group 1: Argue in favor of immigration from/to Kazakhstan.

Group 2: Argue against immigration from/to Kazakhstan. After the debate, reflect on inconsistencies in the arguments presented. Use the following words and phrases: economic migration, social migration, environmental migration, rural-urban migration, refugee, migrant, deportation, xenophobia, diaspora, repatriation, migration policy, migration flow, population density

Creative Writing: Gender Equality Essay

Class	10 (Humanities)
Unit	Controversial Issues
Theme	Expressing opinions about gender equality issues
Level	B2
Learning objectives	10.5.1 - plan, write, edit and proofread work at text level independently on a range of general and curricular topics 10.5.6 - write coherently at text level using a variety of connectors on a range of familiar general and curricular topics 10.6.12-use a variety of comparative degree adverb structures with regular and irregular adverbs;
Skills	Coherence, use of adverbs and connectors, argument support
Methods, strategies and techniques	Mind maps, Peer Review, Creating a reflection log
Assessment	Written essay evaluation
Criteria	Demonstrates the ability to create an outline that logically organizes ideas about gender equality. Produces a coherent first draft that addresses the prompt effectively. Correctly incorporates both regular and irregular comparative adverbs in writing.
Descriptors	Excellent: Coherent and well-structured argument with excellent use of connectors; wide range of accurate vocabulary and no major grammar errors. Good: The argument is mostly coherent with good use of connectors, vocabulary is appropriate, and only minor grammar mistakes. Satisfactory: The argument lacks full development; connectors are inconsistently used; vocabulary is limited; frequent grammar issues. Needs Improvement: The argument is unclear, with minimal use of connectors, limited vocabulary, and significant grammar errors.
Real-Life Connection	Students reflect on an important social issue relevant to their own

	country.
--	----------

Task 1: Read and discuss an extract from the article about **gender equality** in Kazakhstan, discussing recent developments and ongoing challenges. Give examples from Kazakh society, such as policies on women's rights and leadership roles in government and business.

The Republic of Kazakhstan is the ninth largest country in the world, roughly the size of Western Europe. Among the countries of Central Asia, Kazakhstan is a leader in progress on gender equality, ranking 76th out of 146 countries in the Global Gender Gap Index 2024, a report designed to measure gender equality. State policy provides legislative support to women. Kazakhstan was one of the first Central Asian countries to establish a national entity to promote gender equality (the National Commission on Women, Family and Demographic Policy). In addition, the Constitution of the Republic of Kazakhstan guarantees equality of rights and freedoms of all citizens and prohibits discrimination on the basis of gender. (<https://eca.unwomen.org/>)

Task 2: Write an essay on the topic of gender equality in your school, expressing personal opinions and supporting them with evidence. Focus on using connectors and adverbs to structure the argument coherently.

Skimming Activity: Myth Busters

Class	10 (Humanities)
Unit	Legend or Truth?
Theme	Myth busters (History, Geography)
Level	B2
Learning objectives	10.4.3 - skim a range of lengthy texts with speed to identify content meriting closer reading on a range of general and curricular topics 10.4.7 - recognize patterns of development in lengthy texts [inter-paragraph level] on a range of general and curricular topics
Skills	Skimming for important content, recognizing argument structure, reading comprehension, recognizing fact vs. myth.
Methods, strategies and techniques	Task-based learning, Pre-skimming discussion, graphic organizers
Assessment	Written summary and reading comprehension check
Criteria	Skims lengthy texts quickly and effectively, demonstrating an ability to identify key ideas and themes in minimal time. Identifies key concepts, arguments, and relevant details that merit closer reading
Descriptors	Excellent: Key sections identified quickly, accurate summary, and clear recognition of argument structure. Good: Most key sections identified, summary is accurate but lacks some details, and argument structure is mostly clear. Satisfactory: Some key sections missed, summary is incomplete, argument structure is unclear. Needs Improvement: Struggles to skim effectively, summary is inaccurate, and fails to identify argument structure.
Real-Life Connection	Students explore national myths and their connection to historical facts.

Task 1: Read excerpts from texts from Wikipedia, the free encyclopedia.

Almaty is the major commercial, financial, and cultural centre of Kazakhstan, as well as its most populous and most cosmopolitan city. The city is located in the mountainous area of southern Kazakhstan near the border with Kyrgyzstan in the foothills of the Trans-Ili Alatau.

From 1929 to 1936, the city, then known as Alma-Ata, was the capital of the Kazakh ASSR. From 1936 to 1991, Alma-Ata was the capital of the Kazakh SSR. After Kazakhstan became independent in 1991, the city was renamed Almaty in 1993 and continued as the capital until 1997, when the capital was moved to Akmola (renamed Astana in 1998, Nur-Sultan in 2019, and again Astana in 2022). Since then Almaty has been referred to as the "southern capital" of Kazakhstan.

The name Almaty has its roots in the medieval settlement Almatau, that existed near the present-day city. A disputed theory holds that the name is derived from the Kazakh word for 'apple' (алма), and is often translated as "full of apples". Originally it was Almatau which means Apple Mountain. There is great genetic diversity among the wild apples in the region surrounding Almaty; the region west of the Tian Shan mountains is thought to be the apple's ancestral home. The wild Malus sieversii is considered a likely candidate for the ancestor of the modern domestic apple. (<https://en.wikipedia.org/>)

Task 2: Skim the text and identify if it is a legend or truth. Underline or highlight key phrases that indicate the main ideas. Focus on identifying: the geographical location of Almaty, historical facts about its status as a capital, the origin of the name Almaty. After skimming, answer the following questions based on the text:

1. What is the historical significance of the city between 1929 and 1997?
2. What is the origin of the name Almaty, and what does it mean?
3. What is the importance of wild apples in the region surrounding Almaty?

Planning and Writing an Article: The Benefits of Downshifting

Class	10 (Humanities)
Unit	Different Ways of Living
Theme	Exploring the concept of downshifting
Level	B2
Learning objectives	10.1.10 - use talk or writing as a means of reflecting on and exploring a range of perspectives on the world 10.5.5 - develop with support coherent arguments supported when necessary by examples and reasons for a wide range of written genres in familiar general and curricular topics 10.6.8 - use a variety of future active and passive and future continuous forms on a wide range of familiar general and curricular topics
Skills	Writing, planning and supporting arguments, coherence
Methods, strategies and techniques	Brainstorming session, group research
Assessment	Article evaluation
Criteria	Ensures that the article is well-organized and coherent Uses future continuous and future forms accurately and appropriately Supports arguments with relevant examples
Descriptors	Excellent: Well-structured article with excellent use of future forms and relevant examples. Good: The article is coherent, future forms are mostly accurate,

	and examples are mostly relevant. Satisfactory: Structure is weak, future forms are used inconsistently, and examples are lacking. Needs Improvement: The article lacks coherence, future forms are incorrect, and few examples are provided
Real-Life Connection	Students explore a lifestyle trend that has potential implications for local economies and communities.

Task 1: Write an article on the trend of downshifting (living a simpler life) in Kazakhstan. How are Kazakhs adapting to this lifestyle, and what are its potential benefits for society? Use future continuous forms to discuss the long-term effects on the Kazakh economy and lifestyle.

- Before writing, study the concept of downshifting, its meaning and relevance in contemporary society, give examples of downshifting lifestyles, showcasing its benefits.
- Brainstorm and share your thoughts on downshifting. Draw mind maps to visually organize your ideas related to the benefits of downshifting, such as reduced stress
- Outline your articles, including sections for main points, supporting details, and evidence.
- Draft your articles in a supportive environment, share your drafts and discuss clarity, coherence, and argument strength.
- Use paraphrasing, quoting, and citing sources to support your arguments effectively.
- Write a reflective piece on your writing process, discussing challenges faced and skills gained during the assignment.

Collaborative Task: Designing a Sustainable City in Kazakhstan

Class	10 (Humanities)
Unit	Virtual Reality
Theme	Creating and explaining a fantasy country (geography, laws, economy, industry)
Level	B2
Learning objectives	10.1.1 - use speaking and listening skills to solve problems creatively and cooperatively in groups 10.3.5 - interact with peers to make hypotheses about a wide range of general and curricular topics
Skills	Problem-solving, presenting, collaboration.
Methods, strategies and techniques	Project-Based Learning, Interdisciplinary Approach
Assessment	Group presentation and peer review
Criteria	Includes creative and detailed elements in speaking Collaborates effectively in a group Uses appropriate subject-specific vocabulary
Descriptors	Excellent: Creative and detailed country design, with effective teamwork and accurate vocabulary use. Good: Creative country design with minor detail gaps, good teamwork, and mostly accurate vocabulary. Satisfactory: Some creative elements, teamwork is inconsistent, vocabulary is limited. Needs Improvement: Lacks creativity and detail, teamwork is minimal, and vocabulary is inadequate.
Real-Life Connection	Students connect local environmental challenges to global sustainability trends.

Task 1: Look at the visualization of a futuristic sustainable city in Kazakhstan, integrating eco-friendly architecture, renewable energy, and harmony with the natural environment. It reflects a vision of urban development that prioritizes sustainability and respect for the local landscape. Read the definitions and try to guess the words. Then describe the picture using the words:

The ability to maintain or improve quality of life without depleting natural resources for future generations.	Sustainability
The process by which cities grow, and higher percentages of the population come to live in urban areas.	Urbanization
Products, services, or practices that are not harmful to the environment.	Eco-friendly
A network of natural and semi-natural areas designed to provide ecosystem services, like water management and air quality improvement	Green infrastructure
Energy derived from sources that are naturally replenished, such as solar, wind, and hydropower	Renewable energy
The level of pollution in the air, particularly in urban areas, affecting human health and the environment	Air quality
The process of handling waste, including its collection, treatment, and disposal, with a focus on recycling and reducing landfill use	Waste management
Gases that trap heat in the atmosphere, contributing to global warming. Common examples include CO ₂ , methane, and nitrous oxide	Greenhouse gases
The variety of plant and animal species in a particular habitat, important for maintaining ecological balance	Biodiversity
Long-term changes in temperature, precipitation, and other atmospheric conditions, largely driven by human activity	Climate change
Cities that use technology and data to improve efficiency in services such as transportation, energy management, and public safety	Smart cities
Systems such as buses, trains, and trams that are available to the public and are typically more environmentally friendly than private cars	Public transportation
A measure of how friendly an area is to walking, important for reducing car dependency and promoting healthier urban lifestyles	Walkability

Task 2: In groups, design a **sustainable city in Kazakhstan**, focusing on geography, economy, and environmental sustainability. You must use subject-specific vocabulary and present your country to the class.

Consider using *renewable energy*, *sustainable agriculture*, and *eco-friendly infrastructure*, while addressing specific challenges faced by cities like Shymkent or Almaty.

Creative Speaking Task: Inspiration and Creativity

Class	10 (Humanities)
Unit	Speech and peer feedback
Theme	Explain what inspiration is and where it comes from
Level	B2
Learning objectives	10.1.9 - use imagination to express thoughts, ideas, experiences and feelings; 10.2.3 - understand the detail of an argument in unsupported extended talk on a wide range of general and curricular topics, including talk on a limited range of unfamiliar topics; 10.3.4 - evaluate and comment on the views of others in a growing variety of talk contexts on a growing range of general and curricular topics
Skills	Speaking, fluency, creativity
Methods, strategies and techniques	Task-Based Learning, Storytelling Technique
Assessment	Speech and peer feedback
Criteria	Demonstrates highly original and creative ideas, with innovative use of language to express thoughts, experiences, and feelings Understands the main ideas and nuances of the argument, including complex or unfamiliar topics. Provides insightful and well-reasoned evaluations of others' views, recognizing strengths and weaknesses in arguments.
Descriptors	Excellent: Creative, fluent, and engaging speech, with detailed peer feedback. Good: Good creativity, with minor fluency issues and effective peer feedback. Satisfactory: Speech lacks originality, with some fluency issues; peer feedback is limited. Needs Improvement: The speech is unoriginal or unclear, with minimal feedback given.
Real-Life Connection	Students express their personal and cultural inspirations.

Task 1: Create a short speech on what inspires you, where you find creativity, and how it affects your lives. You should evaluate each other's presentations and provide feedback.

- a) Independently brainstorm and plan your ideas
- b) Create a mind map to organize your thoughts about inspiration and creativity, and use it as the basis for your presentation.
- c) Deliver your speech to the class

Reading and Discussion: Science Fiction Film Review

Class	10 (Humanities)
Unit	Out of this World
Theme	A sci-fi film review
Level	B2
Learning objectives	10.2.1 - understand the main points in unsupported extended talk on a wide range of general and curricular topics, including talk on

	a limited range of unfamiliar topics; 10.2.7 - understand speaker viewpoints and extent of explicit agreement between speakers on a range of general and curricular topics
Skills	Reading comprehension, writing reviews, vocabulary accuracy
Methods, strategies and techniques	Role Play Discussion
Assessment	Written review and group discussion
Criteria	Identifies and accurately understands the main points of extended talk, even on unfamiliar topics, without needing support. Accurately identifies the viewpoints of multiple speakers and fully understands their perspectives
Descriptors	Excellent: Well-organized review with accurate vocabulary and thoughtful discussion participation. Good: The review is organized but lacks some detail, vocabulary is appropriate, and the student contributes adequately to the discussion. Satisfactory: The review is disorganized, vocabulary is limited, and discussion contribution is minimal. Needs Improvement: The review lacks structure and vocabulary, with minimal contribution to discussion.
Real-Life Connection	Students engage with local cinema, promoting cultural awareness.

Task 1: a) Look at the photo. Which sci-fi film is it from? What do you know about this film?

b) Read a review of a sci-fi film “Dune” and discuss the key points in class.

***Dune** is an exciting science fiction film directed by Denis Villeneuve. It is based on the famous book *Dune* by Frank Herbert. The movie takes place on the desert planet Arrakis, where people fight for control of a valuable resource called "spice." The main character, Paul Atreides, is a young man who must face many challenges to protect his family and their future.*

*The film is filled with impressive action scenes and beautiful landscapes. The desert of Arrakis looks huge and mysterious, adding a sense of adventure to the story. The actors, especially Timothée Chalamet as Paul, do a great job of bringing the characters to life. What makes *Dune* special is how it balances exciting action with deeper ideas about power, politics, and destiny. The movie doesn't explain everything at once, which makes it more interesting and mysterious. This is only the first part, so we can expect more from the second part of the story. Overall, *Dune* is a visually stunning and thought-provoking film that both sci-fi fans and new viewers can enjoy. (<https://www.timeout.com/film>)*

Task 2: Discussion

1. Get into small groups. Each group becomes a panel of "film critics" who recently watched *Dune* (or another relevant film).
2. Divide roles in each group: one student is the *moderator*, and the others are *critics* with different opinions about the movie.
3. Read the prompts:
  - "What did you like most about the movie?"
  - "Do you think the main character is brave? Why?"
  - "Did the special effects make the movie better?"
4. The moderator asks the group questions, and the critics share their opinions. They can agree or disagree with each other, providing reasons.
5. Change roles so everyone has a chance to lead the discussion.

Language focus: Expressing opinions (I think.../I believe...), agreeing/disagreeing (I agree because.../I'm not sure I agree with that...).

Task 3: Write your own review of a Kazakh film, focusing on the themes, acting, and cultural significance.

Problem-Solving Task: Stress Reduction Advice

Class	10 (Humanities)
Unit	Stress and Fear
Theme	Giving advice on how to reduce stress (psychology)
Level	B2
Learning objectives	10.2.5 - recognise the attitude or opinion of the speaker(s) in unsupported extended talk on a wide range of general and curricular topics, including talk on a limited range of unfamiliar topics; 10.3.4 - evaluate and comment on the views of others in a growing variety of talk contexts on a growing range of general and curricular topics
Skills	Speaking, problem-solving
Methods, strategies and techniques	Problem-Solving, Case Study
Assessment	Oral presentation and peer feedback
Criteria	Accurately identifies the speaker's attitude (e.g., positive, negative, neutral) and provides detailed evidence from the talk. Critically evaluates the views of others, clearly articulating strengths and weaknesses of the opinions, supported by logical reasoning.
Descriptors	Excellent: Practical advice with excellent use of grammar and clear presentation. Good: Advice is practical but lacks support, with mostly accurate grammar and clear presentation. Satisfactory: Advice is basic, grammar is inconsistent, and the presentation lacks clarity. Needs Improvement: Advice is impractical, grammar is incorrect, and the presentation is unclear.
Real-Life Connection	Students connect stress reduction techniques to local practices and cultural traditions.

Task 1: a) Study the list of cases. Choose 2 of them for group discussion.

Student Life Stressors - Analyze common stressors faced by students and identify coping strategies.

Work-Life Balance - Explore stress management for working professionals.

Exam Anxiety - Understand the impact of academic stress on students.

Social Media - Investigate the effects of social media on mental health

Chronic Illness - Understand how chronic illness impacts stress levels.

b) Discuss the cases using the following discussion points:

- Identify the stressors in the case study.
- Examine the psychological and physical symptoms of stress
- Discuss the potential impact of these stressors on the mental health.
- Brainstorm stress reduction techniques specific to the situation.

c) After discussions, reflect on what you learned and how you can apply these strategies in your own lives.

Task 2: In pairs, create a list of strategies for reducing stress based on Kazakh cultural practices (e.g., wellness retreats, traditional remedies, or modern psychological practices).

Group Project: Research on Kazakh Culture

Class	10 (Humanities)
Unit	Independent Project
Theme	Independent Project Guide
Level	B2
Learning objectives	10.1.3 - respect differing points of view; 10.1.8 - develop intercultural awareness through reading and discussion; 10.5.8 - communicate and respond to news and feelings in correspondence through a variety of functions on a range of general and curricular topics;
Skills	Speaking, organizing information, responding to complex questions.
Methods, strategies and techniques	Project-based learning, Jigsaw Method
Assessment	Presentation and peer question-response session
Criteria	Demonstrates attentive listening by paraphrasing or summarizing differing opinions accurately. Recognizes and respects cultural differences when discussing diverse texts, topics, or viewpoints Expresses emotions, opinions, and news clearly and effectively in correspondence (written or spoken).
Descriptors	Excellent: Thorough research, accurate responses to complex questions, and strong engagement with peers. Good: Good research, with mostly accurate responses and good engagement. Satisfactory: Research is limited, responses are unclear, and engagement is minimal. Needs Improvement: Research is lacking, with unclear responses and minimal engagement.

Real-Life Connection	Students explore and appreciate their cultural heritage

Task 1:

a) In groups, research one of the elements of Kazakh culture:

History and Nomadic Heritage	Kazakhstan has a long history of nomadism, which shaped its cultural practices, values, and social structures. Traditional yurts, animal herding, and seasonal migrations are important cultural symbols.
Language	Kazakh, a Turkic language, is the official language of Kazakhstan, and it plays a central role in cultural identity
Values and Social Norms	A core value in Kazakh culture is deep respect for elders and authority figures, which is seen in social interactions and decision-making processes. Also, kazakhs are known for their warm hospitality. Offering food and shelter to guests is a deeply rooted tradition, reflective of nomadic customs.
Traditional Clothing	Traditional clothing, such as the "shapan" (a long robe) for men and women's headscarves, are worn during cultural events or celebrations, symbolizing cultural pride and identity.
Music and Arts	The dombra, plays a vital role in Kazakh music. Epic poems, historical ballads, and traditional songs often accompany dombra performances. Storytelling and poetry, passed down through generations, preserve Kazakh history and cultural values
Cuisine	Staple dishes such as bashbarmak , kymyz , and baursak are important cultural expressions of hospitality and identity.

b) After research, form "expert groups" to teach your peers about your topic.

c) Put all the pieces together, integrating your research into one cohesive project.

TASK 11 Argumentative Writing Task: Money and Happiness

Class	10 (Humanities)
Unit	Different Ways of Living
Theme	Discussing whether money brings happiness
Level	B2
Learning objectives	10.5.2 - use a growing range of vocabulary, which is appropriate to topic and genre, and which is spelt accurately; 10.5.9 - punctuate written work at text level on a wide range of general and curricular topics with a good degree of accuracy
Skills	Writing, argument development, conjunction use.
Methods. strategies and techniques	Brainstorming, argumentative writing
Assessment	Essay evaluation
Criteria	Demonstrates a broad range of topic-specific and genre-appropriate vocabulary. Uses punctuation accurately and consistently, enhancing the clarity and flow of the text.

Descriptors	<p>Excellent: Strong, logical argument with excellent grammar and effective conjunction use.</p> <p>Good: A well-supported argument with mostly accurate grammar and appropriate conjunctions.</p> <p>Satisfactory: The argument lacks support, with frequent grammar mistakes and inconsistent conjunction use.</p> <p>Needs Improvement: The argument is unclear, with significant grammar mistakes and poor use of conjunctions.</p>
Real-Life Connection	Students reflect on the role of money and happiness within their cultural and economic context.

Task 1: Read the definitions of these words and use them in your own sentences:

Expenses are the money that a person or company has to pay for goods or services, such as food and bills.

income is the money that remains from the revenue after all the taxes and expenses have been deducted.

budget is the amount of money that you have available to spend.

cost of living refers to the amount of money needed for basic necessities like housing, food, taxes, and healthcare.

cheap, stingy, or tight-fisted is mean with their money and tries to spend as little as possible.

Affluent and **well-off** are both adjectives that mean financially comfortable or wealthy.

Broke, skint, penniless, and bankrupt are all ways of saying someone has no money

save up money, you accumulate it for a specific future purpose.

live off another person, you depend on them financially.

Task 2: Read the sample argumentative essay on the topic "Does wealth bring happiness?" Identify the thesis statement, main arguments, and conjunctions used to connect ideas in each essay.

Does Wealth Bring Happiness?

Many people believe that wealth brings happiness, but is this always true? On one hand, having money can improve life. In Kazakhstan, wealthy people can afford good housing, education, and healthcare. They can also travel and enjoy luxury items, which may bring some happiness.

However, wealth does not guarantee true happiness. Rich people may feel pressure to maintain their wealth and status, which can lead to stress. Studies show that after basic needs are met, having more money does not necessarily increase happiness.

*Moreover, in Kazakh culture, happiness often comes from relationships rather than wealth. Family and community are very important. For example, during **Nauryz**, people celebrate together with food and music, which brings joy even if they are not rich. Strong relationships and shared traditions can make people feel happy, regardless of their financial situation.*

In conclusion, while wealth can bring comfort, it is not the key to happiness. True happiness often comes from relationships and cultural values rather than material wealth.

Task 3: Write an argumentative essay on whether **wealth brings happiness**, referencing local economic conditions and societal values and focusing on grammatical accuracy and coherent argument development.

Reading for Pleasure: Classical Fiction Analysis

Class	10 (Humanities)
Unit	Reading for Pleasure
Theme	Learners read a classical fiction book
Level	B2

Learning objectives	10.4.4 - read a wide range of extended fiction and non-fiction texts on familiar and unfamiliar general and curricular topics; 10.5.2 - use a growing range of vocabulary, which is appropriate to topic and genre, and which is spelt accurately
Skills	Reading extended fiction, summarizing, respecting differing viewpoints.
Methods. strategies and techniques	Story analysis
Assessment	Book report and group discussion
Criteria	Demonstrates a deep understanding of both familiar and unfamiliar texts, accurately identifying main ideas, supporting details, and nuances in meaning. Demonstrates an extensive and appropriate range of topic-specific and genre-appropriate vocabulary, which enhances the clarity and sophistication of the writing.
Descriptors	Excellent: Accurate summary, thoughtful discussion participation, and respectful engagement with differing viewpoints. Good: Mostly accurate summary, with good discussion participation and respect for viewpoints. Satisfactory: Summary lacks detail, with limited discussion contribution and engagement with opinions. Needs Improvement: Summary is inaccurate, with minimal discussion contribution and respect for opinions.
Real-Life Connection	Students make connection with their own lives and family values.

Task 1: a) Read an extract from “A walk in the forest” by Robin Newton (https://learnenglishteens.britishcouncil.org/sites/teens/files/a_walk_in_the_forest_level)

Tuesday Going through the forest is my favourite part of the walk. Benji loves it too. There are rabbits to run after and old leaves to smell. Benji’s my dog, by the way, and I’m Grace. I live on a farm with my parents and take Benji for a walk most days after school.

While Benji runs ahead, I stop and take a photo of a butterfly. A new Facebook photo? Maybe, but my friends already call me 'Nature Girl', so perhaps not. Suddenly, I hear Benji's bark. I look up and see Benji jumping and running round a boy. The boy's about my age and looks worried. 'Benji, stop! Come here!' I call and reach into my pocket for his ball. I'm about to apologise to the boy, but he's gone, disappeared between the trees.

Wednesday

I'm out with Benji again. It's cold and rainy today, so we're going fast. As I'm coming through the forest, it starts raining hard, so I run. Suddenly, I'm slipping and falling and, before I know it, I'm lying on my back. Ouch! That hurt.

Then there's someone there and a voice says,

'Are you all right? That was a bad fall.' I look up and see the boy from yesterday.

'I'm OK, I think,' I say slowly and the boy helps me up. Benji arrives and the boy pats his head.

'I haven't seen you at school. Do you live near here?' I ask.

'No, I'm from Manchester,' he says. 'Listen! I have to go. Are you OK to walk home? Do you need help?'

'No, I'm fine. Thanks!' I say, as the boy walks away.

'Hey, I'm Grace. What's your name?' I call, but he's already gone.

Back home, Mum's watching the news.

'Hi Grace. Have you heard about this boy, Mark?' she asks.

'No, what boy?' I say.

'A boy from Manchester. He's run away from home. Look! This is his dad.'

There's a man on TV sitting next to a policeman. He's crying and looks as if he hasn't slept for days. Then they show a photo of the missing boy. I know him. It's the boy from the forest. He's Mark. Should I say something? Should I tell Mum?

'Poor man,' says Mum. 'I just hope they find his son soon.'

No, I mustn't say anything. If I tell Mum, the police will come and find Mark. What if he's run away for a good reason? I have to talk to him first.

b) Write any new words you have learnt in this lesson. Use them to make sentences about yourself.

Task 2: Read the second part of the story on the site

(https://learnenglishteens.britishcouncil.org/sites/teens/files/a_walk_in_the_forest_level)

Write a report summarizing the plot and and participate in a class discussion evaluating how the work reflects values and relationship.

Answer the questions:

Did you like the story?

Do you think Grace did the right thing?

Class	11 (Grammar Schools)
Unit	Unit 1 "Making Contact"
Theme	"Dealing with Culture Shock"
Level	B2
Learning objectives	11.1.6 - organise and present information clearly to others; 11.1.8 - develop intercultural awareness through reading and discussion; 11.4.3 - skim a range of lengthy texts with speed to identify content meriting closer reading on a range of more complex and abstract, general and curricular topics;

	<p>11.4.2 - understand the specific information and details of volumetric texts on a wide variety of acquaintances and unfamiliar general and educational topics;</p> <p>11.3.3 - explain and justify your and someone else's point of view on a number of general and educational topics, including some unfamiliar topics;</p>
Skills	understanding, analysis, synthesis, application
Methods, Strategies, techniques	<p>Critical thinking technology</p> <p>'Hand Graph'-to ask high-order questions;</p> <p>Diagram Venn – to analyze information from the curricular texts;</p> <p>Presentation techniques</p>
Assessment	<p>peer assessment</p> <p>self-assessment</p>
Criteria	<p>Criteria Task1 Understanding</p> <p>know how to write special questions;</p> <p>compose questions on different aspects of Culture Shock;</p> <p>participate in discussion actively asking and answering questions with few grammatical mistakes;</p> <p>Criteria Task 2 Reading, Analyzing,</p> <p>understand the specific information and details in curricular texts;</p> <p>organize information in the form of diagrams;</p> <p>Criteria Task 3 – Applying</p> <p>use specific information from the curricular texts;</p> <p>use content clues to talk on the topic 'Culture Shock' and justify own opinion;</p> <p>develop logical arguments while presenting to others;</p>
Descriptors	<p>Descriptors for Task 1:</p> <p>read the definition of Culture Shock;</p> <p>revise how to ask special question with teacher's support;</p> <p>write questions on the Hand Graph beginning with the question word on the finger;</p> <p>keep on the theme Culture shock while asking questions;</p> <p>discuss questions with your peer;</p> <p>Descriptors Task 2 Reading and working with Diagram Venn.</p> <p>skim the texts and mark main differences of celebration;</p> <p>fill in traditions of celebrating in China in left circle;</p> <p>fill in traditions of celebrating in the UK in right circle;</p> <p>fill in the common ways of celebrating in the middle section with the name "Both";</p> <p>Descriptors Task 3 Speaking</p> <p>skim texts about holiday in China and London;</p> <p>use the techniques "Reading with stops" to distinguish main differences in celebration;</p> <p>write down your steps how to be prepared for celebrating New Year in China to avoid Culture Shock;</p>

Task 1. Read the definition of the term "Culture Shock" to elicit the understanding.

Culture shock is a feeling of confusion felt by someone visiting a country or place that they do not know (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/culture-shock>)

Occurring in the 'Culture Difference Situation' people ask themselves coherent questions.

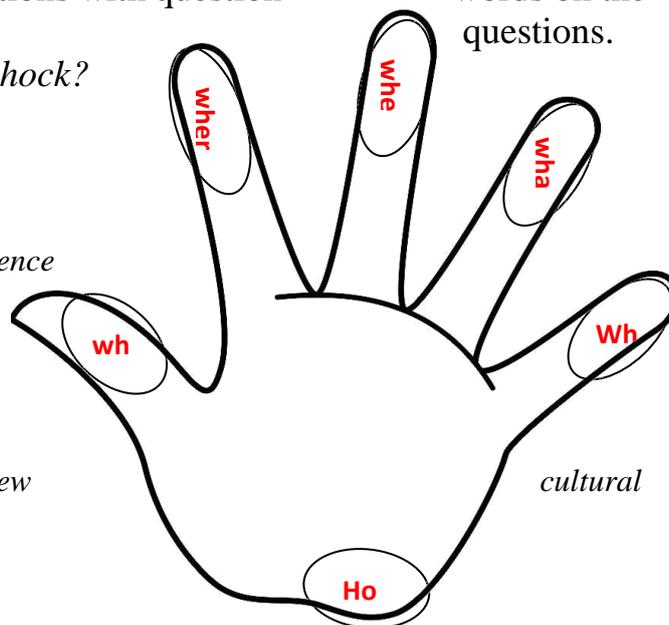
Fill in the 'Hand Graph', beginning questions with question fingers. Work in pairs to ask and answer

words on the questions.

Example: *Why can people feel Culture shock?*

Suggested answers:

1. *Why can people feel Culture shock?*
2. *Where can a person go to find the difference in Culture?*
3. *When can a person feel Culture shock?*
4. *What are the emotions of a person who can't adjust to a new culture?*
5. *How can a person behave himself in e new environment?*

Task 2. Here are two texts how people celebrate New Year in China and Great Britain. Skim these texts and compare traditions with the help of Diagram Venn.

<p>The China New Year Festivities are held at the end of January or beginning of February for a period of month. During this time, Chinese people celebrate the end of the winter season. Preparations begin in December when shops are filled with people buying gifts. Buying new shoes is extremely important because it is believed that if you walk in old shoes on New Year's Day, you'll have bad luck. On New Year's Eve, families gather at home and cover their doors with stripes of red paper. This is meant to keep out evil spirits. Gifts are exchanged at midnight. Children traditionally receive coins in red envelopes. For the next two weeks all shops are closed as people enjoy visiting friends and relatives. The atmosphere is friendly as children sing songs for rice cakes and musicians play in the streets. The final event is the Lantern Festival. Colorful lanterns hung out outside homes and a dragon parade take place. The parade winds through streets as crowds cheer and set off fireworks.</p> <p>The Chinese New Year is an exciting holiday which everyone looks forward to. It is a celebration rich in tradition and full of happiness.</p>	<p>In the United Kingdom, the New Year is celebrated from the evening of December 31st into January 1st. In England, this holiday is not as widely celebrated as it is in Russia, because Christmas is more important for the British. This is why people do not give each other presents on this day. Of course, family members can exchange inexpensive souvenirs. However, they do not make a big affair of New Year's Eve. People spend the evening mostly with friends. In London, every year, they put on a fireworks show, which may be observed from the city's main square. New Year's dinner of the English is not very different from the Christmas one. They have the same simple and nourishing dishes, among which traditionally is roast turkey. It is the time for people to welcome the coming of the new year. In London, preparation for New Year's Eve begins weeks in advance. Everything is decorated with lights, streamers, balloons, New Year Signs "Happy New Year". On the New Year's Eve, some people attend parties, others go to pub or disco. Food and drinks are served and lively music is played while party - goers chat or dance the night away. Many people spend the evening of New Year's</p>
--	---

	Eve at Trafalgar Square. Crowds gather and wait for 12 o'clock when the chimes of famous Big Ben ring out. Everyone begins to sing and wish each other a happy and healthy new year.
--	--

Suggested answers:

<i>Differences in China</i>	<i>Both</i>	<i>Differences in Britain</i>
<i>celebrate at the end of January or beginning of February for a period of month; Buying new shoes is a good luck; decorate doors with stripes of red paper to keep out evil spirit; spend the evening mostly with families; Children traditionally receive coins in red envelopes; It is a celebration rich in tradition and full of happiness.</i>	<i>prepare in advance buy presents decorate streets; Gifts are exchanged at midnight. exciting holidays</i>	<i>celebrate from the evening of December 31st into January 1st; buy different present (but not so many as at Christmas), however a lot of people do not give each other presents on this day.; decorate streets; spend the evening mostly with friends at pub, disco, squares; they do not make a big affair of New Year's Eve.</i>

Task 3.

Your pen – friend from China has invited you to spend New Year with his family. Construct the plan of your steps\behavior when you visit China on New Year’s Eve. How you should be ready for new traditions to avoid Culture shock. Present your ideas to the class.

Descriptors “How to structure a presentation”

Follow the plan of presentation:

1. **Introduction** (greet the audience, present yourself and the topic).
2. **Main body** (present the main points).
3. **Conclusion** (summarize the main points, invite questions from the audience, thank the audience for listening to you).

Suggested answers for the main points:

1. *Read about Chinese tradition in advance.*
2. *Chat with a pen friend from China on the Internet to find out about their family tradition.*
3. *Visit China in December in a season of New Year Preparation.*
4. *Bring gifts for each member of the family to exchange on a day of celebration.*
5. *Buy new shoes to follow local tradition.*
6. *Help my friend to decorate house with red paper stripes.*
7. *Prepare a coin in a red envelope for children in a family which I am going to visit.*
8. *Try to participate in street singing with other children for a rice cake.*

9. *Being at home, look through the instructions how to make Lanterns and Being in China help my friend to make a colorful lantern to hang outside the house.*
10. *Participate in Dragon Parade. Set off firecrackers.*

Class	11
Unit	Unit “Animal world”
Theme	“Environmental problems”
Level	B2
Learning objectives	11.4.2 - understand the specific information and details of volumetric texts on a wide variety of acquaintances and unfamiliar general and educational topics 11.5.4 - use the corresponding style and register to achieve a certain level of formality in a wide variety of genres of writing on general and educational topics;
Skills	understanding, analysis, synthesis, application
Methods, Strategies, techniques	Task-based learning, KWL (know, want to know, learn)
Assessment	“Five- minute essay” at the end of the lesson
Criteria	give the name of environmental problems; correlate literary text with the main topic issues; arrange information into the table KWL; formulate the solution;
Descriptors	<p>Descriptors (how to work with a poem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. read the poem and highlight phrases to identify the environmental problems; 2. write down environmental problems mentioned in the poem; <p>Descriptors (KWL table)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Read the question in the first box of the table KWL and insert your answers to the question. 2. Read the question in the second box of the table KWL and insert your answers to the question. 3. Read the informational Text “Environmental issues” 4. Write down answer to the 1st question: What have you found out? in the 3rd box of the KWL Table 5. Discuss: “What could be the solutions to the “Environmental problems?” with your peer and fill in your suggestions about solving the environmental problems in the 3rd box of the table;

Task 1. Read the poem and write down the list of environmental problems mentioned in this ancient poem of Native Americans.

*Only when all the rivers have run dry
 And all the fish in the sea have died
 Only when all the rainforests have
 been burnt down
 And there is no food for the animals
 Only when all the blue skies have been
 filled with smoke
 And the cities of the world have*

Environmental problems

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

Suggested answers:

1. Drought; 2. Biodiversity loss; 3. Deforestation; 4. Air pollution; 5. Industry emissions; 6. Water pollution;

Task 2. KWL Table

<p>K - KNOW What do I know on the theme “Environmental problems?”</p>	<p>W – Want to know “What would I want to know on the theme “Environmental problems?”</p>	<p>L – Learn 1. “What have I have found out on the theme “Environmental problems?” 2. “What could be the solutions to the “Environmental problems?”</p>
<p>(students fill in information individually)</p>	<p>(students fill in information individually)</p>	<p>Students write down information from the text</p>

Text “Environmental Issues”

Environmental issues are the harmful effects of human activities on the environment. These include pollution, overpopulation, waste disposal, climate change, global warming, the greenhouse effect, etc.

Climate Change

This problem has surfaced in the last few decades. Greenhouse gases are the major cause of climate change. Environmental changes have several destructive impacts such as the melting of glaciers, change in seasons, epidemics, etc.

Global Warming

The burning of fossil fuels, emissions from automobiles add to the greenhouse gases in the atmosphere. This has led to an increase in the earth's temperature causing environmental changes. This is known as global warming.

Ozone Layer Depletion

The ozone layer protects us from the sun's harmful ultraviolet rays. This very important layer is being destroyed by CFCs (chlorofluorocarbons), which are used in industries and everyday life (e.g. aerosol cans).

The hole in the ozone layer leaves humans and wildlife exposed to harmful UV rays resulting in several skin diseases including cancer.

Water Pollution

The introduction of harmful substances into rivers, oceans, lakes and ponds, which changes the physical, chemical or biological condition of the water is called water pollution. The polluted water lacks oxygen and therefore the organisms die.

Air Pollution

Air pollution is the result of emissions from industries, automobiles, and the increasing use of fossil fuels. The gas emissions have added to an increase in the temperature of the earth. It had also increased the risk of diseases among individuals.

Deforestation

The trees provide us with oxygen, and several raw materials. Due to the depletion of trees for commercial purposes, there has been a drastic change in the earth's climate. Forests are a habitat to a large number of wild animals and plants. Destruction of forests has led to the elimination of a large number of plants and animal species affecting biodiversity.

Overpopulation

The increasing population has led to a shortage of resources. If this continues, it will be very difficult to sustain such a huge population. The other environmental issues including pollution, waste management, deforestation, climate change and global warming are all associated with overpopulation.

Task 3. "Five – minute essay" - "How can I contribute to the protection of the planet?"

Descriptors

Preparation stage

1. Analyze information discussed at the lesson
2. Draft main points

"Five-minute essay Stage

3. Keep on writing for 5 minutes without any stop.
4. Follow the order of expressing your ideas: state the problem, express own opinion, suggest solutions and the results of action.

5. Write short, laconic sentences.

Class	11
Unit	Unit “Animal world”
Theme	“Specific features of animals”
Level	B2
Learning objectives	11.4.3 - skim a range of lengthy texts with speed to identify content meriting closer reading on a range of more complex and abstract, general and curricular topics; 11.4.1 - understand the ambiguous and abstract content of volumetric texts on a wide variety of familiar and unfamiliar general and educational topics; 11.1.5 - use feedback to establish personal learning goals;
Skills	understanding, analysis, application
Methods, Strategies, techniques	Task-based learning
Assessment	self assessment
Criteria	understand the content of the text on a familiar topic; identify the main details of the content of a text on a curricular topic; use T\F strategy in a correct way; give feedback in a form of correct answers;
Descriptors	Descriptors Skim the text. Identify main ideas through reading.. <i>Read the sentences underneath the text attentively.</i> <i>Correlate them with the content of the text.</i> <i>Identify 1-6 statements below as (T) or false (F).</i> <i>Circle the letter of the correct statement.</i>

Task 1. Read the passage and choose T\F choices after reading. (From <https://breakingnewsenglish.com/2109/210927-eating-bugs.html>)

In the past decade, bugs have become a familiar sight on dinner tables. One reason for this is they are a great source of protein. Another reason is that people are concerned about the environment. Traditional livestock farming is detrimental to the environment as it is generally unsustainable. Raising insects are much more environmentally friendly. One kilogram of insect protein needs about 10 per cent of the feed, water and land used to produce the same amount of beef. Experts say farming insects is better for the environment than raising livestock. A final reason we may have to eat insects is because of the rise in the world's population. By 2050 this is expected to be 9.8 billion, up from the current 7.7 billion. The insect farming industry is growing quickly. There are hundreds of companies worldwide creating meals made from bugs. Now, many supermarkets around the world stock food made from insects. There are vending machines in Tokyo, Japan where you can purchase a can of insect snacks. The menu includes dried tarantula and scorpions. However, not everyone is excited by the idea of insects as food. An Israeli insect farmer, Dror Tamir, says there is a "yuck factor" to the thought of eating insects. He said people will get used to the idea and will

find insects tasty. He said: "I am convinced it will soon be widely accepted, just like eating raw fish in sushi was embraced."

TRUE / FALSE STATEMENTS

Descriptors:

1. *Read the sentences and correlate them with the content of the text.*
2. *Guess if 1-6 below are true (T) or false (F).*
3. *Circle the letter of the correct statement.*

1. The article says more insects are crawling across dinner tables. **T / F**
2. Insect farming requires just 10% of the resources needed for beef. **T / F**
3. Traditional livestock is more environmentally friendly than insects. **T / F**
4. The global population will be over 10 billion by 2050. **T / F**
5. The article says hundreds of companies are making food from insects. **T / F**
6. You can buy tarantula snacks from vending machines in Tokyo. **T / F**

Class (класс)	11
Unit (раздел)	Unit “Work and Inventions”
Theme	“Comparing, analyzing and ranking inventions” Subtopic “The invention of Plastic has only Benefits”
Level	B2
Learning objectives	11.5.4 - use the corresponding style and register to achieve a certain level of formality in a wide variety of genres of writing on general and educational topics; 11.3.5 - interact with peers in order to nominate hypotheses and evaluate alternative proposals for a number of acquaintances and unfamiliar general and educational topics; 11.3.4 - to evaluate and comment on someone else's point of view in the framework of the growing variety of contexts of discussions on a wide variety of general and educational topics, including some unfamiliar topics; 11.3.1 - use the formal and informal style of speech during discussions on various general and educational topics, including some unfamiliar topics;
Skills	comparison, analysis, evaluation
Methods, Strategies, techniques	Discussion Map method (I agree\I disagree Table)
Assessment	Class Mutual Assessment “Two Stars and One Wish”
Criteria	use Discussion Map in a correct way. use the formal style of speech to fill register. recognize the contradictions in the argument in free discussion in the class. give feedback to others=evaluate and comment on someone else's point of view.

Descriptors	<p>Descriptors</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Write 3 arguments why you agree with the statement “The Invention of Plastic has only Benefits”;</i> 2. Write 3 arguments why you disagree with the statement that “The Invention of Plastic has only Benefits”; 3. Write Pros and Cons only for 3 minutes; 4. Analyze and Discuss your and your peer ideas for 5 minutes; 5. Make joint decision and present it to the class; 6. Evaluate every pair’s presentation with the strategy “Two stars and One wish”;
-------------	---

Discussion Map “The Invention of Plastic has only benefit”

Yes, I agree (students write why they can agree with the statement)	No, I disagree (students write arguments against the theme of the “Discussion Map”)
1. 2. 3.	1. 2. 3.

Suggested answer:

Yes, I agree (students write why they can agree with the statement)	No, I disagree (students write arguments against the theme of the “Discussion Map”)
<ol style="list-style-type: none"> 1. plastic can be reused again for different purposes; 2. plastic has low cost and it is tough and durable; 3. plastic needs minimum energy for its production and transportation; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plastic is light and can float on the surface of water causing danger for marine wildlife; 2. Plastic takes thousands of years to be decomposed; 3. plastic affects the environment;

Class	11
Unit	Unit “Work and Inventions”
Theme	“Investigating the world of work”
Level	B2
Learning objectives	11.3.4 - evaluate and comment on the views of others in a growing variety of talk contexts on a wide range of general and curricular topics, including some unfamiliar topics; 11.4.2 - understand specific information and detail in extended texts on a wide range of familiar and unfamiliar general and curricular topics;
Skills	comprehension, comparing, analysis, evaluation,
Methods, Strategies, techniques	Strategy “Jigsaw II”
Assessment	self-assessment, mutual assessment assessment by a teacher
Criteria	knows how to choose the main points in the text; answer factual questions; answer open-ended question to compare and analyze your own experience;

	uses main points to make a cluster for presentation; presents information to the class;
Descriptors	<p>Descriptors</p> <p>organize a three - person expert group in accordance with the color of the cards with questions received;</p> <p>check out 3 questions on group's expert card;</p> <p>each expert group studies its own part of the text during the stated time;</p> <p>make a cluster based on what you have read;</p> <p>each expert group member must have knowledge of their part of the text and be ready to present it to the class;</p> <p>each expert group presents information to the class;</p>

Text “The Internet”

Expert card # 1

1. What are the Internet and the World Wide Web?
2. What do you need to start using the Internet?
3. Have you ever used the Internet? For what purpose?

Text Part I

The Internet is without doubt one of the most important inventions in history. It was started in 1968 by the US government, but at first it was used mainly by scientists. Since 1990, when the World Wide Web was created, it has changed the world, and its uses are growing every day.

The Internet is a network of millions of computers around the world, connected by phone lines, satellites or cables, so that all the computers on the net can exchange information with each other. But don't think that the Internet is the same thing as the Web. The Internet links computers, and the World Wide Web is a system which links the information stored inside the computers.

If you don't already use the Internet, all you need to get started is a computer, a modem and a phone line. Using the Internet is getting cheaper and easier all the time.

Expert card #2

1. How can you visit a Web-site?
2. What do underlined words mean?
3. What information can you find on a Web-site?

Text Part II

Are you ready to surf the net? There is a whole exciting Internet world out there waiting for you!

A company or organization stores its information in electronic documents on one of the Internet computers, somewhere in the world. This computer space – the company's Web-site – has an address, in the same way that every telephone has a number. To visit a web site, you simply enter the address. Your computer is connected to the web site, a document is downloaded, and a page appears on your computer screen.

When you visit a web site looking for information, some words on the page may be underlined, showing that there is more information about the subject in another document. If you click on one of these words, the Web automatically connects your

computer to a new document or web site, even if this is stored thousands of kilometers away. You are surfing the net!

Expert card #3

1. What can we use the Internet for?
2. What are advantages and disadvantages of using the Internet?
3. Can you think of any other advantages of using the Internet?

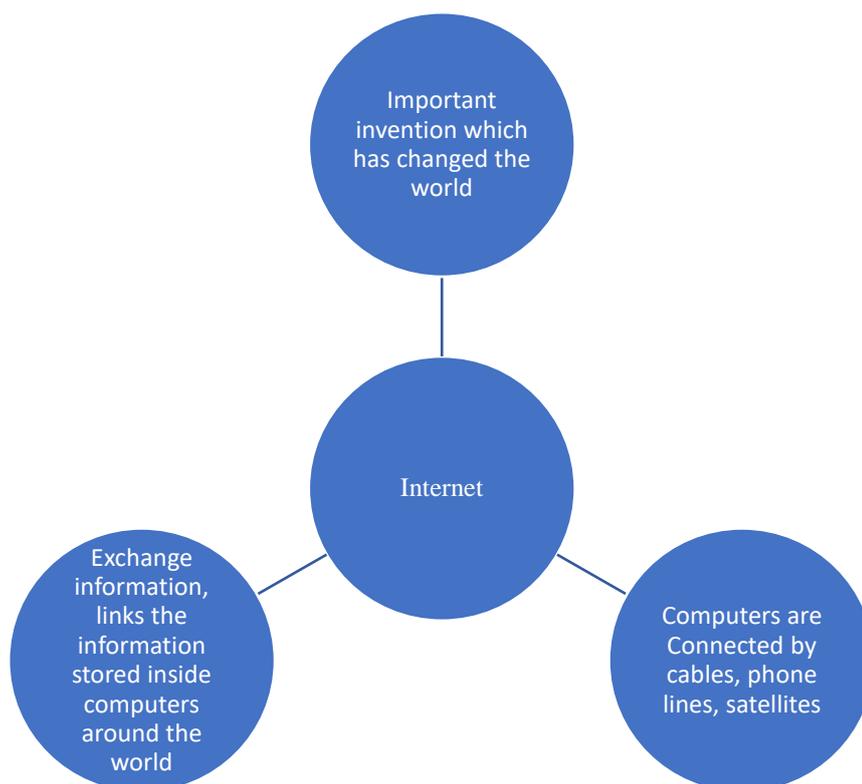
Text Part III

The main use of the Internet is to find information – for your schoolwork or job, or just to find out more about your hobbies, sports or current events. You can also use the Internet to read newspapers and magazines, play games, plan your holiday or buy things from your favourite shops. Mail makes it possible to send electronic messages anywhere in seconds, and you can use the Internet to ‘chat’ with people and make new friends.

Using the Internet offers many advantages. Firstly, all of the latest information is available to you, in your home, at any hour of the day or night. It is much faster and easier to surf the net in search of information from all over the world than to travel to libraries in dozens of countries. Also, on-line shopping makes it possible to search through catalogues to find exactly what you want at the best price, saving both time and money.

On the other hand, the Internet has several disadvantages. With so much information available, finding what you want can take you hours. Multimedia Web pages with photographs, music and video are attractive, but they make downloading boring. What is more, there is too much advertising instead of real information. In conclusion, the Internet obviously has both good and bad points. Fortunately, the system is improving all the time, and many problems which still exist can be solved. Whether we like it or not, the Internet is here to stay, so we have to make the best possible use of it.

Cluster Part I for presentation

Class	11
Unit	Unit “Reading for pleasure”
Micro Theme heme	“Parts of a story”
Level	B2
Learning objectives	11.4.4 - read a wide range of extended fiction and non-fiction texts on a variety of more complex and abstract general and curricular topics; 11.4.5 - deduce meaning from context in extended texts on a wide range of familiar and unfamiliar general and curricular topics; 11.5.5 - develop with minimal support coherent arguments supported when necessary by examples and reasons for a wide range of written genres in familiar general and curricular topics;
Skills	knowledge, application, analysis, evaluation, prediction, comprehension
Methods, Strategies, techniques	Practice-based approach
Assessment	self-assessment, mutual assessment assessment by a teacher
Criteria	show understanding of the text; use the text to demonstrate the comprehension of the context trough answering questions;

	answer questions at different levels in a correct way or with a few mistakes which don't interfere with content; do analysis of the situation; evaluate the consequences;
Descriptors	Descriptors read each part of the text separately; answer questions after each part; suggest another ending of a story; express your attitude to the story;

Strategy “Reading with pauses”

Text “Diamonds are a girl’s best friend”

Part I: It was a cold cloudy morning in October and Pam Brown was on her way to the supermarket. It had rained earlier, so the pavements were wet and slippery. Pam walked past all the expensive shops. She stopped in front of VanBurg Jeweller’s and admired the magnificent jewelry in the window. It had always Pam’s dream to own a diamond necklace.

Questions:

1. Who is the main character of the story? (knowledge level)
2. What was Pam’s dream? (comprehension level)
3. Have you ever dreamt of owning a diamond necklace? (application)
4. Can you imagine and describe Pam? (evaluation)
5. What will happen next? (prediction)

Part II: Suddenly, a man wearing a mask and carrying a bag ran out of the shop. Another man, rushed out after him, shouting, “Stop that thief! Stop him!” Pam screamed when she saw the man running past her.

Questions:

1. Are your predictions true?
2. How did she feel when she saw the thief running? (analyzing)
3. What would you do if you were Pam? (application)

Part III: Suddenly, he slipped on the wet pavement and fell on the ground. Pam quickly picked up the bag that had fallen from the man’s hand and pulled off the mask.

Questions:

1. Could she stop the thief? (comprehension)
2. Can you think of the end of the story? (synthesis)

Three hours later, Pam was walking home when a man stopped her. It was a man she had seen chasing the thief out of the shop. “Miss Brown? I am Hans VanBurg. I just wanted to thank you for your bravery,” he said. “Here, this is for you.” He handed Pam a small velvet case. Inside it was a beautiful diamond necklace. “Oh, my goodness!” Pam said with a delighted smile on her face. “Dreams really can come true!”

Questions:

1. What really happened? (comprehension)
2. Can you characterize the girl? (analysis)
3. Do you like the story? (evaluation)

Класс	3
Раздел	Хочу всё знать
Тема	В магазине
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.2.2.1 создавать высказывание по теме, предложенной учителем
Навыки	Развить навыки общения в магазине, коммуникативные навыки
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Умение составить высказывание по теме «В магазине»; лексическая точность слов; умение работать в паре.
Дескрипторы	1. Ученик правильно использует предложенные фразы («Сколько стоит?», «Дайте, пожалуйста...», «Мне нужно...») в контексте диалога. 2. Ученик создает логически последовательный диалог с продавцом. 3. Диалог содержит не менее 4 реплик с каждой стороны. 4. Ученик использует соответствующую лексику для покупок (названия продуктов, меру веса и объема). 5. Ученик активно взаимодействует с партнером, поддерживает диалог.

"Покупка в магазине"

Задание: Представьте, что вы пришли в магазин за покупками. Используйте предложенные фразы, составьте диалог с продавцом.

Пример фразы: «Сколько стоит?», «Дайте, пожалуйста...», «Мне нужно...».

Методические рекомендации учителю: разделите учащихся на пары, где один будет покупателем, другой — продавцом.

Источник иллюстрации: <https://www.u-mama.ru/read/obaby/education/9279-kak-nauchit-rebenka-delat-pokupki-i-kogda-mojno-davat-detyam-dengi.html>

Класс	3
Раздел	Хочу всё знать
Тема	Расписание уроков
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.2.5.1 описывать события аудиовизуального материала, сопоставлять с жизненной ситуацией
Навыки	Научить задавать вопросы и давать ответы о времени и расписании, коммуникативные навыки
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Самооценивание
Критерии	Полнота и точность составленного расписания; грамматическая точность; ответы на вопросы.
Дескрипторы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ученик правильно указывает время начала и окончания всех уроков, включает все уроки на каждый день недели, соблюдает правильную последовательность уроков. 2. Ученик правильно пишет названия уроков, дни недели и время. 3. Ученик дает четкие и правильные ответы на вопросы партнера, опираясь на свое расписание.

"Время и расписание"

Задание: Составьте расписание своих уроков, укажите во сколько начинаются и заканчиваются ваши уроки. Сделайте записи в тетради.

Методические рекомендации учителю: Учащиеся составляют расписание уроков. После выполненной работы ученики должны задать друг другу вопросы: «Во сколько начинается урок русского языка?», «Когда у нас большая перемена?», «Сколько уроков русского языка бывает в одной неделе?» и т.п.

Источник иллюстрации: <https://www.u-mama.ru/read/obaby/education/9279-kak-nauchit-rebenka-delat-pokupki-i-kogda-mojno-davat-detyam-dengi.html>

Класс	3
Раздел	Культура отдыха. Праздники
Тема	Поздравительная открытка
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.1.1 создавать постер/писать предложения по данной теме/ иллюстрации, используя слова-описания
Навыки	Письменная коммуникация, эмпатия, креативные навыки.
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Содержание поздравления; грамматическая точность; оформление открытки; творческий подход.
Дескрипторы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ученик правильно формулирует 2-3 пожелания для мамы или бабушки (например: «Желаю здоровья и счастья»). 2. Ученик соблюдает правила правописания и пунктуации. 3. Ученик приклеивает фотографию мамы или бабушки в центр открытки. Открытка содержит рисунки и декор (раскрашенные элементы), выполненные с вниманием к деталям. 4. Ученик добавляет личные элементы или детали, которые делают открытку уникальной.

«Написание поздравительной открытки»

Задание: Сделай поздравительную открытку маме или бабушке. Напиши пожелания, раскрась рисунок. В центр приклей фотографию мамы. Потренируйся.

Класс	3
Раздел	Хочу всё знать
Тема	Заполнение анкеты
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.1.1 создавать постер/писать предложения по данной теме/ иллюстрации, используя слова-описания
Навыки	Развитие навыков письма, личностные навыки, критическое мышление.
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Понимание информации из анкеты; полнота и точность заполнения своей анкеты; оформление своей анкеты.
Дескрипторы	1. Ученик правильно передает ключевую информацию при пересказе (например: «Зере 9 лет, она живет в Астане»). 2. Ученик правильно и полно заполняет все поля анкеты. 3. Ученик аккуратно и разборчиво заполняет свою анкету.

«Анкета»

Задание: Прочитай анкету. Расскажи о Зере, используя информацию анкеты. Заполни анкету, укажи свои данные.

№	Вопрос анкеты	Ответ	Ответ
1	<i>Имя</i>	Зере	
2	<i>Сколько тебе лет?</i>	9 лет	
3	<i>Где ты живешь?</i>	Астана	
4	<i>В каком классе учишься?</i>	3 «А» класс	
5	<i>Твой любимый цвет</i>	красный	
6	<i>Что ты любишь делать в свободное от учебы время?</i>	читать книги, рисовать	
7	<i>Твой любимый предмет</i>	математика	

Класс	3
Раздел	Что такое хорошо, что такое плохо
Тема	Моя семья
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.2.2.1 создавать высказывание по теме, предложенной учителем
Навыки	Коммуникативные навыки, креативность, публичные выступления, развитие и применение описательной лексики.
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Соответствие диалога образцу, грамматическая и лексическая точность, взаимодействие в диалоге.
Дескрипторы	1. Учащийся правильно строит диалог, следуя предложенному образцу. 2. Отвечает на вопросы полными предложениями, включает всех членов семьи, упомянутых в диалоге (мама, папа, брат, сестра, бабушка, дедушка).

3. Ученик активно участвует в диалоге, задает вопросы и отвечает без пауз.

«Описание фотографии»

Задание: Принеси свою фотографию семьи. Составь диалог по образцу.

Образец:

— Чья это фотография?

— Это моя фотография.

— А кто это?

— Это наша семья. Вот сидят мои родители: это мой отец, а это моя мама. Рядом сидит моя бабушка, а это наш дедушка. Это я. Слева стоит мой брат, а справа — моя сестра.

Класс	3
Раздел	Что такое хорошо, что такое плохо
Тема	Погода
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.1.1.1 слушать и понимать устную речь, видео- и аудиоматериал, повторяя простые фразы, и задавать уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний
Навыки	Коммуникативные навыки, командная работа, лидерские навыки
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Понимание прослушанного текста; составление вопросов; оценка ответов другой группы; взаимодействие в группе.
Дескрипторы	<p>1. Ученик правильно извлекает ключевую информацию из сообщения о погоде (например: <i>самая</i> высокая температура +53°C, <i>самая</i> низкая -57°C, Астана — <i>самая</i> холодная столица).</p> <p>2. Ученик правильно формулирует 2 вопроса с использованием слова "самый" (например: «Где в Казахстане была зафиксирована самая высокая температура?»).</p> <p>3. Ученик оценивает полноту и точность ответов другой группы (например: ответ содержит полную и корректную информацию).</p> <p>4. Ученик активно участвует в обсуждении вопросов и ответов в своей группе.</p>

«Климат»

с) 4 раза

2. Тебе надо выходить после остановки

- а) Дом Министерств
- б) Номад
- с) Барыс-Арена

Класс	3
Раздел	Хочу все знать
Тема	Мой дом
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.1.1 создавать постер/писать предложения по данной теме/ иллюстрации, используя слова-описания
Навыки	Креативность, дизайн-мышление, умение сотрудничать с другими людьми
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Содержательное описание комнаты; использование слов-описаний; структура предложений; групповая работа.
Дескрипторы	1. Описаны более 5 предметов с четкими характеристиками. 2. Использовано более 4 прилагательных с ответами на все вопросы. 3. Все предложения грамматически правильные и полные. 4. Учащийся активно участвует в работе группы и обосновывает свои желания.

«Моя комната»

Задание: Опиши свою комнату. Что есть в комнате? Напишите предложения. Используй слова-описания, которые отвечают на вопросы: *какой? какая? какое? какие?*

Учащиеся в группах обсуждают, какие предметы они хотели бы добавить в свою комнату, используя конструкцию «Я хочу...».

Класс	3
Раздел	Выдающиеся личности
Тема	В библиотеке
Уровень	A1 средний

Цели обучения	3.4.2.1 на основе прослушанного/ прочитанного/ увиденного делать короткие записи (с помощью учителя)
Навыки	Логическое и критическое мышление
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Самооценивание
Критерии	Корректный выбор последовательности фамилий авторов; грамотное и аккуратное оформление записей; умение объяснить, почему выбран именно этот порядок (по желанию).
Дескрипторы	1. Все фамилии записаны в правильном порядке. 2. Ответ записан аккуратным почерком и без ошибок. 3. Убедительные и четкие объяснения выбора.

«В библиотеке»

Задание: В библиотеке на полке есть книги, на которых написано: Абай, Пушкин, Барто, Чуковский, Ауэзов, Маршак, Алимбаев.

Догадайся, в каком порядке в библиотеке должны стоять книги. Запиши фамилии писателей и поэтов в этом порядке.

Класс	3
Раздел	Хочу все знать
Тема	Моя школа
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.2.1 на основе прослушанного/ прочитанного/ увиденного делать короткие записи (с помощью учителя)
Навыки	Критическое мышление, личные навыки
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Самооценивание
Критерии	Корректное соответствие названий уроков с изображениями; расположение названий уроков в алфавитном порядке; грамотное и аккуратное оформление записи; умение объяснить выбор соответствия названия урока и картинки (по желанию).
Дескрипторы	1. Правильность более 6 соединений. 2. Все названия уроков записаны в правильном алфавитном порядке. 3. Названия уроков записаны аккуратным почерком и без ошибок. 4. Убедительные и четкие объяснения выбора.

«Мои уроки»

Задание: Соедини название урока с картинкой. Запиши названия уроков в алфавитном порядке.

Класс	3
Раздел	Выдающиеся личности
Тема	Мой лучший друг
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.1.1 создавать постер/писать предложения по данной теме/иллюстрации, используя слова-описания
Навыки	Презентационные навыки и умение визуализировать данные
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Содержание постера, его информативность; креативность и оригинальность; структура и оформление.
Дескрипторы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изображение друга (подруги) и вырезки присутствуют, информация о друге (подруге) полная и четкая, хорошо его (её) описывающая. 2. Постер уникальный и креативный, с интересным оформлением. 3. Постер аккуратный, хорошо организованный и эстетически приятный.

«Мой друг (подруга)»

Задание: Создай постер о своем друге (подруге). Размести фотографию или рисунок друга (подруги) в центре. Используй вырезки из газет и журналов.

Учится:	Моего друга (подругу)	Вместе мы делаем это:
----------------	------------------------------	------------------------------

	можно сравнить с ...	
Увлекается:	Фотография	Что любит кушать:
Умеет:	Любимый цвет:	Что я подарю своему другу (подруге).

Класс	3
Раздел	Хочу все знать
Тема	Лечебные растения
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.3.5.1 находить и извлекать информацию в словарях и справочниках для школьников
Навыки	Уметь отделить главное от частного, нужное от ненужного, аналитические навыки, критическое мышление
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Исследование и выбор растений; соединение растений с соответствующими человеческими органами, которые они лечат; оформление работы.
Дескрипторы	1. Выбрано не менее 3 растений из надежных источников с полной информацией. 2. Все соединения правильные и обоснованные. 3. Работа аккуратная, хорошо оформленная.

«Лечебные растения»

Задание: Узнай об этих лечебных растениях. Отметь **V** растения, которые растут в твоём краю. Пользуйся справочниками, интернетом и энциклопедиями. Соедини фотографию с человеческим органом, который лечит данное растение.

Класс	3
Раздел	Что такое хорошо, что такое плохо
Тема	Добрые дела
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.2.6.1* высказывать оценочные суждения о прослушанном/ прочитанном материале ("я предполагаю ...", "мне кажется ...")
Навыки	Способность делать выводы и принимать решения, навыки публичного выступления, эмоциональный интеллект
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Понимание содержания стихотворения; умение рассказать о своих действиях, которые могут сделать близких счастливыми; структура и оформление ответа; креативность.
Дескрипторы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ответ четко и полностью объясняет, почему мама считает сына волшебником, с упоминанием конкретных действий из стихотворения. 2. Четко сформулированы конкретные примеры действий, которые могут сделать близких счастливыми. 3. Ответ логично структурирован, без речевых ошибок. 4. Идеи разнообразные и креативные, демонстрирующие индивидуальный подход к вопросу.

«Добрые дела»

Задание: Прочитай стихотворение. Почему мама назвала сына волшебником? Расскажи, что можешь сделать ты для своих близких, чтобы также почувствовать себя добрым волшебником?

***

Хоть мама ещё не вернулась с работы,
Нетрудно узнать её думы, заботы:
«Вернусь – хорошо бы пошить, почитать,
Да надо с уборкой возиться опять».

И ты совершаешь весёлое чудо –
Пол засверкал, просияла посуда.
И ахнула мама, вернувшись домой:
«Да это, как в сказке! Волшебник ты мой!»

Сергей Погореловский

Класс	3
Раздел	Культура отдыха. Праздники
Тема	Праздники
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.2.1 на основе прослушанного/ прочитанного/ увиденного делать короткие записи (с помощью учителя)
Навыки	Креативные навыки
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Содержательность кластера; оформление кластера; креативность.
Дескрипторы	1. Указано более 4 блюд, все они являются традиционными для праздничного дастархана. 2. Кластер логично структурирован, грамотно и аккуратно оформлен. 3. Кластер уникален и креативен.

«Дастархан»

Задание: Кластер «Дастархан». Какие блюда готовят для праздничного дастархана? Напиши.

Плов

Источник иллюстрации: <https://podacha-blud.com/servirovanie/11989-prazdnichnyj-stol-u-kazahov-71-foto.html>

Класс	3
Раздел	Культура отдыха. Праздники
Тема	Поход
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.2.5.1 описывать события аудиовизуального материала, сопоставлять с жизненной ситуацией
Навыки	Критическое мышление, креативность
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Выбор необходимых вещей для похода; обоснование выбора; оформление задания; креативность.
Дескрипторы	1. Корректный выбор. Все выбранные предметы необходимы и уместны для похода. 2. Четкие и убедительные объяснения для каждого предмета. 3. Оформление задания аккуратное, соединение предметов с рюкзаком ясное. 4. Учащийся выдвигает уникальные и креативные идеи, показывающие индивидуальный подход к выбору предметов.

«Поход»

Задание: Собираемся в поход! Что надо взять с собой? Соедини стрелкой предметы, которые тебе пригодятся в походе с рюкзаком. Расскажи, зачем ты их берёшь в поход?

Класс	3
Раздел	Выдающиеся личности
Тема	Выдающиеся личности среди нас
Уровень	A1 средний

Цели обучения	3.5.1.4 понимать и использовать в предложениях предлоги со значением: в, на – место действия, в, на – направление движения, из, с – исходный пункт движения, о – предмет речи, мысли, в – время, с – совместность, у – лицо, обладающее чем-либо
Навыки	Критическое мышление, коммуникативные навыки, интервьюирование
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Правильность формулировки вопросов; корректность ответов; взаимодействие в группе; очередность и смена ролей.
Дескрипторы	1. Вопросы сформулированы грамотно и четко. Правильная, понятная и выразительная речь при постановке вопросов. 2. Ответы правильные и полные, с прекрасным описанием. 3. Участники активно и последовательно общаются, соблюдают очередность и смену ролей. 4. Учащийся умеет следовать правилам игры и правильно меняться ролями.

Игра «А что у вас?»

Задание для 1 группы: Каждый берет в руки любой предмет из своего портфеля или пенала. Задайте вопросы: «Что у Армана? Что у Зауре?»

Задание для 2 группы: Вторая группа отвечает на вопросы.

Поменяйтесь ролями.

Класс	3
Раздел	В мире искусства
Тема	Картинная галерея
Уровень	A1 средний
Цели обучения	3.4.2.1 на основе прослушанного/ прочитанного/ увиденного делать короткие записи (с помощью учителя)
Навыки	Креативность, критическое мышление, творческий подход
Методические стратегии и технологии	Практико-ориентированные подходы и методы
Оценивание	Взаимооценивание
Критерии	Описание картины, с использованием предложенных слов и словосочетаний; грамотность и оформление предложений; выражение собственного мнения.
Дескрипторы	1. Описание полное и детальное, с упоминанием действий медвежат и атмосферы леса. Предложенные слова и словосочетания использованы правильно. 2. Предложения грамотно и логично оформлены, без ошибок. 3. Учащийся выражает свое мнение с аргументами, объясняющими, почему данная картина нравится или не нравится.

Картина «Утро в сосновом лесу»

Задание: Рассмотрите репродукцию Ивана Шишкина и Константина Савицкого «Утро в сосновом лесу» и ответьте на вопросы учителя.

- 1) Расскажи, что изображено на картине?
- 2) Что делают медвежата?
- 3) Какие слова-описания могут охарактеризовать лес, небо, деревья?
- 4) Нравится ли тебе картина?
- 5) Встречал(а) ли ты эту картину раньше?

Задание: Напиши 4-5 предложений по картине. Используй данные слова и словосочетания.

Раннее утро, могучие сосны, утренняя прогулка, три медвежонка, один медвежонок, второй, третий, влезть на дерево, забавный медвежонок, сломанное дерево, лучи солнца, звуки леса.

Класс	8
Раздел I.	СЕМЬЯ И ПОДРОСТОК
Тема	Аккорды Зов и Явление
Уровень	B1
Цели обучения	8.3.1.1 – понимать главную, второстепенную и детальную информацию сплошных текстов; 8.3.3.1 – формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов;
Навыки:	Чтение и письмо
Методы, стратегии:	Прием «Чтение с остановками». -Суть заключается в чтении отрывка текста и ответов на вопросы к нему до перехода к чтению следующего отрывка. Вопросы должны быть направлены на контроль общего понимания прочитанного отрывка и прогнозирование содержания последующего. - При чтении следующего отрывка учащийся подтверждает или отклоняет свою гипотезу, сравнивая ее с содержанием текста. Основная цель данной стратегии - управление процессом осмысления текста во время его чтения. Учитель заранее разбивает текст на смысловые отрывки. Важно, чтобы каждый отрывок был логически законченным, при этом давал простор для воображения: "А что же будет дальше?". Чтение начинается на <u>стадии осмысления</u> и проходит в несколько этапов: чтение — вопросы по тексту — предположения. Эта цепочка повторяется столько раз, сколько отрывков в тексте - Стратегия «СИНКВЕЙН» Пятистишие:

	<p>Тема</p> <p>2 прилагательных, описывающих тему</p> <p>3 глагола, характеризующих действие</p> <p>Фраза из 4 слов, содержит основную мысль</p> <p>Синоним к теме.</p> <p>В синквейне отражается суть понятия, не должно быть однокоренных слов, выразить типичные черты понятия. Написание синквейна — это свободное творчество, которое требует от учащегося найти и выделить в изучаемой теме наиболее существенные элементы, проанализировать их, сделать выводы и коротко сформулировать, основываясь на основных принципах написания стихотворения.</p>
Оценивание:	<p>- формирующее оценивание</p> <p>- «Волшебная линейка» - на полях тетрадей ученики чертят шкалы и отмечают крестиком, на каком уровне, по их мнению, выполнена работа (внизу – не справился, посередине – выполнил, но допустил ошибку, вверху – справился без ошибок). При проверке учитель, если согласен с оценкой ученика, обводит крестик, если нет, то чертит свой крестик ниже или выше. (1 2 3 4)</p>
Критерии:	<p>- понимает, главную, второстепенную и детальную информацию текста;</p> <p>- формулирует проблемные вопросы и отвечает на них, выдвигает интерпретации, предположения</p>
Дескрипторы:	<p>- определяет главную, второстепенную и детальную информацию текста;</p> <p>- составляет проблемные вопросы;</p> <p>- формулирует ответ, предлагая свои интерпретации, предположения.</p>

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: https://www.bachelor.kz/cms/uploads/files/Amonashvili_Sh_A_Ballada_o_vospitanii.pdf

Я–Дух не
рождённого.
Кто меня
зовёт?
Выбирайте лучшие слова!
Вложите в них ваши лучшие
чувства! Выбирайте лучшую муз
ыкальность для зова!
И всё это пошлите мне!
Ваш голос с Земли начнёт
воспитывать меня на Небесах и
притягивать к вам.
Ну, как?
Зовите, зовите, зовите!

Зовите всем сердцем и чистотой, которая
есть в вас! Ваш зов только так достигнет
тех высоких пространств, где я обитаю!..

Вы

призвали

меня? Я

услышал!

Я спускаюсь!

Свершилось великое таинство: я явился в
земную жизнь. Привет всем вам от

Создателя!

Я–

Путник Веч

ности.

Ноя

ваш ребёнок

.

У меня нет земного посоха.

Дайте мне воспитание, оно и станет
моим

посохом. Только примите мои условия:

– Во мне своей Путь, не навязывайте ваш.

– Во мне своей характер, не ломайте его.

– Наполняйте меня светом, озарённым щедростью.

– Воспитывайте в свободе, огранённой мудростью.

– Вооружайте знаниями слюбовью к жизни.

– Воспитывайте чувства под водительством разума.

– Воспитывайте разум под водительством сердца.

– Пусть мой приход напомнит вам, что вы тоже являетесь Путниками Вечности

. Наши Пути скрещиваются, но не останавливаются.

Задание.

1. Прочитайте текст, определите главную, второстепенную и детальную информацию текста.
2. Сформулируйте по смысловым, прочитанным отрывкам, проблемные вопросы и ответьте на них.
3. Определите основную мысль текста.
4. Найдите в тексте изобразительно-выразительные средства языка (метафоры, эпитеты, олицетворения, сравнения).
5. Выпишите ключевые слова и словосочетания текста, составьте кластер, синквейн.

Класс	8
-------	---

Раздел 2.	СПОРТ И ОТДЫХ
Тема	Первый чемпион казахской степи
Уровень	B1
Цели обучения	8.3.5.1 – составлять цитатный план; 8.4.3.1 – представлять информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график;
Навыки:	Чтение и письмо
Методы, стратегии:	<p>Прием «G — S — R» (Аннотация — Краткий пересказ — Пересказ)». -Цель данной стратегии – обучение навыкам выборочного чтения и преобразование текстовой информации в другой вид. «G — S — R» (Аннотация — Краткий пересказ — Пересказ) Умение составлять аннотацию, давать краткий и полный пересказ текста является одним из наиболее востребованных умений и навыков работы с информацией, составляющей содержание текста. Данная стратегия может быть использована и на этапе после чтения текста, носит пошаговый характер, интегрирует умения чтения и ведения записей, учит всем трём видам пересказа текста одновременно, демонстрируя разницу между ними (то есть является стратегией сжатия текста). Её освоение требует совместной работы учащихся и учителя с текстами различного характера. Учащиеся начинают применять стратегию самостоятельно после применения её несколько раз. Название стратегии обозначено латинскими буквами, где G — Gist – аннотация текста, S — Summare – сумма содержания текста, котррая может быть и рефератом текста и его кратким пересказом, R – Reteling – пересказ текста.</p> <p>Стратегия «СИНКВЕЙН» Пятистишие: Тема 2 прилагательных, описывающих тему 3 глагола, характеризующих действие Фраза из 4 слов, содержит основную мысль Синоним к теме. В синквейне отражается суть понятия, не должно быть однокоренных слов, выразить типичные черты понятия.</p>
Оценивание:	- самооценивание - Взаимооценивание
Критерии:	-составляет цитатный план; - представляет информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график.
Дескрипторы:	-составляет цитатный план; -представляет информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график.

2. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: <http://tarikh-begalinka.kz/ru/history/modern/figures/munaytpasuly/>

Известный казахский борец, превосходный мастер классической борьбы, неоднократный чемпион мира. Выступал в чемпионате борцов-профессионалов в Омске, Москве, Петербурге, Париже, Лондоне, Берлине. «Батыр казахского народа» — это официальное почетное звание, присвоенное в 1927 году ЦИК Казахстана Кажымукану Мунайтпасову — первому казаху, ставшему чемпионом мира по борьбе.

Мукан Мунайтпасов родился в 1871 году в ауле Караоткель на территории Акмолинской области. Юношей Мукан работал у нервного крикливого богатея. Однажды в тине застрял громадный бык. Животное погибало. А помочь ему никто не мог. Никто, кроме Мукана. Он обвязал веревкой туловище животного, перекинул веревку через свои широкие плечи, уперся могучими ногами в землю, напрягся и вытащил быка на берег. Мукан обратил на себя внимание профессионалов еще в начале своей карьеры, встретившись с «Русским львом» Георгом Гаккеншмидтом. У "Льва" были победы чуть ли не над всеми чемпионами мира его времени. Но Мукана, который делал первые шаги в большой борьбе, он одолеть не смог. Предстояла поездка в Турцию, где Мукан боролся под именем. В Стамбуле он провел схватку с турецким чемпионом Нуруллахом, громадиной в 155 килограммов. Красиво и смело боролся Кара-Мустафа! На двадцатой минуте Нуруллах оказался на спине. Главный приз вручили Мукану Мунайтпасову и предложили совершить хадж в благословенную Мекку.

В святых городах Мекке и Медине никакие зрелища не разрешались. Неподалеку от них в городе Джидде был организован борцовский турнир, в котором участвовали 25 мусульманских атлетов из Азии и Африки. Мукан победил всех, и стал чемпионом. После паломничества на святую землю он получил почетное звание Хаджи. Его стали называть Хаджи Мукан, Кажымукан...

В 1909 году в Риге был организован большой международный турнир. Кажымукан провел десять победных схваток и вышел в полуфинал. В этом же году на чемпионате мира по французской борьбе в Гетеборге (Швеция) Кажымукан становится обладателем золотой медали. В 1911 году он завоевывает Золотую медаль мировом чемпионате в Варшаве. В 1913 году в городе Троицке степной богатырь одержал победу над 18 борцами из разных стран. Под именем Кара Иван Мунайтпасов защищал спортивную честь России в Кабуле, Тегеране, Харбине и других городах. Победив на официальном чемпионате мира в Кельне, Кажымукан впервые в жизни стал чемпионом мира. Он был награжден большой золотой медалью.

Задание.

1. Прочитайте текст, составьте цитатный план.

Цитатный план составляется на основе произведения (текста, статьи). Чтобы составить цитатный план, необходимо подобрать из текста наиболее подходящие по вашему мнению слова или же предложения (то есть цитату), которые лучше всего раскрывают содержание главы (абзаца), или конкретно характеризует героя. Для простоты выписывания цитат, советую Вам выбирать их по ходу

чтения и записывать. В конечном итоге у Вас и получится цитатный план. Этот план поможет и при подготовке к сочинению и даже к устному ответу.

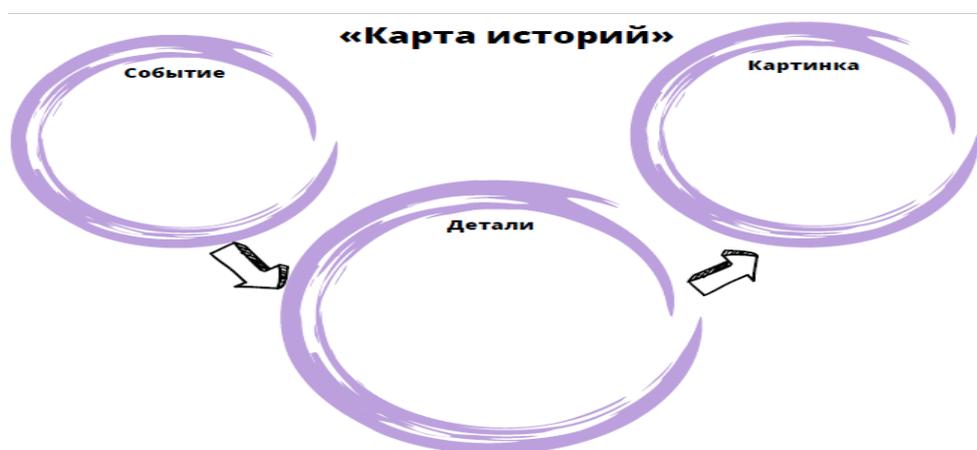
Цитатный план отличается от обычного только тем, что мы не просто пишем заголовки пунктов плана произведения, разделив его предварительно на смысловые части, а берем в качестве этих заголовков цитаты из соответствующих частей произведения, отражающие самую суть фрагмента текста. Больше никаких особенных требований, делающих работу над цитатным планом сложнее, чем работу над обычным планом, нет, нужно просто быть внимательным, правильно разделить произведение на части, и выбрать верную цитату, чтобы, читая план, было понятно, о чем произведение, и чтобы по этому плану произведение можно было пересказать.

Приведем пример составления цитатного плана, возьмем небольшое произведение Осеевой "Хорошее" и составим к нему вот такой цитатный план:

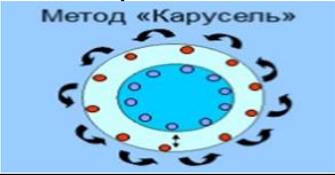
- 1.) «Что, если б моя сестрёнка тонула, а я бы её спас!»
- 2.) «Вот если б на няню волки напали, а я бы их застрелил!»
- 3.) «Вот если б Трезорка в колодец упал, а я бы его вытащил!»
- 4.) «Погуляй с сестрёнкой, помоги няне посуду убрать, дай водички Трезору.»

2. Составьте синквейн, кластер по ключевым словам прочитанного текста .

3. Предоставьте информацию текста в виде таблицы «Карта историй».

Класс	8
Раздел III	МИР ТРУДА
Тема	АДЫГЕЙСКАЯ ПРИТЧА «Наставления отца»
Уровень	B1
Цели обучения	8.3.1.1 – понимать главную, второстепенную и детальную информацию сплошных текстов; 8.3.6.1 – анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических, драматических), определяя структурно- композиционные особенности;
Навыки:	Чтение и письмо
Методы, стратегии:	Прием «Двухчастный дневник» - дневник состоит из двух частей: цитаты и мысли, чувства, ассоциации. - при чтении нового текста обращается внимание на цитаты, которые заставили задуматься, вызвали какие-либо чувства, эмоции. - делаются записи в дневнике. Стратегия «Карусель» Групповая работа. - формулируются проблемные вопросы открытого характера по количеству групп. -необходимо подготовить цветные маркеры, листы А3 с

	<p>написанными на них вопросами /по одному на каждом/. По сигналу учителя листы передаются по часовой стрелке.</p> <p>- учащиеся совместно дают ответ на каждый проблемный вопрос, не повторяясь.</p> <p>Метод «Карусель»</p>
Оценивание:	<p>- самооценивание</p> <p>- Взаимооценивание</p>
Критерии:	<p>- понимает главную, второстепенную и детальную информацию текста;</p> <p>- анализирует содержание художественных произведений (поэтических, прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности;</p>
Дескрипторы:	<p>- понимает главную, второстепенную и детальную информацию текста;</p> <p>- анализирует содержание художественных произведений (поэтических, прозаических, драматических), определяя структурно- композиционные особенности</p>

Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: https://pritchi.ru/id_1754

Наставления отца

У одного состоятельного адыга был единственный сын. Отец перед смертью позвал сына и сказал ему:

— Я дам тебе три совета, которые ты должен выполнять всю жизнь: никогда не здоровайся первым; каждый вечер кушай сладкое; каждое утро надевай новую обувь.

Через некоторое время отец умер, сын начал выполнять завещания отца: никогда не здоровался первым; каждый вечер кушал сладкое; каждое утро надевал новую обувь. Но получилась странная вещь, с ним перестали разговаривать в ауле, ушли деньги на сладости и обувь. Тогда он пришёл к матери и сказал:

— Мама, неужели отец был мне врагом, почему он дал мне такой наказ?

На что мать ответила:

— Отец запретил мне вмешиваться в твои действия, пока ты сам у меня не спросишь. Первый наказ — никогда не здоровайся первым — означает, вставай раньше всех и работай в поле, а люди, проходящие мимо, будут приветствовать тебя первыми. Второй наказ — каждый вечер кушай сладкое — означает, проработав целый день в поле, вечером любая еда будет сладкая. Третий наказ — каждое утро надевай новую обувь — означает, что мужчина сам следит за своей одеждой и обувью. Никогда адыг не ложится спать, пока не почистит свою одежду и утром она ему покажется новой.

Со следующего утра юноша делал всё, что сказала ему мать. Через некоторое время он стал богатым, женился на самой красивой девушке и этот наказ передал своим детям.

Задание.

1. Прочитайте текст, определите главную, второстепенную и детальную информацию текста.
2. Анализируйте содержание текста, используйте цитаты из «Двухчастного дневника».

Выписки из текста (то, что произвело наибольшее впечатление)	Вопросы и комментарии (почему именно это привлекло внимание, какие вопросы возникли, какие новые идеи появились)?

Интересным приемом является "Двухчастный дневник". Этот прием дает возможность читателю увязать содержание текста со своим личным опытом. Двойные дневники могут использоваться при чтении текста на уроке, но особенно продуктивна работа с этим приемом, когда учащиеся получают задание прочитать текст большого объема дома.

Двухчастный дневник	
Цитата	Комментарии
никогда не здоровайся первым	Я думаю, значение данной цитаты таково, будь трудолюбив, всего добивайся в жизни сам, тогда люди с уважением будут относиться к тебе и к твоим заслугам и достижениям
каждый вечер кушай сладкое	
каждое утро надевай новую обувь	

В левой части дневника учащиеся записывают те моменты из текста, которые произвели на них наибольшее впечатление, вызвали какие-то воспоминания, ассоциации с эпизодами из их собственной жизни, озадачили их, вызвали протест или, наоборот, восторг, удивление, такие цитаты, на которых они "споткнулись". Справа они должны дать комментарий: что заставило записать именно эту цитату. На стадии рефлексии учащиеся возвращаются к работе с двойными дневниками, с их помощью текст последовательно разбирается, учащиеся делятся замечаниями, которые они сделали к каждой странице. Учитель знакомит учащихся с собственными комментариями, если хочет привлечь внимание учащихся к тем эпизодам в тексте, которые не прозвучали в ходе обсуждения.

3. Прием «Три предложения» ориентирован на умение выделять главное, умение составлять план, конспектировать. Прочитав текст, учащимся необходимо сжато передать его содержание по плану. (три простыми предложениями).

Класс	8								
Раздел IV	ЧЕРЕЗ ТЕРНИ К ЗВЕЗДАМ								
Тема	Как метеорит Аимбетова до мечты довел								
Уровень	В1								
Цели обучения	8.2.4.1 – создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, диаграмм; 8.3.4.1 – использовать виды чтения, включая аналитическое; 8.4.3.1 - представлять информацию в виде;презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму;								
Навыки:	Чтение и письмо								
Методы, стратегии:	<p>Стратегия «Знаю-Узнал - Хочу узнать»</p> <ul style="list-style-type: none"> - при работе с информацией прочитанного текста, учащиеся соотносят известное и новое - определяют свои познавательные запросы, обосновывают их известной им информацией, - определяют дальнейшие направления в индивидуальном исследовательском поиске. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;">Знаю</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">Узнал</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">Хочу узнать</td> </tr> </table> <p>"Дневники и бортовые журналы"</p> <p>- Бортовые журналы - обобщающее название различных приемов обучающего письма, согласно которым учащиеся во время изучения темы записывают свои мысли. Когда бортовой журнал применяется в самом простейшем варианте, перед чтением или иной формой изучения материала, учащиеся записывают ответы на следующие вопросы:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Что мне известно по данной теме?</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Что нового я узнал из текста?</td> </tr> <tr> <td style="height: 20px;"></td> <td style="height: 20px;"></td> </tr> </table> <p>-встретив в тексте ключевые моменты, учащиеся заносят их в свой бортовой журнал. При чтении, во время пауз и остановок, учащиеся заполняют графы бортового журнала, связывая изучаемую тему со своим видением мира, со своим личным опытом. Проводя подобную работу, учитель вместе с учениками старается продемонстрировать все процессы зримо, чтобы потом ученики могли этим пользоваться.</p> <p>Стратегия «СИНКВЕЙН» Пятистишие: Тема 2 прилагательных, описывающих тему</p>		Знаю	Узнал	Хочу узнать	Что мне известно по данной теме?	Что нового я узнал из текста?		
Знаю	Узнал	Хочу узнать							
Что мне известно по данной теме?	Что нового я узнал из текста?								

	<p>3 глагола, характеризующих действие Фраза из 4 слов, содержит основную мысль Синоним к теме. В синквейне отражается суть понятия, не должно быть однокоренных слов, выразить типичные черты понятия. Написание синквейна — это свободное творчество, которое требует от учащегося найти и выделить в изучаемой теме наиболее существенные элементы, проанализировать их, сделать выводы и кратко сформулировать, основываясь на основных принципах написания стихотворения.</p>
Оценивание:	<ul style="list-style-type: none"> - самооценивание - Взаимооценивание
Критерии:	<ul style="list-style-type: none"> - создаёт аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем - использует разные виды чтения - представляет информацию в виде;презентации, в том числе содержащей таблицу, схему
Дескрипторы:	<ul style="list-style-type: none"> - создаёт аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем - использует разные виды чтения - представляет информацию в виде;презентации, в том числе содержащей таблицу, схему

Прочитайте текст на выбор и выполните задания.

Источник:<https://er10.kz/read/it-novosti/kosmonavt/>
<https://pricom.kz/obshhestvo/ajdyn-aimbetov-kak-stat-kosmonavtom.html>

Каких-то 40-50 лет назад практически каждый школьник мечтал стать космонавтом. Троице гражданам нашей страны это удалось – Токтар Аубакиров, Талгат Мусабаев и Айдын Аимбетов стали покорителями Вселенной. В ближайшее время Казахстан не планирует пилотируемых запусков, однако у современных молодых парней и девушек есть вполне реальные шансы стать специалистами в космической отрасли и даже космонавтами.

В аэрокосмическом секторе Казахстана обычно трудятся 1300-1500 человек, из которых более 60% составляют ученые и инженеры. Остальные сотрудники – руководство и вспомогательный персонал.

В основном в отрасли трудятся специалисты высокой квалификации — это доктора PhD и магистры. Такие же требования предъявляются и к зарубежным партнерам при реализации совместных проектов. Специалисты занимаются разработкой отечественных космических аппаратов на базе сборочно-испытательного комплекса, а также эксплуатацией спутников KazEOSat-1, KazEOSat-2 и KazSat-2R.

Как метеорит Аимбетова до мечты довел
 – Айдын Аканович, специалисты говорят, что в Казахстане космическая наука и космическая промышленность испытывают нехватку молодых специалистов. Мол, нарушена преемственность поколений, возрастной разрыв достигает порядка 50 лет.

– Стать космонавтом – моя мечта с детства. Расскажу такую историю: мы с отцом на сенокосе отработали. Ночь. Стог свежескошенного сена, мы лежим,

смотрим в звездное небо, и его черноту пререзает огненный шлейф. Это был болид. Мне было очень интересно, отец рассказал об этом явлении.

С тех пор я начал интересоваться звездами, космическими полетами. Очень захотелось стать космонавтом. Занялся спортом, все свое детство занимался им, начал хорошо учиться, поступил в военное летное училище – тогда в космонавты брали в основном военных летчиков. В школе учился на «отлично», но иногда с ребятами так расхулиганивались, что нас вызывали на педсовет. И там приходилось краснеть. То есть я был обычным нормальным ребенком.

Всей молодежи дам один совет – не опускать рук, работать, следуя поговоркам «Вода камень точит» и «Под лежащий камень вода не течет». Хорошо учитесь, будьте творческими людьми, не живите по инструкции. Занимайтесь спортом, неважно каким видом. Только космонавт с хорошей физической подготовкой может выполнить поставленные задачи и выдержать сроки космического полета.

Я заметил, что казахстанская молодежь активно интересуется космической отраслью. На встречах именно молодые люди часто меня спрашивают, как стать космонавтом, где продолжить обучение, как попасть в отряд, в состав экипажа. Это доказывает, что наше молодое поколение сохранило активный интерес к этой сфере, и в будущем они станут теми необходимыми кадрами, теми целеустремленными людьми, которые будут двигать казахстанскую космонавтику.

Задание.

1. Прочитайте текст, выделите известную и новую информацию из текста. Сформулируйте свои ответы в таблицу: «**Знаю - Узнал - Хочу узнать**»

Подготовьте свои познавательные высказывания, полученной или известной вам информацией.

Определите дальнейшие направления в индивидуальном исследовательском поиске.

Знаю	Узнал	Хочу узнать

2. Подготовьте материал для интервью с одним из космонавтов Казахстана.

3. Напишите синквейн на тему Айдын Аканович Аимбетов.

4. Составьте тонкие и толстые вопросы по прочитанному тексту, определите главную мысль автора.

Класс	8
Раздел VI	ВОДА – ИСТОЧНИК ЖИЗНИ
Тема	Вода - источник Жизни на Земле
Уровень	В1
Цели обучения	8.3.3.1 – формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы

	<p>вопросов;</p> <p>8.3.4.1 – использовать виды чтения, включая аналитическое;</p> <p>8.3.7.1 Извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность</p>
Навыки:	Чтение и письмо
Методы, стратегии:	<p>- Стратегия "Кубик Блума" уникален тем, что позволяет формулировать вопросы и ответы по прочитанному тексту.</p> <p>- на гранях кубика учитель пишет вопросительные слова. Кубик передается кому-нибудь из учеников. Какой гранью к себе он его получит, с тем вопросительным словом учащийся ставит вопрос своему партнеру, который в свою очередь отвечает на него.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>-Прием «Чтение с остановками».</p> <p>-суть заключается в чтении отрывка текста и ответов на вопросы к нему до перехода к чтению следующего отрывка. Вопросы должны быть направлены на контроль общего понимания прочитанного отрывка и прогнозирование содержания последующего.</p> <p>- при чтении следующего отрывка учащийся подтверждает или отклоняет свою гипотезу, сравнивая ее с содержанием текста.</p> <p>-основная цель данной стратегии - управление процессом осмысления текста во время его чтения.</p> <p>Учитель заранее разбивает текст на смысловые отрывки. Важно, чтобы каждый отрывок был логически законченным, при этом давал простор для воображения: "А что же будет дальше?".</p> <p>Чтение начинается на <u>стадии осмысления</u> и проходит в несколько этапов: чтение — вопросы по тексту — предположения. Эта цепочка повторяется столько раз, сколько отрывков в тексте.</p> <p>- Стратегия «СИНКВЕЙН» Пятистишие:</p> <p>Тема</p> <p>2 прилагательных, описывающих тему</p> <p>3 глагола, характеризующих действие</p> <p>Фраза из 4 слов, содержит основную мысль</p> <p>Синоним к теме.</p> <p>В синквейне отражается суть понятия, не должно быть однокоренных слов, выразить типичные черты понятия. Написание синквейна — это свободное творчество, которое требует от учащегося найти и выделить в изучаемой теме наиболее существенные элементы, проанализировать их, сделать выводы и коротко сформулировать, основываясь на основных принципах написания стихотворения.</p>
Оценивание:	- самооценивание

	- Взаимооценивание
Критерии:	<ul style="list-style-type: none"> - формулирует проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов - использует разные виды чтения - извлекает необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность
Дескрипторы:	<ul style="list-style-type: none"> - формулирует проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов - использует разные виды чтения - извлекает необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность

Прочитайте сплошной и несплошной тексты и выполните задания.

Источник: <https://aqua-work.ru/articles/art?n=20>

<https://bibliokray.cbssev.ru/%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B0-%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B6%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B8/>

Вода - источник Жизни на Земле

Без воды на планете Земля невозможно существование живого мира. Исследователи окружающего космического пространства утверждают, что жизнь возможна на планете при наличии воды.

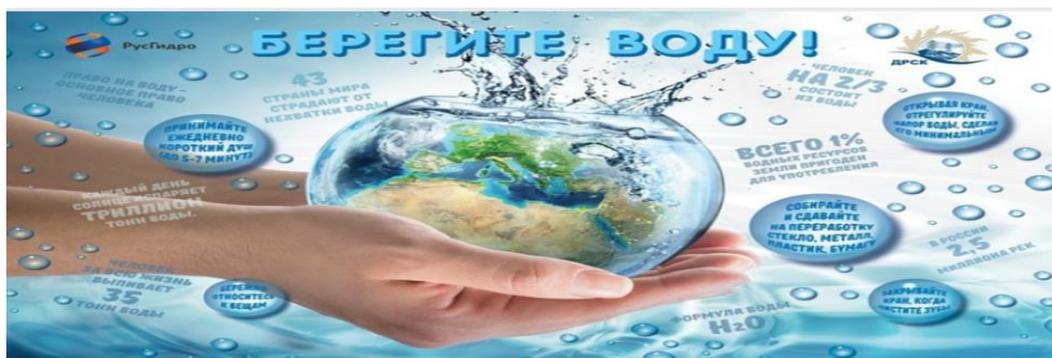
Простая вода – это подчас прекрасный природный лекарь. Общеизвестно, железистые источники значительно укрепляют внутренние органы, способствуют прибавлению сил, помогают при заболеваниях селезенки и увеличивает мужскую потенцию.

Многим известно, что холодная вода является прекрасным средством при обмороках, головокружениях, отравлениях, болезнях кровеносной системы. Холодная жидкость совершенно необходима при сильной жаре, только ей можно утолить жажду.

Для нормализации кровяного давления необходимо использовать жидкость комнатной температуры, принимая постепенно по глотку через короткие периоды времени.

Мягкая вода прекрасно подходит для водных процедур, купания. Но необходимо знать, что пить её вредно, существующий недостаток минеральных солей приводит к заболеванию зубов кариесом, ломкости костей и существенному снижению сопротивляемости организма человека разнообразным заболеваниям.

Парадоксально, но и жесткую жидкость принимать внутрь нежелательно, она откладывается на сосудах, в органах и костях.

Ежегодно 22 марта в мире отмечается Всемирный день водных ресурсов. Идея его проведения впервые прозвучала на Конференции ООН по охране окружающей среды и развитию, которая проходила в Рио-де-Жанейро в 1992 году.

Вода — «краеугольный камень» жизни. Вода необходима не только человеку, но и всей окружающей его живой природе. Хотя 70% земной поверхности покрыто водой, человечество испытывает дефицит этого ресурса, потому что 97,5% — это солёная вода. Из оставшихся 2,5% пресной воды значительная часть — это замёрзшая вода ледяных шапок и ледников. Также к источникам водных ресурсов относятся реки, пресноводные озёра, водохранилища и подземные воды. Только один процент от общего объёма водных ресурсов планеты доступен для использования человеком. На сегодняшний день более 663 миллионов человек не имеют источников питьевой воды вблизи мест проживания.

В XX веке использование воды увеличилось в 6 раз и более чем в 2 раза превышает темпы прироста населения. В развитых странах до 30% запасов пресной воды теряются из-за утечек, а в некоторых крупных городах потери могут достигать 70%. Но вода необходима не только, чтобы утолить жажду и помочь в сохранении жизни и здоровья. Водные ресурсы также имеют огромное значение во всех сферах экономического, социального и человеческого развития.

Задания.

1. Ознакомьтесь с содержанием сплошных и несплошных текстов, определите общее (тема, идея) в данных видах текста, предоставьте развёрнутый ответ.
2. Сформулируйте проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, пути решения проблемы, высказанной в тексте.
3. Составьте тонкие и толстые вопросы по прочитанному тексту, определите основную мысль автора.
4. Выпишите ключевые слова и словосочетания текста, составьте кластер, синквейн.
5. Выполните задания по стратегии «Пометки на полях (инсерт)»
Учащиеся читают текст, делая пометки:
"v" - известная информация;
"+" - новая информация;

"?" - непонятная информация;
 " " - информация, идущая вразрез с имеющимися представлениями и знаниями. После работы с текстом - обсуждение с обязательным обращением к исходному тексту, цитированием.

Класс	11
Раздел I.	Показатель развития общества: экология, биоресурсы.
Тема	Международное движение «Невада - Семей»
Уровень	B2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)
Цели обучения	11.3.1 понимать скрытый смысл текстов, определяя позицию автора; 11.3.3 формулировать проблемные вопросы и отвечать на них, определяя пути решения проблемы
Навыки:	Чтение
Методы, стратегии, технологии:	<p>Прием « До и После» (Можно распечатать каждому ученику, можно, чтобы ученики сами записали утверждения) Описание: прием из технологии развития критического мышления. Формирует:</p> <ul style="list-style-type: none"> • умение прогнозировать события; • умение соотносить известные и неизвестные факты; • умение выражать свои мысли; • умение сравнивать и делать вывод. <p>Прием «Уголки» Алгоритм работы Прием используется на стадии осмысления текста, выявляя скрытый смысл, определяя позицию автора:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Составляется вопрос по теме, который предполагает несколько вариантов суждений. • Класс делится на группы, каждая группа разрабатывает свое видение темы. После этого участники дискуссии расходятся по углам, и начинается обсуждение. • Члены группы высказывают свою точку зрения, приводя факты и подтверждая свои убеждения примерами. Противники могут критиковать. Затем группы меняются ролями. • На заключительном этапе дискуссии выступают аналитики. <p>Цель приема: прийти к общему мнению, выбрав одну точку зрения.</p>
Оценивание:	- Взаимооценивание; - словесная оценка (устная обратная связь); - лист оценивания группы.
Критерии:	- понимает скрытый смысл текстов, определяя позицию автора; - формулирует проблемные вопросы и отвечает на них, определяя пути решения проблемы
Дескрипторы:	- понимает скрытый смысл текстов, определяя позицию автора; - составляет проблемные вопросы; - формулирует ответ, предлагая разные пути решения проблемы; - называет глобальные проблемы XXI века.

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: http://hirosima.scepsis.net/movement/mov_2.html

Международное движение «Невада-Семей» отметило 35 лет с момента своего основания и сыграло ключевую роль в борьбе за прекращение ядерных испытаний, став символом мира без ядерного оружия. Закрытие Семипалатинского полигона в 1991 году стало важным шагом, предшествующим аналогичным действиям в США и других странах, и ознаменовало окончание холодной войны.

Движение впервые применило модель народной и парламентской дипломатии, что позволило добиться значительных успехов в области разоружения. Олег Сулейменов подчеркивал, что малознакомый народ смог достичь того, что было не по силам великим державам, остановив ядерные испытания в Советском Союзе. Программа «Невада-Семипалатинск» присоединилась к международному антиядерному альянсу, что привело к подписанию Договора о всеобъемлющем запрещении испытаний ядерного оружия большинством стран.

В 1992 году Казахстан стал неядерным государством, ликвидировав свой ядерный арсенал и выполнив обязательства Лиссабонского протокола. Это действие стало редким случаем в новейшей истории и продиктовано стремлением к обеспечению внутренней безопасности.

Для Казахстана антиядерные инициативы имеют особое значение, учитывая последствия ядерных испытаний для здоровья людей и состояния экологии. Общественная поддержка движения «Невада-Семипалатинск» и его успехи в борьбе за закрытие полигона влияли на формирование политики страны, укрепляя стратегическую безопасность и уменьшая радиационное воздействие на население.

Задание:

1. Пересказать текст, выявляя позицию автора.
2. Сформулируйте проблемные вопросы по прочитанному тексту, обозначив пути решения проблемы.
3. Составьте три вопроса высокого порядка, опираясь на строительство АЭС в Казахстане.
4. Назовите проблемы, которые относятся к глобальным экологическим проблемам 21 века?

Класс	11
Раздел II.	Показатель развития общества: свободное время.
Тема	Свободное время – часть нашей жизни.
Уровень	B2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: - профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)

Цели обучения	11.3.4 владеть разными видами и стратегиями чтения в зависимости от цели и задач; 11.4.1 создавать тексты смешанных типов, тексты <u>публицистического стиля</u> (статья).						
Навыки:	Чтение и письмо						
Методы, стратегии, технологии:	<p>Приём «До и после» При чтении позволяет улучшить уже существующий текст. Суть приёма в том, чтобы на время перейти от написания текста к его описанию, убрать лишнее и выявить главное.</p> <p>Первый шаг – описать текст как целое. Не перечитывая свой текст, ответьте в 1-2 предложениях на следующие три вопроса:</p> <ul style="list-style-type: none"> • О чем этот текст? • Какие мысли и чувства, по вашему мнению, должны возникнуть у читателей после прочтения этого текста? • Как вы думаете, какую цель преследовал автор статьи текста, какие задачи он должен выполнить? <p>Второй шаг - помогает понять, что конкретно нужно улучшить. Разбейте текст на смысловые блоки (чаще всего это абзацы) и ответьте для каждого блока на следующие вопросы:</p> <ul style="list-style-type: none"> • О чем говорится в этом блоке? • Что, как вы предполагаете, читатель должен думать, чувствовать в этот момент? • Для чего служит этот блок, каково его место в структуре всего текста? • Что может помочь читателю лучше понять смысл сказанного? • Запишите идеи, которые возникнут у вас в ходе ответов на предыдущие вопросы. <p>Приём “Корзина идей” Класс разделить на 3-4 группы. Учитель заранее готовит текст. На доске можно нарисовать значок корзины, в которой условно будет собрано всё то, что все участники группы знают об изучаемом тексте (определить стиль, признаки стиля). Алгоритм работы с "Корзиной идей":</p> <ul style="list-style-type: none"> • Объявляется задание • Индивидуальная работа. Каждая группа тезисно записывает в тетради всё, что ему известно о стиле данного текста. Этот этап длится недолго — 1-2 минуты. • Работа в группах. Учащиеся обмениваются информацией, выясняя, в чем совпали их мнения, а в чем возникли разногласия. Время проведения — 2 минуты. • Работа с классом. На этом этапе каждая группа высказывает свое мнение по теме, приводит свои примеры, высказывает идеи по данному вопросу. Причем ответы не должны повторяться. Все высказывания учитель кратко записывает на доске. Затем учащиеся пишут статью. 						
Оценивание:	<p>- Словесная оценка (устная обратная связь);</p> <p>- карта самооценки:</p> <table border="1" data-bbox="603 1955 1326 2074"> <tr> <td data-bbox="603 1955 1059 1995">Знал новую информацию</td> <td data-bbox="1059 1955 1326 1995"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1995 1059 2036">Ждал своей очереди</td> <td data-bbox="1059 1995 1326 2036"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 2036 1059 2074">Работал И/П/Г</td> <td data-bbox="1059 2036 1326 2074"></td> </tr> </table>	Знал новую информацию		Ждал своей очереди		Работал И/П/Г	
Знал новую информацию							
Ждал своей очереди							
Работал И/П/Г							

	<table border="1"> <tr> <td>Спрашивал/помогал</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Решал проблемы</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Делал правильный выбор</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Проверял работу в паре</td> <td></td> </tr> </table>	Спрашивал/помогал		Решал проблемы		Делал правильный выбор		Проверял работу в паре	
Спрашивал/помогал									
Решал проблемы									
Делал правильный выбор									
Проверял работу в паре									
	- лестница успешности.								
Критерии:	- владеет разными видами и стратегиями чтения в зависимости от цели и задач; - создаёт текст смешанного типа, текст публицистического стиля (статья).								
Дескрипторы:	- владеет разными видами чтения; - определяет тему текста; - выявляет цель и задачи, преследуемые автором статьи; - записывает идеи, возникающие в процессе работы над текстом - создаёт текст публицистического стиля; - готовят пресс-конференцию: журналист - историк / журналист с политолог на заданную тему.								

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: <https://liftweb.ru/n/4796490/sochinenie-na-temu-svobodnoe-vremya>

Человек проводит своё свободное время, исходя из собственных интересов, финансовых возможностей и количества свободного времени. То, как человек проводит своё свободное время, во многом говорит об уровне его образованности и культуры. Полноценный досуг даёт человеку самые широкие возможности: с одной стороны, для восстановления сил, а с другой – для саморазвития и самореализации. А если говорить о населении страны в целом, то это свидетельствует об уровне духовного развития общества, о нравственном здоровье нации, а также о материальном благосостоянии граждан.

Свободное время – это промежуток времени, который мы можем проводить так, как сами хотим. Это время, которое мы выделяем для себя, чтобы заняться чем-то интересным, приятным или полезным. Для каждого человека свободное время имеет свойственные ему особенности. Некоторые люди любят проводить свободное время на природе, другие - в кругу друзей и близких, а кто-то предпочитает читать книги или заниматься спортом.

Важным аспектом свободного времени является его правильное использование. Ведь если вы проводите свободное время с пользой для себя, то это может по-настоящему обогатить вашу жизнь. Однако единственный способ понять, как лучше всего использовать свободное время, – проявлять интерес к жизни и к новым впечатлениям.

Если вы мечтаете о чем-то, что вы всегда хотели бы попробовать, это может быть отличным способом провести свое свободное время. Это может быть что угодно: книги, концерты, поездки, спортивные мероприятия, любые развлекательные мероприятия. Важно выбирать то, что нравится вам лично и, чем вы действительно хотите заниматься.

Помимо этих методов использования свободного времени, есть также много других вариантов, которые вы можете рассмотреть. Вы можете заняться

саморазвитием, уйти от повседневной рутины или найти новых друзей. Но важно помнить о том, что свободное время – это часть нашей жизни, в которую мы должны относиться с уважением и осознанием своих возможностей.

Задание.

I. Определить микротемы текста.

Блок - А.

1. О чем этот текст?
2. Какие мысли и чувства, по вашему мнению, должны возникнуть у читателей после прочтения этого текста?
3. Как вы думаете, какую цель преследовал автор статьи текста, какие задачи он должен выполнить?

Блок - В.

1. О чем говорится в этом блоке?
2. Что, как вы предполагаете, читатель должен думать, чувствовать в этот момент?
3. Для чего служит этот блок, каково его место в структуре всего текста?
4. Что может помочь читателю лучше понять смысл сказанного?
5. Запишите идеи, которые возникнут у вас в ходе ответов на предыдущие вопросы.
6. Сформулируйте основную мысль текста.
7. Каждая группа подготовьте пресс-конференцию: журналиста с историком или журналиста с политологом на тему «У памяти нет срока давности – казахстанцы в годы репрессии», используя знания из разных областей по теме репрессий, используя словосочетания: жертвы политических репрессий, политические заключенные казахстанцы, переселенцы в Казахстане.

II. Написание статьи.

1. Тезисно запишите в тетради всё, что вам известно о публицистическом стиле.
2. К какому функциональному стилю речи принадлежит текст? Почему? Привести примеры из текста в качестве доказательства.
3. Обменяйтесь информацией с одноклассником по парте, выясняя, в чем совпадают ваши мнения, а в чем возникли разногласия.
4. Составьте тезисный план прочитанного текста.
5. Редактирование и написание статьи.

класс	11
Раздел III	Человек и история
Тема	Роль человека в развитии истории
Уровень	B2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: - профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)
Цели обучения	11.1.3определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию и выражая свое отношение; 11.3.6 извлекать необходимую информацию из разных источников, критически оценивая аргументы, содержащиеся в ней;

Навыки:	Слушание и чтение												
Методы, стратегии, технологии:	<p>Метод «Упорядоченных ассоциаций». Этот прием рекомендуется для работы с текстом. На стадии вызова учитель предлагает учащимся прослушать текст, определить тему, отражающие основную мысль текста. Учащимся требуется подобрать ключевые слова, фразы, которые, как им кажется, могут быть опорными в тексте, предлагаемом для изучения впоследствии. Учащиеся самостоятельно (или в группе) заполняют верхнюю часть первой графы таблицы, далее предлагается сам текст. После прочтения или слушания текста, таблица заполняется полностью.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ключевые слова (словосочетания) до чтения</th> <th>Выписки из текста, связанные с ключевыми словами ИЛИ толкования</th> <th>Цитата из текста (рассуждение)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ключевые слова</td> <td></td> <td>Выписка из текста</td> </tr> <tr> <td>/во время прослушивания/ 1..... 2..... 3.....</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>/во время чтения/ 1..... 2.....</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>ПОПС – формула - это прием развития критического мышления, который помогает учащимся аргументированно высказывать свою позицию по заданной проблеме. Он позволяет структурировать высказывание и доказать свою точку зрения на основе аргументов и примеров.</p>	Ключевые слова (словосочетания) до чтения	Выписки из текста, связанные с ключевыми словами ИЛИ толкования	Цитата из текста (рассуждение)	Ключевые слова		Выписка из текста	/во время прослушивания/ 1..... 2..... 3.....			/во время чтения/ 1..... 2.....		
Ключевые слова (словосочетания) до чтения	Выписки из текста, связанные с ключевыми словами ИЛИ толкования	Цитата из текста (рассуждение)											
Ключевые слова		Выписка из текста											
/во время прослушивания/ 1..... 2..... 3.....													
/во время чтения/ 1..... 2.....													
Оценивание:	<ul style="list-style-type: none"> - Словесная оценка (устная обратная связь); - самооценивание по чек-листу; - листы индивидуальных достижений. 												
Критерии:	<ul style="list-style-type: none"> - определяет основную мысль текста, выявляя авторскую позицию и выражая свое отношение; - извлекает необходимую информацию из разных источников, критически оценивая аргументы; 												
Дескрипторы:	<ul style="list-style-type: none"> - определяет тему, отражающую основную мысль текста; - записывает ключевые слова (словосочетания), фразы; - заполняет таблицу, выявляя авторскую позицию; - аргументирует цитату Ломоносова, используя ПОПС – формулу; - составляет синквейн к ключевым словам урока; - готовит диалог на заданную тему. 												

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: <https://znaniya.com/task/53166005>

Роль человека в истории является одной из самых важных и сложных тем, с которой сталкивается философия, социология и историческая наука. Множество точек зрения и теорий развивались на протяжении веков, пытаясь ответить на вопрос о влиянии человека на ход исторических событий. Одна из концепций утверждает, что человек является активным творцом истории. По этой точке зрения, исторические события и процессы формируются и развиваются благодаря деятельности отдельных личностей и общественных групп. Исторические лидеры, политики, ученые, художники и другие люди,

своими действиями и идеями, вносят значительный вклад в развитие общества и определяют ход истории.

С другой стороны, есть точка зрения, согласно которой человек является лишь пешкой на игровом поле истории. Эта концепция подчеркивает роль общественных, экономических и культурных факторов, которые влияют на развитие общества и формирование исторических событий. В этом контексте, отдельный человек оказывается зависимым от структур и систем, в которых он функционирует.

Однако, наиболее плодотворным подходом является комплексный взгляд на роль человека в истории. Влияние человека и объективных обстоятельств на формирование и развитие исторических процессов взаимосвязано и взаимозависимо. Человек действует в определенном социокультурном и историческом контексте, однако он также обладает способностью изменять этот контекст и вносить существенные изменения в ход истории.

История изобилует примерами, когда отдельные личности своими идеями, решениями и деятельностью смогли повлиять на судьбу наций и даже изменить ход исторических эпох. Великие политические деятели, революционеры, научные открытия, технологические прорывы и культурные движения - все это является результатом деятельности и влияния отдельных личностей.

Таким образом, можно сказать, что роль человека в истории заключается в том, чтобы быть активным участником исторических процессов. Человек формирует, изменяет и направляет исторические тенденции и события, внося свой вклад в развитие общества и формирование будущего. И хотя объективные факторы также играют важную роль, человеческая активность и сознательные решения оказывают существенное влияние на ход истории и как говорил М.В.Ломоносов: «Человек, не знающий своего прошлого, не имеет будущего».

Задания.

1. Прослушайте текст, определите тему, отражающую основную мысль текста.
2. Запишите ключевые слова (словосочетания), фразы, которые, как вам кажется, могут быть опорными в тексте, предлагаемом для изучения.
3. Прочитайте текст, заполните таблицу полностью, выявляя авторскую позицию.
4. В парах подготовьте диалог «Роль научных деятелей в развитии истории Казахстана»
5. Согласны ли вы с мнением М.В.Ломоносова о том, что «Человек, не знающий своего прошлого, не имеет будущего». Аргументируйте свой ответ, используя ПОПС – формулу.

ПОПС – формула.

Позиция. Я считаю, что М.Ломоносова прав ....

Попытаюсь доказать это.

Объяснение. Считается, что историю .... Но, исходя из слов М.Ломоносова.....

Аргументы. Приведу аргументы:

во-первых, ...;

во-вторых ...;

в-третьих, во многих источниках .....

Следствие. Можно сделать вывод, что роль человека действительно....

5. Составьте синквейн к ключевым словам урока: **роль, история, человек.**

Класс	11						
Раздел IV.	Энергия будущего. Энергия слова						
Тема	Энергия будущего - неотъемлемая часть будущего.						
Уровень	В2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: - профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)						
Цели обучения	11.2.4 создавать развернутое монологическое высказывание для публичного выступления, удерживая внимание и взаимодействуя с аудиторией 11.3.6 извлекать необходимую информацию из разных источников, критически оценивая аргументы, содержащиеся в ней;						
Навыки:	Говорение и чтение						
Методы, стратегии, технологии:	<p>Графический органайзер «Ментальная карта». Ментальная карта — это наглядное представление естественного течения мыслей от одной центральной идеи. Даже сам внешний вид этой схемы дает понять, что она помогает эффективно проводить мозговые штурмы, составлять конспекты, усваивать информацию. Ментальные карты варьируются по степени сложности и составляются вручную либо на компьютере. В зависимости от целей и временных рамок проекта ментальную карту можно дополнить творческими элементами с информационной нагрузкой, например, фотографиями, рисунками или изогнутыми линиями разной толщины.</p> <p>Стратегия «Знаю-Узнал - Хочу узнать» Используя ее при работе с информацией, учащиеся соотносят известное и новое, определяют свои познавательные запросы, обосновывая их известной им информацией, а также определяют дальнейшие направления в индивидуальном исследовательском поиске.</p> <table border="1" data-bbox="523 1722 1118 1839"><tr><td>Знаю</td><td>Узнал</td><td>Хочу узнать</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Знаю	Узнал	Хочу узнать			
Знаю	Узнал	Хочу узнать					
Оценивание:	- Словесная оценка (устная обратная связь); - самооценивание по чек-листу; - взаимооценивание (с комментариями учителя).						
Критерии:	- создают развернутое монологическое высказывание для						

	<p>публичного выступления на основе изученного текста, удерживая внимание и взаимодействуя с аудиторией;</p> <ul style="list-style-type: none"> - извлекают необходимую информацию из разных источников, критически оценивая аргументы, содержащиеся в ней;
Дескрипторы:	<ul style="list-style-type: none"> - читает текст, соотносит известное и новое, определяет свои познавательные запросы; - создаёт ассоциативный куст с ключевыми словосочетаниями; - составляет ментальную карту, извлекая информацию из разных источников и дополняя творческими элементами; - готовит развернутое монологическое высказывание для публичного выступления на конференции; - готовит мастер-класс на заданную тему; - использует знаний разных областей.

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: <https://dzen.ru/a/Xql0JAcHjDiMBhaU>

Речь – это способность человека, которая возвышает его над природой и животным миром. Сила мысли и слова всегда помогала и помогает людям выживать, а культура речи помогает нам понимать друг друга. Ежедневно мы общаемся с родственниками, близкими, коллегами, незнакомцами, но немногие знают, что каждое существующее слово помимо значения имеет также и свою энергетику. Есть слова с положительной энергетикой – они несут в себе счастье и радость. Но, к сожалению, есть слова и с отрицательной энергетикой.

Энергия слова, о которой полезно знать каждому мудрому человеку. Слово – самое сильное оружие на планете, вечный двигатель, способный сотворить великие чудеса и разрушить целые города. Слово может наделить человека взвешанным вдохновением или с корнем вырвать его крылья уверенности, низвергнув в пучину хаоса и отчаяния.

Да, друзья, у каждого слова есть своя энергия: положительная и отрицательная. Эта энергия усиливается другими словами, образуя мощный поток, трансформирующий все вокруг себя.

Вы никогда об этом не задумывались и не смотрели на слова именно под таким углом? Самое время задуматься и посмотреть. Сила слов и их энергия – это настоящее чудо, которое живет среди нас. Посмотрите на слово, как на энергетическое ядро. Задумайтесь над его значением. Посмотрите описание слова и его синонимы в словаре. Ощутите силу каждого слова. Соедините несколько слов вместе, осознавая, что каждое слово – это мощный всплеск энергии. Энергии, изменяющей вселенную вокруг нас каждый раз, когда мы его произносим. Прочувствуйте совместную энергию нескольких слов.

Обратите внимание, на ваше состояние, когда вы слышите чьи-то слова и прочувствуйте влияние энергии слов на эмоции. Задумайтесь, почему после одних слов, вам хочется улыбаться и весело смеяться, а после других – основательно загрустить. Спросите себя, почему одни слова подталкивают вас приступить к делу с новой силой, а другие вызывают гнев и раздражение.

Осознайте, что энергия слов везде. Старайтесь более бережно и ответственно относиться к своим словам и к словам окружающих. В. Высоцкий писал, что чистоту и простоту мы у древних берём, саги и сказки - из прошлого тащим, - потому, что добро останется – в прошлом, в будущем и настоящем.

Помните: наше будущее во многом зависит от того, какие слова и как мы произносим. Счастья вам и хорошего настроения!

Задания.

1. Прочитайте текст внимательно, соотнесите известное и новое, определяя свои познавательные запросы, обосновывая их известной вам информацией.

2. Создайте ассоциативный куст с ключевыми словосочетаниями «энергия слова», «энергетическое ядро».

3. Составьте ментальную карту, извлекая информацию из разных источников и дополняя творческими элементами, например, фотографиями, рисунками, графиками.

4. Первая группа:

Подготовьте развернутое монологическое высказывание для публичного выступления на конференции по теме «**Энергия будущего – это энергия слова**», опираясь на слова В. Высоцкого.

Вторая группа:

Подготовьте мастер-класс на тему «**ЭКСПО - 2017 – энергия будущего!**» опираясь на знания разных областей.

Класс	11
Раздел VI	Театр и кино в современном мире
Тема	Роль литературы в народном наследии.
Уровень	B2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: - профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)
Цели обучения	11.3.1 понимать скрытый смысл текстов, определяя позицию автора; 11.3.2.определять структурные, лексические и грамматические особенности текстов научного и публицистического стилей (публичное выступление, репортаж);
Навыки:	Чтение
Методы, стратегии, технологии:	Стратегии «Ассоциации», «Мозаика», «Облако слов». После определения стиля, типа, признаков стилевых и типовых предложенного текста следует придать тексту признаки видеоблога. Можно сделать и презентовать видеоролики, где учащиеся будут выступать в роли блогеров. Использование инфографики способствует развитию навыков говорения, т. к. у ученика нет готового текста, а только информация, при помощи которой можно построить своё высказывание. Таким образом, инфографику не читают в привычном смысле, а изучают, делают выводы и создают

	собственный текст.
Оценивание:	- Взаимооценивание (устная обратная связь); - самооценивание по чек-листу; - оценочный лист ученика _____ + могу \ знаю + \ - сомневаюсь - не могу \ не знаю
Критерии:	- понимают скрытый смысл текстов, определяют позицию автора; - определяют структурные, лексические и грамматические особенности текстов публицистического стилей (публичное выступление, репортаж);
Дескрипторы:	- читает текст, указывает главную и второстепенную скрытую (подтекст) информацию; - определяет позицию автора; - с помощью ключевых слов и словосочетаний показывает структурные, лексические и грамматические особенности текста; - интегрирует и интерпретирует сообщения текста в виде публичного выступления на конференции; - выступает в роли блогер и готовит репортаж; - выступает в роли журналиста и готовит статью в местную газету; - разъясняет высказывание Н.А.Назарбаева; - готовит информацию на заданную тему, используя RAFT

1. Прочитайте текст и выполните задания.

Источник: <https://kazpravda.kz/n/vozrozhdenie-duhovnogo-naslediya-natsii/>

Литература по-прежнему занимает в жизни современного общества важнейшее место и обладает большими воспитательными функциями. Адаптируясь к новой социокультурной реальности, отечественная литература укрепляет свои контакты с литературами стран Запада и Востока. Создание атмосферы подлинной свободы творчества, преодоление жесткой социологической иллюстративности, обращение к острым, ранее запретным темам (национальная тематика, раскрытие реальной истории страны), выдвижение новых идейно-эстетических концепций выступают ее главными чертами.

Духовное развитие народа, сохранение и приумножение его культурного наследия особенно ярко отражаются в литературе и искусстве (театр и кино). В целях пропаганды современных достижений национальной литературы нашим институтом совместно с Колумбийским университетом США в 2013 году издана антология современной казахской прозы и поэзии: «Рассказы Великой степи», в 2016-м – антология «Летний вечер, ночь в прерии, земля золотой пшеницы», а недавно вышла третья книга – «Человек и природа» на русском, казахском и английском языках. В них опубликованы произведения 30 авторов. Литературоведение и искусствоведение Казахстана в последние годы обогащены новыми, получившими высокое признание исследованиями, в результате которых издано 34 тома «Классических исследований», 20 томов серии «Литературные памятники», 10 томов «Истории казахской литературы», 8 томов

«Антологии казахской музыки», 3 тома «Мирового литературоведения», а также «История казахского искусства».

В 2016 году в рамках научных проектов грантового финансирования вышли в свет сборник научных статей «Творчество Абая Кунанбаева в зарубежной рецепции» и коллективные монографии «Мировой литературный процесс XXI века», «Казахско-американские литературные связи: современное состояние и перспективы», «Мировой литературный процесс: контент, направления, тренды», «Абай Кунанбаев в мировом литературоведении».

Чтобы стать единой нацией сильных и ответственных людей, нужны и развитая экономика, и приоритеты образования, и сохранение традиций, развитие национальной культуры. В связи с этим важное значение приобретают исследования ученых, поднимающие целые пласты духовной жизни народа. Знание о них укрепляет национальный дух, возвращает традиционные культурные и нравственные ценности.

Задания.

1. Прочитайте текст, укажите главную и второстепенную скрытую (подтекст) информацию текста, смысл текста, определяя позицию автора.
2. Определить ключевые слова и словосочетания, которые показывают структурные, лексические и грамматические особенности текстов научного стиля с помощью ассоциативного куста.
3. Задание творческого характера:
  1. Интегрировать и интерпретировать сообщения текста в виде публичного выступления на конференции, посвящённой «День работников культуры и искусства Казахстана», используя облако слов;
  2. Представьте, что вы блогер и вам необходимо подготовить репортаж о роли литературы и истории, театра и кино в XXI веке;
  3. Представьте, что вы журналист и вам необходимо подготовить статью в местную газету «Жамбыл - Тараз» о значимости литературы и истории глазами нынешнего поколения.
4. « Культура представляет собой вечную ценность» писал Н.А.Назарбаев
Как вы понимаете данное высказывание?
5. Используя RAFT, подготовьте информацию на тему «Роль исторического и культурного наследия XIX в. в развитии литературы и искусства Казахстана в XXI веке». Аргументируйте свой ответ.

Класс	11
Раздел VIII	Современное общество: миграция
Тема	Трудовая миграция
Уровень	B2 - высокий уровень владения языком в различных сферах общения: - профессиональной, образовательной, социокультурной (от 2550 лексических единиц)
Цели обучения	11.1.4 прогнозировать причины и следствия по предложенной проблеме; 11.2.4 создавать развернутое монологическое высказывание для публичного выступления, удерживая внимание и взаимодействуя с

	<p>аудиторией; 11.5.2 использовать неполные предложения, сложные союзные и бессоюзные предложения.</p>
Навыки:	Слушание и говорение.
Методы, стратегии, технологии:	<p>Приём «Дерево предсказаний» Используется для формирования нестандартного мышления, умения отличать вероятные ситуации от тех, которые никогда не могут произойти.</p> <p>1. Этап - учитель предлагает учащимся прослушать предположения текста.</p> <p>2. Этап - учащиеся озвучивают идеи и предположения. Все версии (правильные и неправильные) учитель записывает на доску, задавая при этом вопрос: Все ли согласны с этими идеями? Если появляются противоречивые мнения, на доске фиксируются и альтернативные идеи.</p> <p>На доске предположения учащихся визуализируются по предложенной схеме, где:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ствол дерева – тема; - ветви – предположения, которые ведутся по двум основным направлениям – «возможно» и «вероятно» (количество ветвей не ограничено); - листья – обоснование этих предположений, аргументы в пользу того или иного мнения.
Оценивание:	<ul style="list-style-type: none"> - Взаимооценивание (устная обратная связь); - самооценивание по чек-листу; - самоанализ обучающимся.
Критерии:	<ul style="list-style-type: none"> - прогнозируют причины и следствия по предложенной проблеме; - создают развернутое монологическое высказывание для публичного выступления, удерживая внимание и взаимодействуя с аудиторией; - используют неполные предложения, сложные союзные и бессоюзные предложения.
Дескрипторы:	<ul style="list-style-type: none"> - даёт разъяснение, что такое миграция; - выявляет роль миграция в истории человечества; - формулирует 2 – 3 проблемных вопроса по прослушанному тексту; - отвечает на вопросы, выявляет причины и следствия миграции молодёжи из Казахстана; - готовит публичное выступление на тему «Миграционные процессы в современном казахстанском обществе»; - использует в своём выступлении неполные предложения, сложные союзные и бессоюзные предложения; - готовит беседу между блогером и министром МВД РК на заданную тему

1. Прослушайте текст и выполните задания.

Источник: <https://kazakhstan.iom.int/ru/news/trudovaya-migraciya-na-baze-zarubezhnogo-opyta-i-osobnosti-zakonodatelstva-kazakhstana>

Международная организация по миграции (МОМ) – Агентство ООН по миграции в партнерстве с Министерством труда и социальной защиты населения

Республики Казахстан проводят национальный тренинг по теме «Трудовая миграция: зарубежный опыт и особенности законодательства Казахстана».

В 2019 году по оценкам ООН в мире насчитывалось около 272 миллионов международных мигрантов. Зависимость между миграцией и развитием во все большей степени признается в качестве ключевой сферы развития, что определяет меры политики и мероприятия, направленные на усиление положительного влияния миграции, минимизацию отрицательного воздействия и более эффективной интеграции мигрантов в странах происхождения. Становится очевидным, что взаимосвязь между миграцией и развитием сильнее всего ощущается на местах, поэтому лучше всего подходить к решению связанных с процессом миграции вопросов на местах, поскольку местные органы имеют возможность лучше других реагировать на проблемы и возможности миграции.

20 декабря 2019 года Президент Республики Казахстан господин Касым-Жомарт Токаев сообщил, что была произведена проверка на предмет соблюдения трудового и миграционного законодательства на предприятиях, привлекающих иностранную рабочую силу. Он уточнил, что было проинспектировано 95 компаний, выявлено 930 фактов нарушений. Тогда же Глава государства пообещал, что в Казахстане будет сокращена квота на привлечение иностранной рабочей силы. Как сказал тогда президент, сокращение составит около 40% – с 49 тыс. в 2019 году до 29 тыс. в 2020 году.

8 января 2020 года Правительство установило квоту на привлечение иностранной рабочей силы для осуществления трудовой деятельности на территории Казахстана на 2020 год в процентном отношении к численности рабочей силы по видам экономической деятельности в размере 0,32%, на привлечение трудовых иммигрантов – в размере 3,9%. На 40% сокращена квота на привлечение иностранных рабочих в 2020 году в Казахстане. Актюбинская, Западно-Казахстанская, Кызылординская и Северо-Казахстанская области полностью отказались от привлечения иностранных работников по четвертой категории и планируют покрыть потребности работодателей за счет местных специалистов. Принятие квоты позволит защитить внутренний рынок труда, трудоустроить больше казахстанских кадров, а также удовлетворит спрос работодателей на квалифицированную иностранную рабочую силу. В январе 2020 года вступил в силу закон о внесении изменений и дополнений в казахстанское миграционное законодательство. Вся ответственность за пребывание иностранных граждан на территории республики ложится на граждан Казахстана, как на физических, так и юридических лиц. Ответственность самого иностранного гражданина наступит лишь в том случае, если он не будет соблюдать сроки пребывания в Казахстане и не выедет вовремя.

Задания.

1. Прослушайте текст и скажите, что такое «миграция»?
2. Какую роль играет миграция в истории человечества? (Запись идей и предложений на доске)

3. Сформулируйте 2-3 проблемных вопроса по прослушанному тексту, отвечая на вопросы, выявите причины и следствия миграции молодёжи из Казахстана.

4. Первая группа:

Подготовьте публичное выступление на тему «Миграционные процессы в современном казахстанском обществе». В своём выступлении используйте неполные предложения, сложные союзные и бессоюзные предложения.

Вторая группа:

Подготовьте в парах беседу между блогером и министром МВД РК «Какой вид миграции преобладает в Казахстане в настоящее время?»

Шетел және орыс тілдерін оқыту процесін жақсартуға арналған ұсыныстар:

1. Компетенцияларды қалыптастыруға арналған тапсырмаларды әзірлеу кезінде еңбек нарығының талаптары мен қоғамның әлеуметтік сұраныстарын ескеру ұсынылады. Бұл тапсырмалар болашақ кәсіби және әлеуметтік салаларда қажетті дағдыларды қалыптастыруға бағытталуы тиіс.
2. Теориялық білімді нақты практикалық тапсырмалармен интеграциялауға ықпал ететін тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдану орынды. Мұғалімдерге оқушылардың ынтасын арттыратын шынайы коммуникативтік жағдайларды модельдейтін тапсырмаларды әзірлеу ұсынылады.
3. Оқушылардың жеке қажеттіліктері мен дайындық деңгейін ескере отырып, оқу тапсырмалары мен жаттығуларды бейімдеу қажет.
4. Рөлдік ойындар, жоба тапсырмалары, кейс-әдістер, семинарлар және іскерлік ойындар сияқты белсенді оқыту әдістері мен интерактивті форматтарды қолдану ұсынылады. Бұл тәсілдер коммуникативтік дағдыларды, сыни ойлауды және тілді әртүрлі өмірлік және кәсіби контексте сенімді қолдануды дамытуға ықпал етеді. «Аударылған сынып» әдісі сияқты тәсілдер оқушылардың қатысуын арттырып, оқытылатын материалдарды белсенді қолдануға ынталандыруы мүмкін.
5. Мұғалімдерге оқушылардың командалық және коммуникативтік дағдыларын дамытуға ықпал ететін топтық жұмысты ұйымдастыру ұсынылады.
6. Жағдайларды модельдеу және тілдік ортаға ену үшін мультимедиялық ресурстар мен цифрлық технологияларды қолдану орынды. Педагогтарға білім беру процесінде виртуалды және толықтырылған шындық сияқты иммерсивті технологияларды пайдаланып, оқушыларды тілдік ортаға толықтай енгізетін жағдайлар жасауды ұсыну керек.
7. Оқушылардың өз бетінше жұмыс істеу және өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға бағытталған тапсырмаларды қолдану ұсынылады, бұл олардың кәсіби қызметте қажетті деңгейде тілді меңгеруіне көмектеседі.
8. Оқу контентін әзірлеуге оқушылардың мәдениетаралық ортада бағдарлана алуы үшін тілдің әлеуметтік-мәдени аспектілерін қолдануға арналған тапсырмаларды енгізу мүмкін.
9. Формативті бағалауды оқушылардың жеке оқу траекториясын уақытылы бақылау және түзету үшін қолдануға болады. Бұл ретте бағалау критерийлері, тапсырмалар мен қолданылатын әдістер оқу мақсаттарына сәйкес болуы тиіс.
10. Аутентті қарым-қатынас жағдайларына баса назар аударып әзірленген оқу материалдары оқушылардың мәдениет пен тіл ерекшеліктерін жақсырақ түсінуіне ықпал етуі мүмкін.

Бұл ұсыныстар икемді, бейімделгіш оқу процесін құруға бағытталған, ол қазіргі заманғы талаптарға сай келіп, жан-жақты дайындалған мамандарды дамытуға ықпал етеді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Қазіргі білім беру жүйесі жаһандану және цифрландыру салдарынан туындайтын қиындықтарға тап болуда, бұл оқытуға неғұрлым икемді және тиімді тәсілдерді, соның ішінде тілдік білім беру саласында да қолдануды талап етеді. Еңбек нарығы мен қоғамның өзгеріп жатқан талаптары жағдайында шет тілдері мен орыс тілін оқыту тек білім берумен шектелмей, сонымен қатар мәдениетаралық және кәсіби қарым-қатынасқа қажетті практикалық дағдыларды дамытуды қамтамасыз етуі тиіс.

Тілдерді оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдерді қолдану оқушылардың тек теориялық білім ғана емес, сонымен бірге нақты коммуникативтік жағдайларда тілді қолдану дағдыларын қалыптастырудағы негізгі фактор болып табылады. Бұл әдістер оқушыларды күнделікті немесе оқу сценарийлерін модельдеу арқылы белсенді қатыстыруға негізделген, бұл тілдік құзыреттіліктерді қолдануды талап етеді. Шектеулі тілдік орта жағдайында тәжірибеге бағытталған әдістер, мысалы, модельдеу, жобалық тапсырмалар, кейс-стади және рөлдік ойындар теорияны практикалық қолданумен біріктіруге, қарқынды тәжірибе жасау мүмкіндіктерін құруға және осылайша тіл меңгеру деңгейін арттырып, коммуникативтік дағдыларды дамытуға ықпал етеді.

Тәжірибеге бағытталған тәсілдерді интеграциялау әдістемесі оқу қызметінің әртүрлі форматтарын қамтиды: рөлдік ойындар, жобалық тапсырмалар, кейстерді талдау, симуляциялар және басқа да интерактивті әдістер. Бұл тәсілдер оқушылардың дайындық деңгейі мен жеке оқу мақсаттарын ескере отырып, олардың білім беру қажеттіліктеріне икемді түрде бейімделеді. Сонымен қатар, тәжірибеге бағытталған әдістерді қолдану оқушылардың мотивациясын арттырып, сыни ойлау мен шығармашылық қабілеттерді, бейімделу мен дербестік дағдыларын дамытады, бұл ақыр соңында академиялық жетістіктерді жақсартып, тілдік дағдыларды шынайы өмірлік жағдайларда қолдануға дайындықты қамтамасыз етеді.

Орыс және шет тілдерін оқытудағы икемділік пен интерактивтілік теориялық және практикалық компоненттердің арасындағы тепе-теңдікті сақтауды да қамтиды. Атап айтқанда, «қайталау класы» әдісін қолдану, мұнда теориялық материалдар дербес түрде оқылады, ал сабақтар практикалық жаттығулар мен талқылауға арналады, оқу уақытын тиімді ұйымдастыруға көмектеседі. Бұл материалды белсенді меңгеруге және оны іскерлік қарым-қатынас немесе күнделікті мәдениетаралық қарым-қатынас сияқты шынайы жағдайларда қолдануға дайындықты қалыптастыруға ықпал етеді.

Тәжірибеге бағытталған тәсілдің мүмкіндіктерін қосымша арттыру үшін мультимедиялық және иммерсивті технологияларды, мысалы, виртуалды және толықтырылған шынайылықты қолдану маңызды. Бұл технологиялар оқушылардың тілдік ортаға «енуіне», кәсіби жағдайларды модельдеуге және тілдік дағдыларды нақты уақытта дамытуға мүмкіндік беретін интерактивті білім беру кеңістігін құруға ықпал етеді. Мұндай жағдайлар білім алушылардың

материалды жақсырақ меңгеруіне және тілдік кедергілерді еңсеруіне көмектеседі, бұл әсіресе жаһанданған әлемде өте пайдалы.

Осы әдістемелік ұсыныстардың мақсаты – тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдану тәжірибесін жүйелеу және тарату болды. Ұсыныстар білім беру мекемелеріндегі тілдік пәндер мұғалімдерінің шығармашылық бастамаларын ынталандыруға және кәсіби дамуына жәрдемдесуге, сондай-ақ білім беру үдерісінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз етуге бағытталған. Әдістемелік ұсыныстарда оқу пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламасында көзделген оқыту мақсаттарын жүзеге асыру және әртүрлі әдістерді қолдану арқылы тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдануды көрсететін үлгілік тапсырмалар берілген.

Осылайша, шет тілдері мен орыс тілін оқытудағы тәжірибеге бағытталған тәсіл оқушыларды жан-жақты дамытуға, оларды кәсіби және әлеуметтік интеграцияға табысты дайындауға бағытталған. Мұндай тәсіл тілдік құзыреттілікті қалыптастырудан бастап әлеуметтік маңызы бар дағдыларды дамытуға дейінгі білім берудің әртүрлі аспектілерін қамтиды, бұл оны көптілді және көпмәдениетті ортадағы шынайы міндеттерді шешуге бағытталған қазіргі заманғы білім берудің маңызды құрамдас бөлігі етеді.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1 Шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістердің ерекшеліктері.	5
2 Шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер мен әдістерді қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдар.	23
Қорытынды	159
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	162

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТ ТІЗІМІ

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.
2. Бастауыш білім беру деңгейінің 3-сыныбына арналған «Ағылшын тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 23-қосымша
3. Бастауыш білім беру деңгейінің 4-сыныбына арналған «Ағылшын тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 23-1-қосымша
4. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Ағылшын тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 49-қосымша
5. Жалпы орта білім беру деңгейінің жаратылыстану-математикалық бағыттағы 10-11 сыныптарына арналған «Ағылшын тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 98-қосымша
6. Жалпы орта білім беру деңгейінің қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы 10-11 (12)-сыныптарына арналған «Ағылшын тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 99-қосымша
7. Бастауыш білім беру деңгейінің 2-3-сыныптарына арналған «Орыс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 22-қосымша
8. Бастауыш білім беру деңгейінің 4-сыныбына арналған «Орыс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 22-1-қосымша
9. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Орыс тілі мен әдебиеті» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы(оқыту орыс тілінде емес). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 48-қосымша
10. Жалпы орта білім беру деңгейінің (жаратылыстану-математикалық бағыты, қоғамдық-гуманитарлық бағыты) 10-11 (12)-сыныптарына арналған «Орыс тілі және әдебиеті» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 85-қосымша

11. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Орыс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 39-қосымша
12. Жалпы орта білім беру деңгейінің жаратылыстану-математикалық бағыттағы 10-11 сыныптарына арналған «Орыс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 80-қосымша
13. Жалпы орта білім беру деңгейінің қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы 10-11(12)-сыныптарына арналған «Орыс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде). Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 81-қосымша
14. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Неміс тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 50-қосымша
15. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Француз тілі» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына 51-қосымша
16. Абдыхалыкова, Ж.Е., Сагитова, Ж.М. (2020) Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ХАБАРШЫСЫ. Педагогика. Психология. № 3(132)/, ISSN: 2616-6895, eISSN: 2663-249
17. Бабушкина, Л. Е., Шукшина, Т. И. (2020) *Актуализация использования практико-ориентированных когнитивных стратегий в обучении иностранному языку студентов неязыковых факультетов*. Проблемы современного педагогического образования, №69-1, сс. 62-65.
18. Багрова, А.Я. (2015). Проектный метод в обучении иностранным языкам. Вестник Московской международной академии, (1), 12-16.
19. Fominykh, M.V., Uskova, B.A., Vetlugina, N.O. (2021) Problem Modeling as a Basis for Practice-Oriented Learning in the Digital Environment. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences, Issue ICHEU 2021, 10.15405/epsbs.2021.12.02.16
20. Kasumova, G. A. *On the issue of sociopragmatic competence as a communicative component of the foreign language speech culture of students*. World of Science. Pedagogy and Psychology, 2021, No. 4, Vol. 9.
21. Keshtova, O. K., Marnat, O. B., & Terekhova, Y. Z. *Lingvo-Professional Approach to Intercultural Communication and Practice-Oriented Methods of Teaching Intercultural Communication Skills*. Azimuth of Scientific Research: Pedagogy and Psychology, 2019, Vol. 8, No. 1(26), pp. 159-162.
22. Конистерова Е. А., Улитина К. А., Калинина Е. В. *Практико-ориентированный метод обучения иностранным языкам как средство совершенствования языкового образовательного пространства неязыкового вуза // Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. – 2017. – Т. 3. – С. 230–237. – URL: <http://e-koncept.ru/2017/770270.htm>.

23. Lukina, N. A. *Practice-Oriented Approach in Foreign Languages Teaching of Future Construction Engineers by Case Technology*. Mir Nauki, Kultury, Obrazovaniya, 2020, No. 6(85), pp. 216–218.
24. Мукашева, М. У., Григорьев, С. Г., Омирзакова, А. А., Калкабаева, З. К., Жанасбаева, А. С. (2023). Психолого-педагогические аспекты использования иммерсивных технологий в образовании. *Вестник МГПУ. Серия «Информатика и информатизация образования»*, 1(63), 99–111. DOI: 10.25688/2072-9014.2023.63.1.09
25. Pushkareva, I. A. (2017). "Practice-Oriented Training in Teaching a Foreign Language," *Vestnik Kuzbass Institute*, 3(32), pp. 179–183.
26. Rahmetullina, S.Zh., Konurbaeva, Zh.T. and Surova, D.S. (2023) 'Practice-oriented education as a response to the challenges of modern world', *Nauchnyi Zhurnal «Vestnik Universiteta «Turan»*, 3(99), pp. 415–427. DOI: <https://doi.org/10.46914/1562-2959-2023-1-3-415-427>.
27. Reutova, M. N., & Shavyryna, I. V. *Practice-Oriented Approach as a Tool for Developing Students' Intellectual Potential*. Higher Education in Russia, 2019.
28. Romanova, M. A., Shashkina, O. V., & Starchenko, E. V. *Practice-Oriented Exercises as One of the Ways to Form the Competences of University Students*. International Journal of Environmental & Science Education, 2016, 11(7), 1509-1526.
29. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2-х т. Т. 1. – М.: Народное образование, 2005.
30. Шаронова, О.В. (2015) [Применение практико-ориентированных методов обучения при реализации учебного процесса в колледже](#), университетский комплекс как региональный центр образования, науки и культуры [Электронный ресурс]: материалы Всероссийской научно-методической конференции, С.265-268
31. Tarev, B.V. (2015) Practice-based approach to teaching University students: Trends in foreign Didactics , *Voprosy metodiki prepodavaniya v vuze*, 4(18) pp. 36-44.
32. Yurchuk G. V., Lakhno A. V., Yurchuk V. A., Petrova E. O., Nosova L. G. *Foreign Language Teaching Based on Organizing Practice-Oriented Communication in the Classroom (From the Experience of Teaching Medical English)*. The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, Vol. 3, No. 1, 2015, pp. 77-83.
33. Zariyova R., Porunov A., Zinurova R., Galyamov R., Stepanova G. *The Role of Practice-Oriented Education in the Development of the Country's Economy*. Advances in Economics, Business and Management Research, vol. 131, 2020.
34. Zatsepina, E. A., Apanasyuk, L. A., Kireeva, I. A., Boychenko, O. A., & Panferova, O. S. *The Formation of Communicative Skills among Students of Non-Linguistic Universities during the Implementation of Project Activities in a Foreign Language*. Concept, 2020, No. 04 (April), pp. 42–52.

35. Zimnyaya, I.A., Mazaeva, I.A. and Lapteva, M.D. (2020) *Communicative competence, speech activity, verbal communication: monograph*. Edited by I.A. Zimnyaya. Moscow: Aspect Press.

**Шетел және орыс тілдерін оқытуда тәжірибеге бағытталған тәсілдер
мен әдістерді қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдар**

Қол қойылған. Формат 60x84 1/16.

Бумага офсетная. Офсетная печать.

Тип шрифта «Times New Roman». Обычная печатная форм